

ВІДОМОСТІ
про самооцінювання освітньої програми

Заклад вищої освіти	Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка
Освітня програма	22677 Психологія
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	053 Психологія

Відомості про самооцінювання є частиною акредитаційної справи, поданої до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти для акредитації зазначеної вище освітньої програми. Відповідальність за підготовку і зміст відомостей несе заклад вищої освіти, який подає програму на акредитацію.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID	ідентифікатор
ВСП	відокремлений структурний підрозділ
ЄДЕБО	Єдина державна електронна база з питань освіти
ЄКТС	Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система
ЗВО	заклад вищої освіти
ОП	освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про ЗВО (ВСП ЗВО)

Реєстраційний номер ЗВО у ЄДЕБО	33
Повна назва ЗВО	Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка
Ідентифікаційний код ЗВО	02125510
ПІБ керівника ЗВО	Лянной Юрій Олегович
Посилання на офіційний веб-сайт ЗВО	www.sspu.sumy.ua

2. Посилання на інформацію про ЗВО (ВСП ЗВО) у Реєстрі суб'єктів освітньої діяльності ЄДЕБО

<https://registry.edbo.gov.ua/university/33>

3. Загальна інформація про ОП, яка подається на акредитацію

ID освітньої програми в ЄДЕБО	22677
Назва ОП	Психологія
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	053 Психологія
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Магістр
Тип освітньої програми	Освітньо-професійна
Вступ на освітню програму здійснюється на основі ступеня (рівня)	Бакалавр, Магістр (ОКР «спеціаліст»)
Структурний підрозділ (кафедра або інший підрозділ), відповідальний за реалізацію ОП	кафедра психології
Інші навчальні структурні підрозділи (кафедра або інші підрозділи), залучені до реалізації ОП	Кафедра інформатики, кафедра практики англійської мови
Місце (адреса) провадження освітньої діяльності за ОП	вулиця Роменська, 87, Суми, Сумська область, 40002
Освітня програма передбачає присвоєння професійної кваліфікації	<i>передбачає</i>
Професійна кваліфікація, яка присвоюється за ОП (за наявності)	Магістр психології за спеціалізацією Консультативна психологія
Мова (мови) викладання	Українська
ID гаранта ОП у ЄДЕБО	85328
ПІБ гаранта ОП	Тарасова Тетяна Борисівна
Посада гаранта ОП	Доцент
Корпоративна електронна адреса гаранта ОП	zavpraktpsyh@sspu.edu.ua
Контактний телефон гаранта ОП	+38(050)-193-78-28
Додатковий телефон гаранта ОП	<i>відсутній</i>

Форми здобуття освіти на ОП	Термін навчання
очна денна	1 р. 4 міс.
заочна	1 р. 4 міс.

4. Загальні відомості про ОП, історію її розроблення та впровадження

Кафедра психології СумДПУ імені А.С.Макаренка здійснює підготовку фахівців із психології і має у цьому достатній досвід. У 2015 році успішно пройдено акредитацію за спеціальністю 8.03010301 «Практична психологія». Освітньо-професійна програма другого (магістерського) рівня вищої освіти Психологія була розроблена у 2016 році, затверджена Вченою радою СумДПУ імені А.С. Макаренка (протокол № 10 від 11 квітня 2016 року). Перший набір магістрантів за ОПП відбувся у 2016 році, перший випуск – у січні 2018 року. У 2019 році відбулося оновлення ОПП відповідно до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» для другого (магістерського) рівня вищої освіти (наказ МОН № 564 від 24.04.2019 р.). У 2020 році ОПП було оновлено у зв'язку з запровадженням в СумДПУ імені А.С. Макаренка широкого вибору навчальних дисциплін і побажань стейкхолдерів. Оновлені ОПП затверджувалися Вченою радою СумДПУ імені А.С. Макаренка (протоколом № 10 від 27 травня 2019 року та протоколом № 10 від 27 квітня 2020 року. Гарантом ОПП є кандидат психологічних наук, доцент Тарасова Т.Б.

Необхідність розроблення і впровадження даної ОПП зумовлена тим, що в умовах кризового сьогодення зростає потреба у фахівцях з психології. В Україні відбувається кардинальна соціально-економічна трансформація, яка на фоні бойових дій в зоні ООС певним чином позначається на психологічному здоров'ї населення, насамперед дітей та молоді. Водночас реформування освітньої галузі вимагає відповідного кадрового забезпечення кваліфікованими психологами. У цьому відношенні ОПП надає можливість отримати другий (магістерський) рівень вищої освіти зі спеціальності 053 Психологія, забезпечує високоякісну теоретичну та практичну підготовку для виконання професійних завдань, пов'язаних з предметною областю «Психологія». Випускники за ОПП мають можливість працевлаштування: у сферах загальної дошкільної, середньої, професійно-технічної і вищої освіти; у психотерапевтичних, психологічних, консультативних службах; у соціальних організаціях; у закладах охорони здоров'я; в установах з підбору й добору персоналу; у компаніях, малих підприємствах та бізнес-структурах; у правоохоронних органах; у службі довіри; у Міністерстві надзвичайних ситуацій; у науково-дослідних інститутах. Загальна кількість кредитів підготовки фахівців - 90 кредитів ЄКТС, з них обов'язкові навчальні дисципліни становлять 46 кредитів ЄКТС (51,1%), з них 9 кредитів ЄКТС (10,0%) – дисципліни циклу загальної підготовки, 37 кредитів (41,1%) – дисципліни циклу професійної підготовки; вибіркові навчальні дисципліни становлять 23 кредити ЄКТС (25,6%); на практичну підготовку відводиться 9 кредитів ЄКТС (10,0%); підготовка кваліфікаційної роботи та підсумкова атестація у формі іспиту – 12 кредитів ЄКТС (13,3%). Мова навчання – українська.

5. Інформація про контингент здобувачів вищої освіти на ОП станом на 1 жовтня поточного навчального року у розрізі форм здобуття освіти та набір на ОП (кількість здобувачів, зарахованих на навчання у відповідному навчальному році сумарно за усіма формами здобуття освіти)

Рік навчання	Навчальний рік, у якому відбувся набір здобувачів відповідного року навчання	Обсяг набору на ОП у відповідному навчальному році	Контингент студентів на відповідному році навчання станом на 1 жовтня поточного навчального року		У тому числі іноземців	
			ОД	З	ОД	З
1 курс	2020 - 2021	22	8	14	0	0
2 курс	2019 - 2020	27	9	17	2	1

Умовні позначення: ОД – очна денна; ОВ – очна вечірня; З – заочна; Дс – дистанційна; М – мережева; Дл – дуальна.

6. Інформація про інші ОП ЗВО за відповідною спеціальністю

Рівень вищої освіти	Інформація про освітні програми
початковий рівень (короткий цикл)	програми відсутні
перший (бакалаврський) рівень	22965 Психологія 31431 Практична психологія
другий (магістерський) рівень	22677 Психологія
третій (освітньо-науковий/освітньо-творчий) рівень	програми відсутні

7. Інформація про площі приміщень ЗВО станом на момент подання відомостей про самооцінювання, кв. м.

	Загальна площа	Навчальна площа
Усі приміщення ЗВО	53315	19449
Власні приміщення ЗВО (на праві власності, господарського відання або оперативного управління)	53315	19449
Приміщення, які використовуються на іншому праві, аніж право власності, господарського відання або оперативного управління (оренда, безоплатне користування тощо)	0	0
Приміщення, здані в оренду	0	0

Примітка. Для ЗВО із ВСП інформація зазначається:

- щодо ОП, яка реалізується у базовому ЗВО – без урахування приміщень ВСП;
- щодо ОП, яка реалізується у ВСП – лише щодо приміщень даного ВСП.

8. Документи щодо ОП

Документ	Назва файла	Хеш файла
Освітня програма	<i>ОПП_Magistr_psihologiya_2020.pdf</i>	Alyxm6w3+JWOp7/yAfUrsO97GR1vBQQeKjxFM8/2Dog =
Навчальний план за ОП	<i>Навч_план_Magistr_psihologiya_2020.pdf</i>	IVSHVcAOH7PY9yWatgSLtdDhUARM2O+MuAvzVXYJG4=
Рецензії та відгуки роботодавців	<i>Rec_1.pdf</i>	6EiP7cLjBDtiJ6zARRKjdngHqQq2L22kn5ruHI6keo8=
Рецензії та відгуки роботодавців	<i>Rec_2.pdf</i>	EWd5IpQIcL2CXdR41tt9cuK4+xCcZt+6hTTuYzRF4co=
Рецензії та відгуки роботодавців	<i>Rec_3.pdf</i>	1EFYzHGQayCNFWJ6aXymuQX7bzBLOK6a5fPj4lMHtbY =
Рецензії та відгуки роботодавців	<i>Rec_4.pdf</i>	h+F/cRZCwZthH5cOqGUsjFTAcxlioPqmxt7XYI4cCic=

1. Проектування та цілі освітньої програми

Якими є цілі ОП? У чому полягають особливості (унікальність) цієї програми?

Цілі навчання здобувачів освіти визначені в ОПП як: підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні задачі у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення наукових та проектних досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог, та здійснення професійної діяльності з урахуванням загальнолюдських цінностей та норм професійної етики психолога. Дані цілі реалізуються у системі компетентностей та програмних результатах навчання, що отримують здобувачі освіти. Акцент в освітній програмі зроблено на консультативному аспекті професійної діяльності, що відбувається у відповідній спеціалізації фахівців та зумовлює її унікальність.

Набуті компетентності та програмні результати навчання забезпечують випускникам ОПП можливість працевлаштування у державних та приватних закладах і установах, що пов'язані з наданням психологічної допомоги населенню, а також продовження науково-дослідної діяльності в сфері психології.

ОПП ґрунтується на сучасних наукових знаннях про цілі і цінності психологічної освіти, традиційні та інноваційні підходи до навчання у ЗВО, враховує компетентнісні підходи в освіті. Програма спрямована на забезпечення формування індивідуальної траєкторії навчання за рахунок широкого спектру вибіркового дисциплін. ОПП містить виробничу психологічну практику у закладах вищої, дошкільної, загальної середньої, професійної та позашкільної освіти; медичних закладах, приватних та державних установах.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні документи ЗВО, що цілі ОП відповідають місії та стратегії ЗВО

Цілі ОПП відповідають «Стратегії розвитку Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка на 2020 – 2030 роки» (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/strategiya__b57d5.pdf). Місія СумДПУ імені А.С.Макаренка полягає у наданні якісних освітніх послуг, спрямованих на підготовку високопрофесійних фахівців, що відповідають потребам міжнародного і національного ринків праці; на особистий творчий розвиток всіх учасників освітнього процесу, орієнтованих на демократичні цінності; формуванні сучасного університету як центру генерування інноваційних ідей та їх реалізації; спрямуванні освітнього та наукового потенціалу на розвиток і зміцнення регіону; створення економічних та соціальних цінностей шляхом передачі технології та комерціалізації результатів навчання і досліджень громаді.

Реалізація ОПП в контексті даної місії сприятиме високоякісній підготовці психологів як фахівців, що забезпечують психологічну підтримку особистості та соціальне вдосконалення груп. Це створюватиме певний внесок у процес

наближення до візії СумДПУ імені А.С.Макаренка як інноваційного Університету з високою корпоративною культурою, актуальною освітою та наукою і постійним прагненням досконалості, який спирається на майже столітній освітній досвід і просвітницькі традиції; інноваційні наукові школи, спрямовані на постійне продукування, відтворення і трансфер знань в різноманітні спільноти м. Суми, Сумщини і України; систему моральних принципів та правил етичної поведінки в освітньому процесі.

Опишіть, яким чином інтереси та пропозиції таких груп заінтересованих сторін (стейкхолдерів) були враховані під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП:
- здобувачі вищої освіти та випускники програми

В процесі оновлення ОПП інтереси здобувачів вищої освіти враховувалися у царині основного фокусу і спеціалізації освітньої програми, таким чином щоб забезпечити придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання. Під час опитування (<https://sspu.edu.ua/media/attachments/2020/09/18/zdobuvach-vyshchoi-osvity-p-2019-2020.pdf>) та спілкування із студентами та представниками студентського самоврядування з'ясовуються запити та очікування майбутніх фахівців щодо професійної підготовки, що враховувалося при проектуванні ОПП. Варіативні компоненти ОПП визначалися таким чином, щоб сприяли формуванню як фахових компетентностей, так і гнучких соціальних навичок. Через різноманітні контакти з випускниками спеціальності «Психологія» встановлювалися показники задоволеності молодих фахівців набутими в процесі навчання компетентностями. Ефективною формою отримання «зворотного зв'язку» від здобувачів вищої освіти та випускників виявилось проведення 15.02.2020 року в рамках VI Міжнародної конференції «Особистість у кризових умовах та критичних ситуаціях життя» круглого столу «Сучасний психолог: актуальні запити ринку праці». В обговоренні змін до ОПП безпосередню участь приймала Мелешко Я.О., Голова наукового департаменту Студентського самоврядування НН Інституту Педагогіки і Психології. Випускники спеціальності 053 «Психологія» долучаються до асоціації випускників, студентів та друзів СумДПУ імені А.С. Макаренка (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/pro_asociaciyu_vipusknivkiv_studentiv_ta_druziv_de8f1.pdf).

- роботодавці

Інтереси роботодавців враховані в цільовій орієнтації ОПП на підготовку фахівців, здатних розв'язувати складні задачі у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології з урахуванням актуальних викликів сьогодення. Основою взаємодії з роботодавцями є Положення про Раду роботодавців СумДПУ імені А.С.Макаренка (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/polozhennya_pro_radu_robotodavciv_sumdpu_imeni_as_makarenka_5dc93.pdf) В процесі оновлення ОПП були з'ясовані та враховані позиції роботодавців стосовно вимог до професійної підготовки фахівців-психологів шляхом опитування (<https://sspu.edu.ua/media/attachments/2020/09/17/psihologirobotodavtci.pdf>), безпосередніх контактів під час проходження студентами виробничих практик, та обговорення на круглому столі «Сучасний психолог: актуальні запити ринку праці», що проводився з метою обговорення питань якісної підготовки майбутніх фахівців в галузі психології в рамках VI Міжнародної науково-практичної конференції «Особистість у кризових умовах та критичних ситуаціях життя» (Модератор круглого столу – директор Українського НМЦ практичної психології і соціальної роботи НАПН України, член-кореспондент НАПН України, доктор психологічних наук, професор В.Г.Панок.). Оновлена ОПП була обговорена та схвалена на засіданні кафедри психології (березень 2020 р.), яке проходило з участю роботодавців-членів експертної ради стейкхолдерів за ОП «Психологія» (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/nakaz_pro_zatverdzhennya_skladu_ekspertnih_rad_steykholderiv_za_op_897aa_10c09.pdf) (пункт 1.18)

- академічна спільнота

В процесі оновлення освітньо-професійної програми враховувалися думки та пропозиції, що надходили від академічної спільноти через різноманітні канали (співавторство у науковій роботі, участь у науково-практичних конференціях, особисте спілкування, тощо). Групою розробників ОПП також враховувалися матеріали щодо професійної підготовки психологів другого (магістерського) рівня вищої освіти в інших ЗВО: Київського університету імені Бориса Грінченка, Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, Національного університету «Острозька академія», ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», Сумського державного університету, Харківського національного університету внутрішніх справ, Херсонського державного університету, Казахського національного педагогічного університету імені Абая. Узагальнення результатів цих контактів призвело до посилення змістової та методичної складової ОПП, що полягало у наступному: освітні компоненти висвітлюють актуальні аспекти підготовки фахівців-психологів; навчальний процес зорієнтований на засади компетентнісного, особистісно-зорієнтованого, студентоцентрованого, системного, діяльнісного, інтегративного, диференційованого, підходів та використання інноваційних педагогічних технологій. Оновлена ОПП отримала позитивну рецензію від Лозової О. М., завідувачки кафедри практичної психології, доктора психологічних наук, професора Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка.

- інші стейкхолдери

Розробники ОПП та група викладачів, що її забезпечують є висококваліфікованими фахівцями, які мають значний досвід роботи у сфері як викладання психології у ЗВО так і практичної психології. В процесі перегляду та оновлення ОПП враховувалися рекомендації навчальної частини Університету, науково-методичної комісії НН педагогіки і психології, гаранта та викладачів групи забезпечення ОПП.

З огляду на актуальні виклики сьогодення в процесі розробки та оновлення ОПП враховувалися матеріали проведених 13-15 лютого 2020 р. VI Міжнародної конференції «Особистість у кризових умовах та критичних

ситуаціях життя» (<https://psy.sspu.edu.ua/index.php/19-novini-2>) та Міжнародного науково-практичного онлайн семінару «Психологія кризових ситуацій: сучасні виклики для України і Франції» (27 квітня 2020 року) (<https://psy.sspu.edu.ua/index.php/76-mizhnarodnij-naukovo-praktichnij-onlajn-seminar-psikhologiya-krizovikh-situatsij-suchasni-vikliki-dlya-ukrajini-i-frantsiji>)

ОПП позитивно оцінила один з рецензентів Марухіна І. В., завідувачка навчально-методичного центру психологічної служби Комунального закладу Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти.

Продемонструйте, яким чином цілі та програмні результати навчання ОП відбивають тенденції розвитку спеціальності та ринку праці

В процесі оновлення ОПП через різноманітні форми спілкування з роботодавцями (опитування, науково-практичні конференції, проведення виробничих практик, тощо) та з викладачами ЗВО, що готують психологів, робочою групою були з'ясовані основні чинники конкурентоспроможності випускників програми на ринку праці. Основними з цих чинників є низка спеціальних компетентностей, що пов'язані зокрема з: володінням сучасним психодіагностичним інструментарієм, уміннями в сфері ефективної консультативної, просвітницької та корекційно-розвивальної роботи. Саме на ці чинники спрямовані цілі та програмні результати ОПП, які конкретизуються у змістовому наповненні освітніх компонент, педагогічних технологіях організації освітнього процесу, методах та формах контролю і оцінювання. Крім цього, в ОПП передбачений потужний потенціал для оволодіння здобувачами вищої освіти загальними компетентностями, що пов'язані з дослідницькою складовою діяльності психолога, з володінням сучасними інтерактивно-комунікативними педагогічними технологіями та умінням ефективно їх використовувати в просвітницькому та психо-профілактичному напрямках професійної діяльності. Особлива увага в ОПП приділяється оволодінню здобувачами вищої освіти методами застосування сучасних цифрових технологій в професійній діяльності психолога. Як результат студенти набувають досвіду професійної роботи з різними цільовими групами та в різних закладах (освітніх, медичних, соціальних, спортивних, рекрутингових, військових, тощо).

Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано галузевий та регіональний контекст

Галузевий контекст визначає цільові орієнтації, структуру та програмні результати навчання за ОПП. Згідно з галузевим контекстом визначається й об'єкт вивчення: психічні явища, закономірності їх виникнення функціонування та розвиток; поведінка, діяльність, учинки; взаємодія людей у малих і великих соціальних групах; психофізіологічні процеси і механізми, які лежать в основі різних форм психічної активності. Враховано галузевий контекст і у визначенні загальної проблематики кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти, яка відбиває найбільш актуальні аспекти сучасної психологічної науки та соціальні запити до психологічної практики. Всі кваліфікаційні роботи пов'язані з проблематикою, що досліджує кафедра психології та є диференційованими залежно від інтересів і запитів здобувачів вищої освіти і наукових тем керівників робіт. Регіональний контекст оновлення ОПП полягає у необхідності підготовки для регіону висококваліфікованих психологів-консультантів, що знаходить прояв у конкретній тематиці кваліфікаційних робіт студентів за ОПП. Більшість наукових досліджень за темами кваліфікаційних робіт здійснюються студентами у межах Сумської області і мають регіональний характер. Тематика кваліфікаційних робіт переважно стосується актуальних проблем психології праці та навчання, вікової і соціальної психології та їх розв'язання в процесі професійної діяльності психолога. За останні два роки особливої актуальності набули дослідження здобувачів освіти в сфері військової психології.

Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано досвід аналогічних вітчизняних та іноземних програм

Під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОПП було враховано досвід аналогічних ОП інших ЗВО (Київського університету імені Бориса Грінченка, Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, Національного університету «Острозька академія», ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», Сумського державного університету, Харківського національного університету внутрішніх справ, Херсонського державного університету, Казахського національного педагогічного університету імені Абая). Розглянуті ОП мають як схожі з ОПП, що акредитується цілі та ПР, так і особливості, які полягають у специфіці освітніх компонент, обумовленій спрямуванням та кадровим потенціалом ЗВО. При формулюванні цілей ОПП враховано відображену в усіх проаналізованих ОП необхідність у підготовці конкурентоспроможного фахівця завдяки постійному осучасненню змісту та методів викладання освітніх компонентів. Розширено основні види професійної діяльності психолога, оволодіння якими входить до ПР. При формулюванні ПР до стандартних (спрямованих на формування загальних і спеціальних компетентностей) додано унікальні ПР: «володіти ефективними методиками консультативної діяльності з клієнтами з різних соціальних груп» та «вміти здійснювати завершений цикл надання психологічної допомоги, глибоко опанувавши методами та технологіями психологічного консультування», що забезпечує краще теоретичне та практичне оволодіння спеціалізацією «Консультативна психологія».

Продемонструйте, яким чином ОП дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти

Зміст ОПП дає можливість забезпечувати досягнення всіх результатів навчання, які визначені Стандартом вищої освіти України з спеціальності 053 «Психологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України № 564 від 24.04.2019 р. наступним чином: інтегральна, та загальні компетентності, що передбачені ОПП, повністю

відповідають Стандарту. Спеціальні компетентності СК1–СК10 визначені у відповідності до Стандарту, а компетентності СК11 та СК12 визначені ЗВО додатково для спеціалізації «Консультативна психологія» та забезпечують професійні компетентності майбутніх фахівців саме в царині організації та здійснення консультативної діяльності. Відповідно, програмні результати навчання ПР 1–ПР11 сформульовані за Стандартом, а ПР12 та ПР13 визначені додатково для спеціалізації. У відповідності до всієї сукупності програмних компетентностей та результатів навчання в ОПП надано перелік обов'язкових освітніх компонентів циклу загальної підготовки (ОК.1.01 – ОК.1.03) та циклу професійної підготовки (ОК.1.04 – ОК.1.11). Загальний обсяг обов'язкових компонентів 46 кредитів. Вибіркові компоненти ОПП охоплюють 23 кредити та передбачають вільний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін з широкого переліку. У відповідності до практичної спрямованості професійної підготовки фахівців ОПП передбачає виробничу психологічну практику обсягом 9 кредитів. Форми підсумкової атестації здобувачів вищої освіти (кваліфікаційний екзамен з психології та практики консультування, підготовка та захист кваліфікаційної роботи) повністю відповідають Стандарту.

Співвіднесення програмних компетентностей та результатів навчання, зазначених в освітній програмі, з освітніми компонентами ОПП представлені в матрицях їх відповідності, що є інформаційними додатками до освітньої програми. Наприклад, ПР1, що передбачає вміння здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій забезпечують ОК.1.01 – ОК.1.11 та виробничу практику, які в свою чергу співвідносяться з повним набором ЗК та СК. Інший приклад: ПР2, який передбачає вміння організувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів забезпечується ОК.1.04, ОК.1.06, та практичною підготовкою і зв'язаний через них з ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК6, ЗК8, СК1, СК2, СК3, СК4, СК9, СК10, СК9, СК11, СК12. Спеціальні компетентності (СК11 та СК12) та програмні результати (ПР12 та ПР13), що визначені ЗВО додатково для спеціалізації «Консультативна психологія» забезпечуються освітніми компонентами ОК.1.09, ОК.1.10, ОК.1.11 та виробничою практикою. Методи навчання та форми оцінювання, що представлені у таблиці 3 по кожному освітньому компоненту узгоджені з програмними результатами навчання, що визначені ОПП та надають можливості їх якісного формування та об'єктивного контролю і оцінювання.

Якщо стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти відсутній, поясніть, яким чином визначені ОП програмні результати навчання відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня?

Стандарт вищої освіти України з спеціальності 053 «Психологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» другого (магістерського) рівня вищої освіти, затверджено (Наказ Міністерства освіти і науки України № 564 від 24.04.2019 р.)

2. Структура та зміст освітньої програми

Яким є обсяг ОП (у кредитах ЄКТС)?

90

Яким є обсяг освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС), спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності)?

67

Який обсяг (у кредитах ЄКТС) відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти?

23

Продемонструйте, що зміст ОП відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)?

Об'єктом вивчення за ОПП «Психологія» зі спеціалізацією «Консультативна психологія» є сукупність психічних явищ та різних форм психічної активності, що створює основу для забезпечення закладів освіти та різних соціальних інституцій висококваліфікованими фахівцями з психологічного консультування, що досягається за рахунок вивчення обов'язкових дисциплін та виробничої психологічної практики. Так, професійна діяльність психолога-консультанта у закладах освіти забезпечується за рахунок таких обов'язкових ОК, як «Методика та організація наукового дослідження», «Психологія вищої школи», «Вікова психокорекція», та інших. Діяльність психолога-консультанта у закладах охорони здоров'я, психологічних консультативних службах, соціальних організаціях забезпечується за рахунок таких ОК, як «Профілактика і корекція відхилень у поведінці», «Сучасні технології психологічного консультування», «Психологія роботи з сім'єю», виробничої психологічної практики та інших. Діяльність в установах з підбору й добору персоналу, у компаніях, малих підприємствах та бізнес-структурах, у службі довіри, забезпечується за рахунок таких ОК, як «Сучасні засоби психодіагностики», «Короткотривале кризове консультування». Діяльність у закладах силових та спеціальних структур України забезпечується за рахунок таких ОК, як «Сучасні технології психологічного консультування», «Короткотривале кризове консультування». Діяльність у науково-дослідних інститутах забезпечується за рахунок таких ОК, як «Методика та організація наукового дослідження», виробничої психологічної практики та інших.

Теоретичний зміст предметної області складають: поняття психіки, свідомого і несвідомого, поведінки, діяльності, вчинку, спілкування, особистості, індивідуальності (відповідає ПР 1, 3, 7, 8, 10); концепції та теорії, що розкривають закономірності виникнення, розвитку та функціонування психіки (відповідає ПР 2, 6, 9, 11, 13); психологічні особливості життєвого шляху особистості, взаємодії людей у малих і великих соціальних групах, міжгрупової взаємодії (відповідає ПР 4, 5, 12) тощо.

Освітні компоненти ОПП повністю відповідають методам, методикам та технологіям, призначеним для засвоєння студентами. Серед них емпіричні та теоретичні методи наукових досліджень (ПР 3, 7, 11), валідні, стандартизовані психодіагностичні методики (ПР 2, 12); методи аналізу даних, технології психологічної допомоги (ПР 1, 5, 6, 7, 10); психологічні технології (ПР 4), тощо.

Оволодіння інструментами та обладнанням передбачене у конкретних ОК. Так, комп'ютерна техніка, мережеві системи пошуку та обробки інформації опановуються в навчальних дисциплінах «Цифрові технології в галузі», «Методика та організація наукового дослідження», «Сучасні засоби психодіагностики», «Психологія вищої школи», «Сучасні технології психологічного консультування», та інших; бібліотечні ресурси та технології (зокрема електронні), мультимедійне обладнання, програми статистичної обробки та візуалізації даних застосовуються на більшості ОК.

Яким чином здобувачам вищої освіти забезпечена можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії?

Стратегія розвитку СумДПУ імені А. С. Макаренка (https://www.sspu.edu.ua/images/2020/doc/strategiya__b57d5.pdf) проголошує систему цінностей ЗВО, серед яких «особистість», «студентоцентризм», «гуманізм», що забезпечують право здобувача вищої освіти на формування індивідуальної освітньої траєкторії. Нормативну базу визначення такої траєкторії складають: розділи 8 та 9 «Положення про організацію освітнього процесу у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка»

(https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_bb7d2.pdf); «Положення про вільний вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка»,

(https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/pro_vilnyy_vibir_disciplin_e84b5.pdf); «Положення про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка».

(https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_neformalnu_osvitu_azco3.pdf); «Положення про застосування елементів дистанційної освіти»

(https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/zastoselemdistnavchannya_o8052.pdf).

За результатами опитування показник задоволеності здобувачів освіти можливістю реально сформувати індивідуальну освітню траєкторію в ОПП має середній рівень вираженості (3,5 з 5 балів)

(https://psy.sspu.edu.ua/images/mag_opros.pdf), що свідчить про необхідність подальшого вдосконалення індивідуальної освітньої траєкторії.

Яким чином здобувачі вищої освіти можуть реалізувати своє право на вибір навчальних дисциплін?

Вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти регламентується «Положенням про вільний вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка» (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/pro_vilnyy_vibir_disciplin_e84b5.pdf), у відповідності до яких обсяг навчальних дисциплін за вибором повинен становити не менш як 25% загальної кількості кредитів ЄКТС на весь період навчання, що для другого рівня вищої освіти повинно складати не менше 23 кредитів.

В Університеті створено Каталог вибіркового вибору дисциплін (<https://sspu.edu.ua/kataloh-vybirkovykh-dystsyplin>), у відповідності до якого здобувачам вищої освіти у їх особистих кабінетах на сайті Університету пропонується ознайомитися з переліком і анотаціями (презентаціями) навчальних дисциплін та зробити вибір (у минулому навчальному році це були паперові заяви, що подавалися до випускової кафедри та деканату). Далі формується і заповнюється індивідуальний навчальний план студента, що містить обов'язкові і вибірково навчальні дисципліни. У відповідності до пункту 8.8 «Положення про організацію освітнього процесу у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка» рішення про можливість задоволення заяви студента щодо внесення змін до індивідуального навчального плану приймається вченою радою інституту. Самочинна відмова від вивчення курсу тягне за собою академічну заборгованість.

Загальний обсяг вибіркового складової ОПП Психологія другого (магістерського) рівня вищої освіти – 23 кредити, що становить 25,55% загальної кількості кредитів ЄКТС. До каталогу дисциплін для широкого вибору кафедрою психології запропоновано 13 навчальних дисциплін: «Філософські аспекти психоаналітичних технологій», «Психологія ефективного спілкування», «Інноваційна діяльність психолога», «Психологія роботи з різними соціальними групами», «Психологія організації», «Психологічна допомога у кризових ситуаціях», «Психологія зрілості», «Психологія конфлікту і медіаторства», «Методика навчання психології у вищій школі», «Теорія і технологія проектування тренінгів різного типу», «Діагностика і корекція аномального розвитку», «Магістерський семінар», «Психологія емоційного інтелекту». За результатами анкетування щодо вибіркового вибору дисциплін студенти висловили бажання вивчати дисципліни, які надають додаткові професійні компетентності у сфері консультативної психології. Ці побажання були задоволені або у вигляді окремих навчальних дисциплін, або введенням відповідних розділів у існуючі навчальні дисципліни. Показник задоволеності можливістю реалізувати своє право на вибір навчальних дисциплін в ОПП має високий рівень вираженості (3,8 з 5 балів)

(https://psy.sspu.edu.ua/images/mag_opros.pdf), що свідчить про те, що студенти загалом схвально сприймають можливість вибору навчальних дисциплін.

Опишіть, яким чином ОП та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої

освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності

Практична підготовка здобувачів освіти відбувається, по-перше, завдяки потужній практичній складовій кожної навчальної дисципліни в ОПП, де передбачені впровадження професійно-орієнтованих, проблемно-пошукових, методів та технологій. По-друге, практична підготовка відбувається у процесі виробничої психологічної практики, яка регламентується «Положенням про проведення практик у Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка», (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_praktiku_20dc6.pdf) та конкретизується у «Програмі виробничої психологічної практики» (https://psy.sspu.edu.ua/images/virobnicha_pr-ka_mag_.pdf)

Професійна підготовка за ОПП формує загальні компетентності (ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК6, ЗК8, ЗК9) і спеціальні компетентності (СК2, СК4, СК5, СК6, СК7, СК8, СК9, СК10, СК11, СК12) та забезпечує програмні результати навчання (ПР1, ПР2, ПР3, ПР4, ПР5, ПР6, ПР7, ПР8, ПР9, ПР11, ПР12)

ОПП передбачає проходження здобувачами освіти виробничої психологічної практики в 3 семестрі, в державних та приватних закладах і установах різного типу. З базами практики укладені відповідні договори. При формулюванні цілей і завдань практичної підготовки враховуються рекомендації роботодавців і керівництва баз практики. За результатами опитування показник задоволеності змістом та обсягом практичної підготовки має високий рівень вираженості (3,8 з 5 балів) (https://psy.sspu.edu.ua/images/mag_opros.pdf).

Продемонструйте, що ОП дозволяє забезпечити набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) упродовж періоду навчання, які відповідають цілям та результатам навчання ОП результатам навчання ОП

Робота психолога належить до таких видів професій, в яких в структурі фахових компетентностей представлені й особистісні якості, що впливають, а у багатьох випадках й визначають результативність професійної діяльності. В ОПП зроблено акцент саме на таких соціальних навичках, оскільки майбутній фахівець спеціальності 053

Психологія повинен бути комунікабельним, добросовісним, відповідальним за результати своєї праці, креативним, соціально адаптованим, володіти навичками спілкування, неухильно дотримуватися норм професійної етики, тощо. Зміст ОПП сприяє набуттю здобувачами вищої освіти соціальних навичок, що зазначено у таких загальних компетентностях як: ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК9, ЗК10. Набуттю соціальних навичок сприяють форми організації навчального процесу: аудиторні, позааудиторні, дистанційні навчальні заняття, самостійна робота. Формуванню соціальних навичок сприяють і методи навчання. Зокрема, застосування різноманітних інтерактивних методів навчання дозволяє формувати комунікативні якості здобувачів вищої освіти – ПР7 та ПР12; широке використання індивідуальних та групових навчально-дослідницьких проектів забезпечує розвиток прогностичних умінь та креативності майбутніх фахівців – ПР4 та ПР8, тощо. Провідними методами формування soft skills є кейс-метод, проектна діяльність, проблемні професійно-спрямовані дискусії, тренінги.

Основне навантаження у формуванні soft skills припадає на такі обов'язкові освітні компоненти: ОК1.02, ОК1.03, ОК1.04, ОК1.05, ОК1.09, ПП1.

Яким чином зміст ОП урахує вимоги відповідного професійного стандарту?

Зміст освітньо-професійної програми, що акредитується, повністю відповідає Стандарту вищої освіти України другого (магістерського рівня) галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 Психологія (Наказ Міністерства освіти і науки України № 564 від 24.04.2019 р.). В характеристиці ОПП відтворено наведений у професійному Стандарті «Опис предметної області» (об'єкт вивчення; цілі навчання; теоретичний зміст предметної області; методи, методики та технології; інструменти та обладнання) та надана його конкретизація щодо орієнтації, основного фокусу та особливостей програми з урахуванням спеціалізації «Консультативна психологія». На цій основі в ОПП подається характеристика методів викладання та оцінювання, форм атестації (публічного захисту кваліфікаційної роботи і атестаційного екзамену) та вимоги до неї. Перелік компетентностей випускника, що надає ОПП (інтегральна, загальні та спеціальні) повністю відповідають професійному Стандарту. Програмні результати навчання за ОПП базуються на відповідному нормативному змісті підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованому у професійному Стандарті у термінах результатів навчання та додатково розширені для спеціалізації «Консультативна психологія» (ПР12 та ПР13). ОПП, що акредитується повністю відповідає професійному Стандарту щодо унормування навчального обсягу: 90 кредитів ЄКТС, з яких 67 (74,4%) спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних компетентностей, що визначені професійним Стандартом вищої освіти.

Який підхід використовує ЗВО для співвіднесення обсягу окремих освітніх компонентів ОП (у кредитах ЄКТС) із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти (включно із самостійною роботою)?

Навчальний процес в СумДПУ імені А.С. Макаренка організований у відповідності до студентоцентрованого, практикоорієнтованого та нормативновідповідного підходів. Загальна кількість кредитів підготовки фахівців за ОПП становить 90 кредитів ЄКТС, що відповідає Стандарту вищої освіти за спеціальністю 53 «Психологія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти. Обов'язкові компоненти освітньої програми містять: цикл загальної підготовки 9 кредитів ЄКТС (10,0%), цикл професійної підготовки – 37 кредити ЄКТС (41,1%), виробничу практику – 9 кредитів ЄКТС (10,0%), підготовку та захист кваліфікаційної роботи – 9 кредитів ЄКТС (10,0%) та кваліфікаційний екзамен з психології та практики консультування – 2 кредити ЄКТС (2,2%). На дисципліні за вибором здобувачів вищої освіти відводиться 23 кредити ЄКТС (25,6%). У відповідності до Положення про самостійну роботу студентів у СумДПУ імені А.С. Макаренка (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_srs_92846.pdf) обсяг самостійної роботи становить 68,6% від загального обсягу навчального навантаження, що передбачає теоретичну підготовку. Графік освітнього процесу на ОПП побудований у відповідності «Положення про організацію освітнього процесу в СумДПУ імені А.С. Макаренка» (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_bb7d2.pdf).

За результатами опитування здобувачі освіти вважають навчальне навантаження досить високим, але не максимальним (4,6 балів з 5) (https://psy.sspu.edu.ua/images/mag_opros.pdf).

Якщо за ОП здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти, продемонструйте, яким чином структура освітньої програми та навчальний план зумовлюються завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

В повному обсязі дуальна форма освіти за ОПП спеціальності 053 «Психологія» освітнього рівня «магістр» не передбачена. Але кафедра психології вбачає таку форму однією з перспективних цілей розвитку ОПП на майбутнє. На даний час основні ідеї поєднання навчання з професійною діяльністю реалізуються через зміст виробничої практики, через максимальне наближення тематики кваліфікаційних робіт до професійних проблем (особливо на заочному відділенні для студентів, що працюють за фахом) та через залучення здобувачів освіти до роботи у Навчально-науковому центрі надання психологічної допомоги населенню при кафедрі психології СумДПУ імені А.С.Макаренка.

3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про правила прийому на навчання та вимоги до вступників ОП

<https://www.sspu.edu.ua/media/attachments/2020/06/15/pravylaprojomy2020.pdf>

Поясніть, як правила прийому на навчання та вимоги до вступників ураховують особливості ОП?

Ураховуючи змістові особливості ОПП, та відповідно до Правил прийому на навчання до СумДПУ імені А. С. Макаренка для вступу на ОР «Магістр» абітурієнти мають продемонструвати обізнаність у знанні психології відповідно до програмних результатів навчання за ОПП рівня «Бакалавр».

Для вступу на ОР «Магістр», абітурієнти повинні скласти єдиний вступний іспит (ЄВІ) з іноземної (англійської, або німецької, або французької, або іспанської) мови та фаховий іспит з Психології. Складання абітурієнтами вступного фахового іспиту з Психології у СумДПУ імені А.С. Макаренка відбувається за програмою, що оприлюднена на сайті ЗВО (https://www.sspu.edu.ua/images/2020/doc/vstup/053_psihologiya_e2ae9.pdf)

До вступних іспитів допускаються особи, що здобули освітній рівень «Бакалавр» за спеціальністю «Психологія», а також особи, які здобули освітні ступені бакалавра чи магістра (ОР спеціаліста) за іншою спеціальністю. Фаховий іспит з Психології відбувається у вигляді тестових завдань, з максимальною кількістю можливих балів – 200, а «прохідним» результатом вважаються 100 та більше балів. Конкурсний відбір також враховує середній бал документа про вищу освіту абітурієнта та, за необхідності, наявність призових місць у предметних олімпіадах, участь у науково-практичних конференціях, наявність надрукованих наукових статей та інше, що демонструє високий рівень володіння компетенціями, необхідними для здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти на ОПП «Психологія».

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Процедуру визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, зокрема під час академічної мобільності регулює Положенням про академічну мобільність студентів, яке є загальнодоступним на сайті ЗВО. (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_akademichnu_mobilnist_studentiv_46e20.pdf.) Пп. 1.2-1.6 визначають: форми, способи, підстави академічної мобільності, надають право ЗВО затверджувати (у відповідних угодах) умови навчання і перебування учасників цих програм.

Порядок перезарахування результатів навчання студентів-учасників програм академічної мобільності регулюється цільовим Положенням СумДПУ імені А. С. Макаренка (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/polozhennya_pro_perezarahuvannya_rezultativ_navchannya_a4e48.pdf.) П. 1.2 передбачає перезарахування на основі експертного оцінювання (при використанні інших кредитних систем) та автоматичний трансфер кредитів (на основі Договору про навчання, Договору про практику/стажування – п. 2.5). За відсутності цих Договорів, на основі академічних довідок про зараховані результатів навчання в іншому ЗВО їх перезараховує предметна комісія – п.5.5). Пп. 4.5-4.10 визначають порядок дії Індивідуального плану академічної мобільності студента. Р.5 окреслює повноваження координатора академічної мобільності. Його діяльність, колегіальність роботи предметної комісії, чіткість опису процедури перезарахування результатів навчання (р.6) гарантують надійність цього процесу.

Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)?

Випадків необхідності визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО у практиці реалізації ОПП «Психологія», що акредитується не було.

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього

процесу?

Положення про порядок оцінювання знань студентів у ЄКТС організації освітнього процесу у СумДПУ імені А.С.Макаренка (П. 2.4)

(https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_poryadok_ocinyuvannya_ekts_9c538.pdf) визнає право ПВС кафедри нараховувати здобувачам вищої освіти додаткові бали за види навчальної роботи, частина якої може реалізовуватися у межах неформальної освіти (майстер-класи, тренінги, вебінари, науково-практичні конференції, методичні семінари тощо). Процедура перезарахування балів уточнюється у «Положенні про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка».

(https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_neformalnu_osvitu_azco3.pdf). Це Положення надає право за рішенням відповідної комісії на кафедрі та розпорядженням деканату зараховувати здобувачам вищої освіти на основі підтверджуючих документів про неформальну та/або інформальну освіту бали за окремі види навчальної роботи, розділи навчальної дисципліни, або ж за всю навчальну дисципліну. Можливість зарахування здобувачам вищої освіти балів за неформальну та/або інформальну освіту відображена в робочих програмах та силабусах всіх навчальних дисциплін.

Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)

Здобувачам вищої освіти Григорчук Л.В. та Семі Н.М. у 2019 році були перезараховані бали за отримані призові місця у II етапі Всеукраїнської студентської олімпіади зі спеціальності «Психологія» та Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з курсів: «Вікова психокорекція», «Методика та організація наукового дослідження», «Сучасні технології психологічного консультування».

4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Продемонструйте, яким чином форми та методи навчання і викладання на ОП сприяють досягненню програмних результатів навчання? Наведіть посилання на відповідні документи

Згідно із Положенням про організацію освітнього процесу в СумДПУ імені А.С. Макаренка (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_bb7d2.pdf) основними організаційними формами навчально-виховного процесу на ОП є аудиторні заняття (лекції, семінарські, практичні та лабораторні); поза аудиторна навчальна діяльність (науково-дослідна робота, психологічні практики, самостійна робота студентів), додаткові індивідуальні (консультації, бесіди), групові (гуртки, проблемні групи) та масові форми (конференції, олімпіади, тиждень психології, тематичні вечори, конкурси, психологічні газети, тощо).

Навчальний процес на ОП будується як організація сумісної діяльності викладачів та студентів, яка передбачає наявність загальних цілей, загальної мотивації, узгодженого виконання розподілених і об'єднаних індивідуальних діяльностей. В контексті такої спільної діяльності використовуються традиційні методи навчання, але перевага віддається сучасним комунікативно-інтерактивним методам (тренінги, акваріум, воркшоп, дебати, дидактична гра, рольова гра та ін.), методам проблемної організації навчання (кейс-метод, проектні методи, пошукове прогнозування), методам інформатизації навчання (дистанційне та змішане навчання).

За результатами опитування здобувачів освіти вони віддають перевагу методам навчання що спрямовані на практичну діяльність (60%), методам проблемного викладання (20%) та методам, що забезпечують поєднання теорії з практикою (20 %) (https://psy.sspu.edu.ua/images/mag_opros.pdf).

Продемонструйте, яким чином форми і методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти методами навчання і викладання відповідно до результатів опитувань?

У Стратегії розвитку СумДПУ імені А.С.Макаренка студентоцентризм задекларовано у якості однієї з базових цінностей (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/strategiya__b57d5.pdf) та відображено у «Положенні про організацію освітнього процесу у СумДПУ імені А.С. Макаренка»

(https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_bb7d2.pdf) Відповідно в ОП передбачені механізми реалізації принципу студентоцентрованого підходу в навчанні. При розробці ОП, робочих програм і методичного забезпечення навчальних дисциплін, реалізується компетентнісний підхід, враховуються особливості особистісних пріоритетів магістрантів, забезпечується реалістичність навчального навантаження. Студентоцентрований підхід в ОП реалізується через підбір оптимальних форм і методів навчання і викладання, що реалізується в можливостях визначення студентами індивідуальної траєкторії навчання через досить широкий перелік дисциплін за вибором, конкретизацію тематики індивідуальних навчально-дослідних завдань, курсових і кваліфікаційних робіт. Все це створює належні умови для самостійного застосування студентами знань для розв'язання певних проблем і дозволяє індивідуалізувати оцінювання результатів навчання студента. За результатами опитування здобувачів освіти показник задоволеності вибором викладачами форм і методів навчання має високий рівень вираженості (4,0 з 5 балів) (https://psy.sspu.edu.ua/images/mag_opros.pdf), що свідчить про необхідність подальшого вдосконалення методичного забезпечення освітнього процесу.

Продемонструйте, яким чином забезпечується відповідність методів навчання і викладання на ОП

принципам академічної свободи

Принцип академічної свободи надає викладачам СумДПУ імені А.С. Макаренка право самостійно і вільно обирати форми, методи і засоби організації освітнього процесу та реалізується при розробці робочих програм і навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін, використанні авторських наукових і методичних доробок, що забезпечує належну якість підготовки здобувачів вищої освіти. При формуванні навчального навантаження викладачам кафедри враховуються особисті наукові та методичні пріоритети викладачів. Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у СумДПУ імені А.С. Макаренка»

(https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_bb7d2.pdf) ураховуються інтереси та запити магістрантів щодо забезпечення процедури вибору навчальних дисциплін за вибором, механізму організації навчання за індивідуальним графіком, проведення наукових досліджень і проходження виробничої практики відповідно до професійних інтересів. Академічна свобода для здобувачів вищої освіти реалізується і через можливість вільно обирати окремі види навчальної діяльності на практичних заняттях, тематику індивідуальних навчально-дослідних завдань, курсових та кваліфікаційних робіт, визначати психодіагностичний інструментарій під час проходження виробничої практики, вільною участю у наукових гуртках і проблемних групах. Показник задоволеності здобувачів освіти врахуванням їхніх інтересів у процесі навчання має середній рівень вираженості (3,4 з 5 балів) (https://psy.sspu.edu.ua/images/mag_opros.pdf).

Опишіть, яким чином і у які строки учасникам освітнього процесу надається інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів *

Усі учасники освітнього процесу своєчасно отримують інформацію про цілі, зміст, очікувані результати навчання, порядок і критерії оцінювання. Загальна структура ОПП, її цілі, очікувані результати, перелік та зміст освітніх компонентів обговорюється на засіданнях кафедри, ухвалюється науково-методичною комісією ННПП, затверджується вченою радою університету, оприлюднюється на сайті ЗВО та сайті кафедри психології. Порядок і критерії оцінювання визначаються «Положенням про порядок оцінювання знань студентів у ЕКТС у СумДПУ імені А.С.Макаренка»

(https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_poryadok_ocinyuvannya_ekts_9c538.pdf). Форми контрольних заходів та критерії оцінювання з навчальних дисциплін обов'язково повідомляються студентам викладачами на початку навчального процесу, представлені у робочих програмах, силабусах та методичному забезпеченні навчальних дисциплін у кабінеті кафедри і на платформі дистанційного навчання університету. В процесі вивчення навчальних дисциплін студенти мають можливість отримати додаткову та уточнювальну інформацію в межах індивідуального консультування викладачами та кураторами. Результати контрольних оцінювальних заходів постійно відображаються в журналах академічних груп та в електронному журналі на платформі дистанційного навчання. За результатами опитування здобувачів освіти показник задоволеності своєчасністю надання інформації щодо цілей та очікуваних результатів навчання має високий рівень вираженості (3,8 з 5 балів) (https://psy.sspu.edu.ua/images/mag_opros.pdf).

Опишіть, яким чином відбувається поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП

В освітньому процесі за ОПП здобувачі вищої освіти залучені до реалізації наукової теми кафедри психології «Психологічні умови та технології ефективного функціонування і розвитку особистості в генезі її буття» через науково-дослідну діяльність у навчальний і позанавчальний час.

Формуванню навичок самостійної науково-дослідної діяльності наукових комунікацій, презентації та публічного обговорення результатів науково-дослідницької роботи сприяє участь магістрантів у Всеукраїнських, Міжнародних науково-практичних конференціях (виступи з доповідями за матеріалами досліджень), зокрема: «Особистість у кризових умовах та критичних ситуаціях життя» (Суми, 2018-2020 рр.); «Освіта і наука у мінливому світі: проблеми та перспективи розвитку» (Дніпро, 2020); «Харківський осінній марафон психотехнологій» (Харків, 2019); «Соціально-психологічні технології розвитку особистості» (Херсон, 2019); «Молодь в сучасній психології. Етнічна самосвідомість та міжетнічна взаємодія» (Суми, 12 квітня 2018; 22 листопада 2018) та ін. Цій же меті сприяє виконання завдань науково-дослідного характеру під час проходження виробничої психологічної практики. Органічним продовженням і поглибленням навчального процесу за ОПП є участь магістрантів у роботі студентського наукового гуртка «Актуальні проблеми сучасної психології»; підготовка та публікація тез доповідей, статей до збірників наукових праць, публікацій до наукових видань.

Магістранти презентують власні наукові здобутки на фестивалях та конкурсах студентських наукових робіт (Фестиваль студентських наукових проектів «Психологічні барви» (Суми, 19 квітня 2018 р.). У II турі всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт у галузі «Педагогічна та вікова психологія» (Одеса, 2019), магістрант Н. М. Сема посіла I місце. Студенти є призерами Всеукраїнських олімпіад, зокрема: в межах II етапу Всеукраїнської студентської олімпіади зі спеціальності «Психологія» (Переяслав-Хмельницький, 2019) магістрантка Л. В. Григорчук посіла III місце, нагороджена у номінації «Майбутнє психологічної науки»).

Під час виконання науково-дослідної роботи магістранти послуговуються науковими доробками ППС кафедри: «Психологічні технології ефективного функціонування та розвитку особистості» (колектив кафедри); «Сучасні технології психологічного консультування» (Л. Л. Дворніченко); «Теоретико-прикладне моделювання психокорекції та розвитку особистості» (С. Б. Кузікова); «Методика навчання психології у вищій школі» (Т. Б. Тарасова); «Методика та організація наукового дослідження» (Т. І. Щербак) «Філософія психоаналізу» (А. В. Вертель). Науково-дослідні проекти викладачів отримують підтримку багатьох установ різних галузей, зокрема: Сумського міського центру соціальних служб для сімей, дітей і молоді (довідка №675/1 від 24.05.2019); Соціального гуртожитку для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування (довідка №01-21/135 від 22.10.2019); Сумського ДНЗ №15 «Перлінка» (довідка №01-58/300 від 15.11.2019).

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, яким чином викладачі оновлюють зміст навчальних дисциплін на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Оновлення змісту освітніх компонентів ОПП здійснюється згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу СумДПУ імені А.С.Макаренка»

(https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_bb7d2.pdf), у відповідності з п. 2.2 «Рекомендацій з навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін СумДПУ імені А.С.Макаренка» (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/rekomendaciyi_gp_83065.pdf) робочі програми навчальних дисциплін затверджуються на термін до п'яти років. Оновлення відбувається щорічно з урахуванням результатів моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм, студентських опитувань, рекомендацій стейкхолдерів або з власної ініціативи.

Відповідно до п.5.4.3 Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти

(https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_sistemu_vnutrishnogo_zabezpechennya_yakosti_osvitnoyi_diyalnosti_ta_yakosti_vishchoi_ostviti_620e3.pdf) питання щодо перегляду, удосконалення, оновлення навчальних курсів розглядаються на засіданнях кафедри психології, науково-методичної комісії НН Інституту педагогіки і психології щонайменше один раз на рік та затверджується рішенням вченої ради НН Інституту педагогіки і психології. Здійснено перегляд методичного забезпечення освітніх компонентів ОП у зв'язку із затвердженням стандарту вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» для другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Перегляд освітніх компонентів ОПП здійснюється на основі наукових авторських здобутків ППС кафедри, досягнень світової психологічної науки та з урахуванням пропозицій внутрішніх стейкхолдерів (магістрантів і студентів). Зокрема: результати досліджень проф. Кузікової С. Б. з актуальних проблем профілактики та корекції психічного розвитку особистості (Харків, 2018; Romania, 2019) використовуються під час викладання навчальних дисциплін «Вікова психокорекція» та «Профілактика і корекція відхилень у поведінці». Зміст навчальної дисципліни «Психологія вищої школи» доповнено науковими здобутками доц. Тарасової Т. Б. «Проблема мотивації професійного вибору студентів першого курсу» (Katowice, 2019), «Психологічні проблеми індивідуалізації навчання» (Łódź, 2019) «Методика навчання психології у вищій школі» (Суми, 2019).

До програми курсу «Сучасні технології психологічного консультування» були включені напрацювання доц. Дворніченко Л. Л.: «Особливості використання гумору у консультативній взаємодії» (Херсон, 2019), Казкотерапія як засіб психологічної роботи з різними віковими категоріями (Львів, 2020), «Методи арт-терапії в консультуванні» (Запоріжжя, 2019).

Наукові здобутки доц. Щербак Т.І. «Емпіричне дослідження ургентної адикції у осіб юнацького віку» (Сєверодонецьк, 2018), «Дослідження музичних здібностей піаністів» (Херсон, 2020) впроваджено в освітньому процесі з дисциплін «Сучасні засоби психодіагностики» «Методика та організація наукового дослідження».

Опишіть, яким чином навчання, викладання та наукові дослідження у межах ОП пов'язані із інтернаціоналізацією діяльності ЗВО

Професорсько-викладацький склад кафедри та здобувачі освіти мають доступ до міжнародних наукометричних баз Scopus, Web of Science та до повнотекстових публікацій міжнародного видавництва Springer Nature. Доступ забезпечується в локальній мережі університету та бібліотеки. Питаннями інтернаціоналізації діяльності СумДПУ імені А. С. Макаренка займається відділ міжнародних зв'язків (<https://sspu.edu.ua/viddil-mizhnarodnykh-zv'язkiv>), однією з складових діяльності якого є активізація міжнародної діяльності та участь у реалізації спільних навчальних проєктів з університетами інших країн.

Кафедра психології співпрацює з міжнародними університетами, договір про співпрацю укладено кафедрою загальної і прикладної психології Казахського національного педагогічного університету імені Абая м. Алмати (Казахстан). Налагоджена співпраця з Гродненським державним університетом імені Янки Купали (Білорусь), кафедрою психології Державного педагогічного університету імені Національної комісії з питань освіти у Кракові (Польща). Співробітництво з Французькою федерацією психологів (Франція). Співпраця полягає у співорганізації наукових заходів, обопільних публікацій різного рівня (тези, статті, колективні монографії). Налагоджена співпраця з Європейським інститутом післядипломної освіти (EIDV), участь в українсько-словацькому семінарі (14-19 квітня 2019 р. Братислава – Попрад, Словацька республіка) з відрядженням за кордон доцента Вертеля А. В.

5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Опишіть, яким чином форми контрольних заходів у межах навчальних дисциплін ОП дозволяють перевірити досягнення програмних результатів навчання?

Складовою системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, зокрема щодо організації контролю і оцінки якості навчання, є «Положення про організацію освітнього процесу у СумДПУ імені А. С. Макаренка»

(https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_bb7d2.pdf) та «Положення про порядок оцінювання знань студентів у ЕКТС організації освітнього процесу у СумДПУ імені А. С. Макаренка»

(https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_poryadok_ocinyvannya_ekts_9c538.pdf.) Перелік робіт (завдань) для обов'язкового виконання студентами за семестр, критерії їх оцінювання, форми контролю визначаються у силабусі і робочій програмі навчальної дисципліни та доводяться до відома студентів на початку семестру. Для поточного контролю на контактних формах організації навчального процесу використовуються: опитування і виступи на практичних заняттях (ПР1, ПР3); обговорення теоретичних питань з

використанням різноманітних інтерактивних методів (ПР7); проведення оброблення та аналіз результатів психодіагностичних методик (ПР2, ПР10, ПР11); виконання, обговорення та оцінювання практичних завдань, виконання індивідуальної та групової проектної діяльності (ПР5, ПР8); різноманітні форми тестування та письмових завдань, тощо. Самостійна робота студентів організується у вигляді опрацювання наукових текстів та складання до них логічних блок-схем, глосарію, анотацій, історичних та автобіографічних довідок (ПР1, ПР10); проведення самостійних психодіагностичних досліджень (ПР2, ПР10); виконання пошукових індивідуальних навчально-дослідних завдань, що мають практичну спрямованість (ПР4, ПР9, ПР12), тощо. Самоконтроль студентів в процесі навчання реалізується через обов'язкове представлення у методичних матеріалах запитань та завдань для самоконтролю; можливість пробного проходження поточного тестового контролю (зокрема на сайті дистанційного навчання). Звіти на підсумкових конференціях з усіх видів практики передбачають самоаналіз виконаних завдань практики. В окремих навчальних дисциплінах використовуються рознорівневі завдання, що сформульовані на основі таксономії цілей та результатів навчання Б.Блума. Об'єктом додаткового заохочення студентів може бути виконання інших видів робіт: участь у роботі студентських наукових конференцій, підготовка та публікація результатів наукового студентського дослідження, тощо. Підсумковий контроль проводиться у формах іспиту (усного, письмового, комбінованого, тестування) або заліку з конкретної навчальної дисципліни в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою навчальною програмою дисципліни, і в терміни, встановлені робочим навчальним планом і індивідуальним навчальним планом студента. Зміст і структура екзаменаційних білетів (контрольних завдань) та критерії оцінювання визначаються рішенням кафедри. Результати контрольних оцінювальних заходів фіксуються у журналах академічних груп і регулярно перевіряються деканатом і кураторами.

Яким чином забезпечуються чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти?

Чіткість та зрозумілість форм поточного і підсумкового контролю, підсумкової атестації, критеріїв оцінювання навчальних досягнень студентів забезпечується низкою нормативних документів ЗВО. Загальні підходи до контролюючо-оцінювальних заходів відображено у «Положенні про порядок оцінювання знань студентів у ЕКТС організації освітнього процесу у СумДПУ імені А. С. Макаренка» (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_poryadok_ocinyvannya_ekts_9c538.pdf). Вимоги до кваліфікаційної роботи та підходи до її оцінювання визначені у «Положенні про кваліфікаційну роботу у СумДПУ імені А. С. Макаренка» (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/pro_kvalifikaciynu_robotu_8aad4.pdf). Вимоги до проведення засідання екзаменаційної комісії у процесі підсумкової атестації відображено у «Положенні про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії роботи у СумДПУ імені А. С. Макаренка» (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_ekzamenkomisiyu_90a24.pdf). Вимоги до проведення контролю та оцінювання роботи студентів під час практик визначені у «Положенні про практики у СумДПУ імені А.С.Макаренка» (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_praktiku_20dc6.pdf). У силабусі та робочій програмі навчальних дисциплін представлено комплекс критеріїв оцінювання результатів навчання та розподіл балів. Розклад екзаменів доводиться до відома усіх викладачів і студентів не пізніше як за місяць до початку сесії.

Яким чином і у які строки інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання доводяться до здобувачів вищої освіти?

Інформація про форми контрольних заходів і критерії оцінювання відображена у «Положенні про організацію освітнього процесу у СумДПУ імені А. С. Макаренка» (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_bb7d2.pdf) та «Положенні про порядок оцінювання знань студентів у ЕКТС організації освітнього процесу у СумДПУ імені А. С. Макаренка» (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_poryadok_ocinyvannya_ekts_9c538.pdf). Вона конкретизується у силабусах, робочих програмах та методичному забезпеченні з навчальних дисциплін, доводиться до здобувачів вищої освіти перед початком навчального семестру та конкретизуються в процесі вивчення. Розклад семестрової атестації (затверджений не пізніше, ніж за місяць до початку екзаменаційної сесії) розміщується на сайті університету (<https://rozklad.sspu.edu.ua/>). Центром забезпечення якості вищої освіти Університету (<https://sspu.edu.ua/tsentr-zabezpechennia-iakosti-vyshchoi-osvity>) запроваджено систему моніторингу якості освіти та прозорості оцінювання шляхом опитування здобувачів освіти, які мають можливість висловити свої думки та сформулювати пропозиції. Отримані результати враховуються викладачами кафедри при прийнятті відповідних рішень щодо внесення коректив до освітнього процесу. Показник задоволеності доведенням інформації про форми контрольних заходів і критерії оцінювання результатів навчання навчальних дисциплін в ОПП має високий рівень вираженості (4,1 з 5 балів) (https://psy.sspu.edu.ua/images/mag_opros.pdf).

Яким чином форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)?

ОПП Психологія, що акредитується, повністю відповідає стандарту вищої освіти за спеціальністю 053 «психологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» для другого (магістерського) рівня вищої освіти (<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/04/25/053-psikhologiya-mag.pdf>). Форми атестації здобувачів вищої освіти повністю відповідають вимогам стандарту вищої освіти та полягають у публічному захисті кваліфікаційної роботи та кваліфікаційному екзамені з психології та практики консультування. Кафедрою психології розроблено методичні рекомендації до кваліфікаційної роботи

(https://psy.sspu.edu.ua/images/metodichka_kvalifikac_rabota_2020.pdf) та програма кваліфікаційного екзамену (https://psy.sspu.edu.ua/images/programa_ek_magistr_psihologiya_21.pdf). Зміст білетів до кваліфікаційного екзамену носить комплексний характер: містить теоретичні питання і практичні завдання, які складені на основі врахування переліку програмних результатів навчання. Застосована варіативність форм підсумкової атестації відповідає студентоцентрованому підходу організації освітнього процесу, а також забезпечує багатовимірність у перевірці досягнень результатів навчання.

Яким документом ЗВО регулюється процедура проведення контрольних заходів? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Процедура проведення контрольних заходів регулюється «Положенням про порядок оцінювання знань студентів у ЄКТС організації освітнього процесу у СумДПУ імені А. С. Макаренка» (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_poryadok_ocinyuvannya_ekts_9c538.pdf), «Положенням про організацію освітнього процесу у СумДПУ імені А. С. Макаренка» (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_bb7d2.pdf), «Положенням про проведення практик у СумДПУ імені А. С. Макаренка» (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_praktiku_20dc6.pdf), «Положенням про кваліфікаційну роботу у СумДПУ імені А.С. Макаренка» (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/pro_kvalifikaciynu_robotu_8aad4.pdf), силабусами, робочими програмами навчальних дисциплін і програмою виробничої психологічної практики. Зазначені документи є у вільному доступі для всіх учасників освітнього процесу на сайті ЗВО, та у методичному кабінеті кафедри психології. В них докладно викладено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що забезпечують об'єктивність екзаменаторів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів та їх повторного проходження. Визначених правил дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми, що дозволяє максимально чітко та неупереджено встановити рівень набутих здобувачем вищої освіти компетентностей та програмних результатів, визначених ОПП.

Яким чином ці процедури забезпечують об'єктивність екзаменаторів? Якими є процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів? Наведіть приклади застосування відповідних процедур на ОП

Об'єктивність та неупередженість екзаменаторів та запобігання конфлікту інтересів забезпечується комплексом засобів: різноманітністю форм контролю і оцінювання, які завчасно повідомляються студентам; наявністю чітких критеріїв оцінювання, що представлені в методичному забезпеченні навчальних дисциплін; своєчасним чітким виставленням оцінок у журналах академічних груп та в електронному журналі на платформі дистанційного навчання; професійним рівнем викладачів. Таким чином досягається органічне поєднання чіткості і конкретності критеріїв оцінювання зі студентоцентрованим підходом, який передбачає врахування особистісних якостей і пріоритетів студентів. Методичне забезпечення екзаменаційних процедур (форма проведення іспитів, питання та завдання до них, критерії оцінювання) обговорюється та затверджується на засіданні кафедри. Об'єктивність підсумкової атестації забезпечує її відкритий характер та колегіальність екзаменаційної комісії («Положення про кваліфікаційну роботу СумДПУ імені А.С. Макаренка» https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/pro_kvalifikaciynu_robotu_8aad4.pdf), «Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії у СумДПУ імені А. С. Макаренка» https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_ekzamenkomisiyu_90a24.pdf) За результатами опитування здобувачів освіти показник об'єктивності та неупередженості викладачів у контролюючо-оцінювальних процедурах в ОПП має високий рівень вираженості (4,6 з 5 балів) (https://psy.sspu.edu.ua/images/mag_opros.pdf).

Яким чином процедури ЗВО урегулюють порядок повторного проходження контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

Порядок повторного проходження контрольних заходів визначено Положенням про організацію освітнього процесу у СумДПУ імені А. С. Макаренка https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_bb7d2.pdf. Студенти, які одержали одну чи дві оцінки FX, можуть ліквідувати академзаборгованість у визначені терміни до початку наступного семестру. Графік ліквідації академзаборгованостей складається директором не пізніше, ніж за тиждень після закінчення екзаменаційної сесії. Повторне складання екзаменів допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз викладачу, другий – комісії. Якщо студент під час складання екзамену комісії отримав FX, то він відраховується з університету. Рішення комісії є остаточним. Відповідно до «Положення про порядок оцінювання знань студентів у ЄКТС організації освітнього процесу у СумДПУ імені А. С. Макаренка» https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_poryadok_ocinyuvannya_ekts_9c538.pdf замість перескладання студент має право вибрати повторне вивчення дисципліни, проходження практики чи виконання курсової роботи в наступному навчальному періоді. Студент з академзаборгованістю допускається до перескладання кваліфікаційних екзаменів чи захисту кваліфікаційної роботи протягом трьох років після закінчення університету. Показник задоволеності чіткістю і зрозумілістю процедури повторного проходження контрольних заходів в ОПП має високий рівень вираженості (4,4 з 5 балів) (https://psy.sspu.edu.ua/images/mag_opros.pdf).

Яким чином процедури ЗВО урегулюють порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

Порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів визначено у «Положенні про

апеляцію результатів навчання здобувачів вищої освіти СумДПУ імені А.С.Макаренка» (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/apelyaciyi_68f4b.pdf), що регламентує роботу апеляційної комісії на факультеті/інституті, та у «Положенні про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії у СумДПУ імені А. С. Макаренка»

(https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_ekzamenkomisiyu_90a24.pdf.)

У випадку незгоди з оцінкою випускник має право подати на ім'я ректора університету апеляцію. Апеляція подається в день проведення державного іспиту або захисту кваліфікаційної роботи з обов'язковим повідомленням директора інституту. Розпорядженням ректора створюється комісія для розгляду апеляції з оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів, яке відбувається протягом 3-х календарних днів після подачі. У випадку встановлення комісією порушення процедури проведення атестації, яке вплинуло на результати оцінювання, комісія пропонує ректору університету скасувати рішення екзаменаційної комісії і провести повторне засідання в присутності представників комісії з розгляду апеляції.

Показник урегульованості порядку оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів в ОПП за опитуванням здобувачів освіти має високий рівень вираженості (4,6 з 5 балів)

(https://psy.sspu.edu.ua/images/mag_opros.pdf).

Випадків оскарження результатів контрольних заходів за ОПП «Психологія» не було.

Які документи ЗВО містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності?

Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності в університеті регулюються нормативно-правовою базою: «Положення про центр забезпечення якості вищої СумДПУ імені А.С.Макаренка»

(https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_komisiyu_iz_zabezpechennya_yakosti_vischoyi_osviti_5d370.pdf), «Положення про комісію з питань етики та академічної доброчесності СумДПУ імені А.С.Макаренка,

(https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/polozhennya_pro_komisiyu_z_pitan_etiki_ta_akadem_dobrochesnosti_f788c.pdf), «Кодекс академічної доброчесності СумДПУ імені А.С.Макаренка»

(https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/kodeks_akademichnoyi_dobrochesnosti_6c82c.pdf), «Методичні рекомендації до проведення анкетування з питань оцінювання освітнього процесу у СумДПУ імені А.С.Макаренка»

(https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/metod_rekomend_do_provedennya_anket_z_pitan_ocinyuvannya_osv_proc_c391e.pdf), «Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у освітньо-науковій діяльності СумДПУ імені А.С.Макаренка»

(https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_sistemu_zabezpechennya_ad_2866f.pdf), Наказ № 506 від 07.11.2019 року «Про врегулювання процедури запобігання та виявлення плагіату в академічних роботах працівників та здобувачів в СумДПУ імені А.С.Макаренка».

За результатами опитування здобувачів освіти рівень ознайомленості з документами, які містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності має середній показник (3,3 бали з 5)

(https://psy.sspu.edu.ua/images/mag_opros.pdf).

Які технологічні рішення використовуються на ОП як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності?

Технологічні рішення та інструменти протидії порушенню академічної доброчесності представлені у «Положенні про систему забезпечення академічної доброчесності у освітньо-науковій діяльності СумДПУ імені А.С.Макаренка» (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_sistemu_zabezpechennya_ad_2866f.pdf).

СумДПУ імені А.С.Макаренка укладено ліцензійний договір з ТОВ «Плагіат» про надання права користування антиплагіатним програмним забезпеченням. Система використовується через інтерфейс користувача, доступний в мережі Інтернет на сайті www.plagiat.pl та StrikePlagiarism.com Система використовується у відповідності з усіма положеннями законодавства, зокрема, положень Закону України «Про авторське право і суміжні права» та відповідно вимогам, викладеним у Положенні міністра внутрішніх справ і адміністрації Республіки Польщі від 29 квітня 2004 р. щодо документації обробки персональних даних, а також технічних та організаційних умов, яким повинні відповідати пристрої та інформаційні системи, використовувані для обробки персональних даних («Вісник законів» (Dz. U) від 2004 № 100, документ 1024 з наступними змінами).

З метою виявлення і недопущення випадків академічної недоброчесності при виконанні кваліфікаційних робіт затверджено «Положення про кваліфікаційну роботу у СумДПУ імені А. С. Макаренка.

(https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/pro_kvalifikacijnu_robotu_8aad4.pdf), де у пункті 7.

сформульовано процедуру та порядок перевірки кваліфікаційної роботи на плагіат.

Яким чином ЗВО популяризує академічну доброчесність серед здобувачів вищої освіти ОПП?

Популяризація академічної доброчесності серед здобувачів вищої освіти ОПП регламентується Кодексом академічної доброчесності

(https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/kodeks_akademichnoyi_dobrochesnosti_6c82c.pdf) і здійснюється через

пояснення семантики самого поняття академічна доброчесність як сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання з метою забезпечення довіри до результатів навчання або наукових досягнень та через проведення комплексу профілактичних заходів, які полягають в: інформуванні здобувачів вищої освіти про положення Кодексу, необхідність дотримання правил академічної етики та підвищення відповідальності за недотримання норм цитування, наслідки вчинення плагіату та інших видів академічних порушень.

Питання академічної доброчесності включені в план роботи Вченої ради навчально-наукового інституту педагогіки і психології. Відповідно до плану роботи кафедри психології заплановано постійно діючий методичний семінар «Проблеми академічної доброчесності викладача ЗВО».

У вересні 2020 р. в Університеті було проведено «Тиждень академічної доброчесності»

(<https://www.facebook.com/photo?fbid=2994225974019488&set=gm.807662226639003>), в межах якого відбулися різноманітні заходи.

Показник створення у закладі вищої освіти середовища, у якому порушення академічної доброчесності є неприпустимим, за результатами опитування здобувачів освіти, має середній рівень вираженості (3,2 з 5 балів) (https://psy.sspu.edu.ua/images/mag_opros.pdf).

Яким чином ЗВО реагує на порушення академічної доброчесності? Наведіть приклади відповідних ситуацій щодо здобувачів вищої освіти відповідної ОП

Університет має реагувати на порушення академічної доброчесності, спираючись на «Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності» та «Кодекс академічної доброчесності».

У п. 7.3. Кодексу тлумачення порушення норм академічної доброчесності може передбачати накладання санкцій, аж до відрахування з університету, за поданням Комісії з питань академічної доброчесності.

Формами проявів академічної недоброчесності у навчальній, науковій діяльності для студентів є: академічний плагіат; обман, підробка, фабрикація тощо (п. 2.2.).

Комісія з питань етики та академічної доброчесності – це колегіальний експертно-консультативний орган, метою якого є сприяння дотриманню фундаментальних принципів та стандартів академічної доброчесності та розв'язання етичних конфліктів між членами університетської спільноти. Серед завдань комісії визначено надання експертної оцінки щодо етичності дій і поведінки членів університетської спільноти та рекомендації щодо застосування санкцій за порушення Кодексу університетською спільнотою та розроблення рекомендацій щодо покращення культури поведінки та поширення етичних цінностей, принципів та стандартів.

Система запобігання та виявлення академічного плагіату в університеті деталізується в п. 2.3. Кодексу академічної доброчесності. При факті порушення академічної доброчесності здобувачі не допускаються до захисту кваліфікаційних робіт.

Наразі кафедра не мала досвіду вирішення випадків порушення академічної доброчесності здобувачів аналізованої ОП.

6. Людські ресурси

Яким чином під час конкурсного добору викладачів ОП забезпечується необхідний рівень їх професіоналізму?

Забезпечення необхідного рівня професіоналізму викладачів ОПП реалізується завдяки дотриманню положень «Порядку проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників СумДПУ імені А.С.Макаренка, укладання та розірвання з ними трудових договорів (контрактів)»

(https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/poryadok_provedennya_konkursnogo_vidboru_pri_zamischenni_vakposad_npp_ofaf9.pdf) З метою залучення кращих викладачів на ОПП оголошується конкурс на заміщення вакантних посад, який відбувається на засадах відкритості, гласності, законності, рівності, об'єктивності і обґрунтованості рішень, неупередженого ставлення до кандидатів. У процесі конкурсного відбору особлива увага приділяється професійним та особистісним якостям, обговорення яких відбувається під час засідання кафедри. Відповідно на посаду обирають осіб, які забезпечують викладання на високому науково-теоретичному і методичному рівнях.

У групі забезпечення ОПП 100 % викладачів мають науковий ступінь та вчене звання. З метою забезпечення необхідного рівня професіоналізму викладачів для успішної реалізації ОПП викладачі кафедри психології підвищують свою кваліфікацію у відповідності з фахом і навчальними дисциплінами. Показник задоволеності здобувачів освіти професійним рівнем викладачів має високий рівень вираженості (4,6 з 5 балів) (https://psy.sspu.edu.ua/images/mag_opros.pdf).

Разом із тим, ґрунтуючись на результатах опитування стейкхолдерів, кафедра психології вбачає за необхідне залучення до викладання на ОПП професіоналів-практиків.

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у СумДПУ імені А.С. Макаренка»

(https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_bb7d2.pdf) і «Положення про Раду роботодавців СумДПУ імені А.С.Макаренка»

(https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/polozhennya_pro_radu_robotodavciv_sumdpu_imeni_as_makarenka_5dc93.pdf) до організації та реалізації освітнього процесу залучаються роботодавці. Так роботодавці та їх представники брали участь у розробці та рецензуванні ОПП (Марухіна І.В., завідувачка НМЦ психологічної служби КЗ Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти; Суценко О. М., директор КУ «Сумський обласний центр комплексної реабілітації дітей та осіб з інвалідністю, Голуб Л. В., директор КУ Сумська спеціалізована школа № 25 Сумської міської ради).

Роботодавці залучаються до реалізації освітнього процесу за ОПП завдяки забезпеченню можливості ознайомлюватись з роботою фахівців-практиків, проводити емпіричні дослідження експериментальної частини кваліфікаційних робіт, працювати з документацією. Роботодавці беруть участь у науково-практичних конференціях, що організовані кафедрою психології (виступають на пленарних засіданнях (Суценко О.М.), проводять майстер-класи (Марухіна І.В.), он-лайн лекції (Анплев А.Б., Федорова Є.В.); беруть участь у засіданнях круглих столів; засіданнях кафедри, Ради роботодавців університету.

Це наближає кафедру до виконання вимог дуальності освітнього процесу за ОПП Психологія.

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає до аудиторних занять на ОП професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

Кафедра психології та навчально-науковий Центр надання психологічної допомоги населенню при кафедрі залучають до проведення занять професіоналів-практиків. Зокрема, Анплєєва А.Б., лікаря психіатра, нарколога, психотерапевта (<https://psy.sspu.edu.ua/index.php/83-kafedra-psikhologiji-rozpochala-tsikl-onlajn-lektsij>), Залозну О.В. практичного психолога кабінету екстреної психологічної допомоги «Телефон довіри» КНП СОР «Обласний клінічний центр соціально небезпечних захворювань»; Федорову Є.В., практичного психолога відділення для дітей з ураженням ЦНС та порушенням психіки КНП СОР «Сумська обласна дитяча клінічна лікарня» (<https://psy.sspu.edu.ua/index.php/85-lektsiya-mozhливosti-vikoristannya-pisochnoji-terapiji-v-roboti-psikhologa-konsultanta>); Яковенко А.Ю., керівника Сімейного центру психології та розвитку «Городок» м. Суми. Студенти проходять тренінги спілкування під керівництвом Осюхіної А.О., практичного психолога, методиста масового відділу Сумського палацу дітей та юнацтва.

Магістранти мають можливість ознайомитись з діяльністю експертів галузі та представників роботодавців на щорічних науково-практичних конференціях кафедри психології де майстер-класи проводять лікарі-психотерапевти, практичні психологи медичних та освітніх закладів, практичні психологи військових частин, психологи-психотерапевти.

За результатами опитування здобувачів освіти показник задоволеності залученням до навчального процесу професіоналів-практиків має високий рівень вираженості (4,4 з 5 балів) (https://psy.sspu.edu.ua/images/mag_orpros.pdf).

Опишіть, яким чином ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів ОП? Наведіть конкретні приклади такого сприяння

Університет сприяє професійному розвитку викладачів ОПП («Положення про порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників у СумДПУ імені А.С.Макаренка» https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/poryadok_pidvischennya_kvalifikaciyi_v_sumdpu2_6a064.pdf). Усі викладачі кафедри підвищують кваліфікацію один раз на 5 років у формі стажування у провідних ЗВО України. Публікуються статті у фахових та зарубіжних виданнях, видаються навчальні та навчально-методичні посібники, монографії, методичні матеріали.

З метою професійного розвитку викладачі кафедри психології активно навчаються в межах неформальної освіти (Мотрук Т.О. – річна програма «КПТ+» (м. Львів, 2019-2020 р.); Тарасова Т.Б. – навчальна програма «Змішане навчання» 2017р. та «Тьютор дистанційного та змішаного навчання» 2018р., НТУ «Харківський політехнічний університет»; Ніколаєнко С.О. – інтенсивний курс «Регресивний гіпноз» (2016р.), навчальна програма «Сучасний гіпноз та гіпнотерапія»(2018р.). Беруть участь у навчальних проектах з естетотерапії (Василевська О.І., Дворніченко Л.Л., Мотрук Т.О., Пасько К.М.). Беруть очну участь у міжнародних семінарах: Вертель А.В. семінар «Сучасні технології соціальної роботи у різних сферах життя», Братислава-Попрад, 2019р.

Отримані компетентності викладачі використовують у професійній діяльності: проводять майстер-класи, семінари, лекції фахівцям психологам різних закладів та установ

Продемонструйте, що ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності

Стимулювання розвитку викладацької майстерності в університеті регламентується «Положенням про рейтингову систему оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників, кафедр, Навчально-наукових інститутів, факультетів СумДПУ імені А.С.Макаренка (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/polozhennya_pro_reytingovu_sistemu_ocinyuvannya_diyalnosti_d2a31.pdf), Положенням про преміювання працівників СумДПУ імені А.С.Макаренка (додаток № 3 Колективного договору Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка 2019-2022 роки), Положенням про порядок надання щорічної винагороди педагогічним працівникам Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка за сумлінну працю, зразкове виконання службових обов'язків (додаток № 12 Колективного договору Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка 2019-2022 роки) https://sspu.edu.ua/media/attachments/2019/11/05/kolektivniy_dogovir_2019-2022.pdf

Рейтингове оцінювання створює прозорі умови, для прийняття рішень керівництвом університету щодо заохочення науково-педагогічних працівників: присвоєння почесних звань та нагород, оплати їх праці, умов використання на займаній посаді, переведення з посади на посаду, а також дозволяє диференціювати обов'язкові та заохочувальні надбавки.

Для підвищення викладацької майстерності викладачів університету, викладачами кафедри розроблена програма підвищення кваліфікації «Психологія ефективного педагогічного спілкування».

7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Продемонструйте, яким чином фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення ОП забезпечують досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання?

СумДПУ імені А.С.Макаренка та ННІ ПП забезпечено навчальними аудиторіями, кабінетами та обладнанням. Наукова бібліотека <http://library.sspu.sumy.ua/> налічує близько 888 тис. примірників, електронна бібліотека – понад 21500 документів, інституційний репозитарій eSSPUiR – більше 7000 документів, є читальний зал з безоплатним

доступом до мережі Інтернет. Соціальні умови забезпечуються наявністю закладів громадського харчування, спортивних споруд, трьох гуртожитків на 1448 місць. У навчальному корпусі № 4 функціонує медичний пункт. Для забезпечення освітнього процесу за ОПП на кафедрі психології є: 3 навчальні аудиторії (519, 518, 521), які містять, технічне обладнання (проекційний екран, мультимедійний проектор). Кафедра психології користується комп'ютерним класом ННІ ПП (ауд. 510а), який обладнаний 12 комп'ютерами (Athlon II X DDR 2 1024/320.0 Gb / Seagate / HD 4830 Монітор 19"). ННЦ психологічної допомоги населенню має відповідне приміщення (ауд. 108) та необхідне методичне обладнання для проведення консультаційної та корекційної роботи. Навчально-методичний кабінет (ауд.516), забезпечений науковою та навчальною літературою (біля 400 примірників), періодичними виданнями. Для проведення занять з кожної навчальної дисципліни на кафедрі є необхідне навчально-методичне забезпечення: силабуси та робочі програми навчальних дисциплін, матеріали до лекцій, плани практичних занять, питання до поточного та підсумкового контролю, завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи.

Продемонструйте, яким чином освітнє середовище, створене у ЗВО, дозволяє задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти ОП? Які заходи вживаються ЗВО задля виявлення і врахування цих потреб та інтересів?

Освітнє середовище ЗВО повною мірою задовольняє потреби та інтереси здобувачів вищої освіти завдяки: висококваліфікованому професорсько-викладацькому складу; співпраці ЗВО із органами студентського самоврядування; матеріально-технічній базі; оздоровчим і соціокультурним заходам; безперервній освіті; наданні допомоги у працевлаштуванні випускників. Основні права та обов'язки здобувачів вищої освіти, прописані у Статуті (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/statut_sumdpu_df175.pdf) та «Положенні про організацію освітнього процесу в СумДПУ імені А.С.Макаренка» (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_bb7d2.pdf). Важливу роль у задоволенні потреб та інтересів здобувачів вищої освіти відіграє психологічна служба університету, куратори академічних груп, органи студентського самоврядування, (Положення про студентське самоврядування в СумДПУ імені А.С.Макаренка <https://sspu.edu.ua/media/attachments/2019/10/11/stud-samovriaduvannia.pdf>) Пропозиції здобувачів щодо удосконалення навчального процесу, науково-дослідної, спортивно-оздоровчої та культурно-масової роботи, організації дозвілля, побуту та харчування враховуються у планах роботи відповідних підрозділів університету. Вживаються заходи щодо організації додаткових освітніх послуг (<https://sspu.edu.ua/viddil-pratsevlashtuvannia-profesiino-tekhnichnoi-ostvity-ta-dodatkovykh-platnykh-posluh>), надання психологічної допомоги, поглибленого вивчення іноземних мов.

Опишіть, яким чином ЗВО забезпечує безпечність освітнього середовища для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти (включаючи психічне здоров'я)?

Безпечність освітнього середовища гарантується: відділом охорони праці, психологічною службою, пунктом охорони здоров'я, опорним пунктом поліції на території студмістечка, загоном охорони громадського порядку «Сокіл», відділом соціальної та культурно-масової роботи.

Механізми забезпечення безпечності відповідають Законам України та нормативним документам ЗВО. У статуті СумДПУ імені А.С.Макаренка (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/statut_sumdpu_df175.pdf) затверджено забезпечення безпечних умов навчання і праці учасників освітнього процесу, що зумовлює їх відображення у планах роботи СумДПУ ім. А.С. Макаренка на навчальний рік. Навчальні приміщення відповідають діючим будівельним та санітарно-гігієнічним нормам, правилам пожежної безпеки, охорони праці. Відділ охорони праці (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/pro_viddil_ohoroni_praci_c8088.pdf) контролює забезпечення відповідності освітнього середовища нормативним вимогам щодо його безпечності. Викладачі, співробітники, студенти проходять інструктажі з охорони праці і протипожежної безпеки, інформуються про накази з питань охорони праці.

Психологічна підтримка, соціальний і психологічний супровід учасників освітнього процесу здійснюється фахівцями Психологічної служби університету (<https://sspu.edu.ua/psykholohichna-sluzhba>).

За результатами опитування показник задоволеності здобувачів освіти безпечністю освітнього середовища для життя та здоров'я має високий рівень вираженості (4,7 з 5 балів) (https://psy.sspu.edu.ua/images/mag_opros.pdf).

Опишіть механізми освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти цією підтримкою відповідно до результатів опитувань?

Заклад вищої освіти створює і забезпечує механізми різнобічної освітньої та організаційної підтримки студентів, які передбачають здійснення різних процедур і заходів. Для гарантування якості освіти у СумДПУ імені А.С.Макаренка працює Центр забезпечення якості вищої освіти (<https://sspu.edu.ua/universytet/edusci/yakist-ostvity>), який здійснює моніторинг якості освітньої діяльності, координацію роботи навчальних підрозділів університету з питань якості освітнього процесу, аналіз і узагальнення стану освітньої діяльності. Організаційна підтримка за ОПП досягається складанням графіків поточних занять, сесійного, підсумкового контролів. «Положення про організацію освітнього процесу в СумДПУ імені А.С. Макаренка»

(https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_bb7d2.pdf) визначає право на навчання за індивідуальним графіком.

Інформаційна підтримка за ОПП здійснюється через висвітлення на веб-сайтах університету (<https://sspu.edu.ua/>), ННІПП (<https://ipp.sspu.sumy.ua/>), сайті кафедри психології (https://psy.sspu.edu.ua/?fbclid=IwAR3rT2UtuwGSDrHnW8rkTmEDuSOjB_odYbyXVA3PIVTUKQn-m55L3wWhCWQ) освітніх програм, навчальних планів, робочих програм навчальних дисциплін, розкладу занять (<https://rozklad.sspu.edu.ua/>), інформації про наукову і виховну роботу, посилання на нормативні документи, тощо. Взаємодія між викладачами та студентами відбувається, також, через групи у мережах Viber, Telegram.

Консультативна підтримка здобувачів вищої освіти здійснюється завідувачем кафедри, викладачами навчальних дисциплін, кураторами академічних груп, студентським самоврядуванням, фахівцями Психологічної служби університету (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/pro_psihologichnu_sluzhbu_9ac72.pdf). ННЦ з надання психологічної допомоги населенню при кафедрі психології СумДПУ імені А. С. Макаренка виконує діагностичну, просвітницьку, консультативну, тренінгову роботу.

Соціальна підтримка здійснюється соціальним педагогом, що забезпечує соціально-педагогічний супровід освітнього процесу, дбає про професійне самовизначення і соціальну адаптацію здобувачів вищої освіти. Соціальна підтримка студентів також реалізується через надання соціальних стипендій, призначення яких наведено у «Правилах призначення і виплати академічної стипендії студентам, аспірантам і докторантам СумДПУ ім. А.С. Макаренка» (https://sspu.sumy.ua/images/files/doc_files/2019/Untitled.FR124_0313e_293674966.pdf).

ЗВО активно працює над питаннями працевлаштування студентів та надання їм додаткових освітніх послуг. Діє Відділ працевлаштування, професійно-технічної освіти та додаткових платних послуг (<https://sspu.edu.ua/viddil-pratsevlashtuvannia-profesiino-tekhnichnoi-ostvity-ta-dodatkovykh-platnykh-poslugh>).

Показник рівня задоволеності здобувачів вищої освіти організаційною, інформаційною та консультативною підтримкою у освітньому процесі має високий рівень вираженості (4,3 з 5 балів) (https://psy.sspu.edu.ua/images/mag_opros.pdf).

Яким чином ЗВО створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами? Наведіть посилання на конкретні приклади створення таких умов на ОП (якщо такі були)

В СумДПУ імені А.С.Макаренка створено умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами. У лютому 2019 р. університетом була отримана позитивна експертна оцінка щодо забезпечення умов для осіб з особливими освітніми потребами. У «Правилах прийому на навчання до СумДПУ імені А.С.Макаренка у 2020 р.» (<https://www.sspu.edu.ua/media/attachments/2020/06/15/pravylaproyomu2020.pdf>) регламентовано спеціальні умови участі в конкурсному відборі на здобуття вищої освіти, під які підпадають і особи з особливими освітніми потребами, а саме особи з інвалідністю внаслідок війни (ЗУ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»); особи, яким ЗУ «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» надано право на прийом без екзаменів до закладів вищої освіти за результатами співбесіди; особи з інвалідністю, які неспроможні відвідувати заклад освіти Згідно Постанови Кабінету Міністрів України від 10.07.2019 р. № 635 «Про затвердження порядку організації інклюзивного навчання осіб з особливими освітніми потребами у закладах вищої освіти» було розроблено і розміщено на сайті кафедри «Картку супроводу» для маломобільних груп населення (<https://psy.sspu.edu.ua/index.php/abituriientu/malomobilni-verstvy-naselennia>).

На даний момент за ОПП навчається одна особа з особливими освітніми потребами (Щигло Ю.В.). З урахуванням фізичних особливостей магістранта заняття для академічної групи, в якій він навчається, проходили в аудиторіях першого поверху.

Яким чином у ЗВО визначено політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій (включаючи пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією)? Яким чином забезпечується їх доступність політики та процедур врегулювання для учасників освітнього процесу? Якою є практика їх застосування під час реалізації ОП?

Політика врегулювання конфліктних ситуацій в СумДПУ імені А. С. Макаренка регламентується Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», Статутом ЗВО (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/statut_sumdpu_df175.pdf) та покликана врегульовувати конфліктні ситуації, що виникають в університеті, за винятком тих, для яких законодавством установлено спеціальний порядок розгляду.

У СумДПУ імені А.С.Макаренка створена Комісія з питань етики та академічної доброчесності (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/polozhennya_pro_komisiyu_z_pitan_etiki_ta_akadem_dobrochesnosti_f788c.pdf), яка контролює, зокрема, дотримання всіма учасниками освітнього процесу етичних норм у навчальному процесі та особистому спілкуванні.

Процедура врегулювання конфліктів для здобувачів вищої освіти за ОПП здійснюється відповідно до Положень «Про розгляд скарг та звернень громадян у СумДПУ імені А.С.Макаренка» (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/polozhennya_pro_rozglyad_skart_ta_zvernen_gromadyan_4495d.pdf), «Про порядок ведення претензійно-позовної роботи у СумДПУ імені А.С. Макаренка» (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_poryadok_vvedennya_pretenziyno-rozovnoyi_roboti_u_sumdpu_imeni_as_makarenka_45455.pdf) та «Положення про апеляцію результатів навчання здобувачів вищої освіти СумДПУ імені А.С. Макаренка» (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/apelyaciyi_68f4b.pdf). Вирішенню та запобіганню конфліктних ситуацій сприяє і діяльність «Юридичної клініки СумДПУ імені А.С.Макаренка» (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/pro_yuridichnu_kliniku_sumdpu_184f9.pdf). Усі звернення громадян в Університеті реєструються окремо від інших видів діловодства та фіксуються у журналі реєстрації заяв, скарг та пропозицій. Посадові особи ЗВО при розгляді звернень їх вивчають, у разі потреби вимагають у виконавців матеріали, пов'язані з їх розглядом, направляють членів комісії по врегулюванню конфліктів на місця для перевірки викладених у зверненні обставин, вживають заходи для об'єктивного вирішення поставлених автором Звернення питань, з'ясовують і усувають причини та умови, які спонукають громадян скаржитись.

У СумДПУ імені А.С. Макаренка функціонує психологічна служба, яка покликана проводити психологічне консультування та надавати психологічну допомогу викладачам, співробітникам та здобувачам вищої освіти у разі виникнення конфліктних ситуацій.

За час існування ОПП звернень здобувачів освіти або викладачів щодо конфліктних ситуацій не зафіксовано. За результатами опитування здобувачів освіти показник задоволеності політикою та процедурами врегулювання конфліктних ситуацій має високий рівень вираженості (4,3 з 5 балів) (https://psy.sspu.edu.ua/images/mag_opros.pdf).

8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Яким документом ЗВО регулюються процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП? Наведіть посилання на цей документ, оприлюднений у відкритому доступі в мережі Інтернет

В СумДПУ імені А.С. Макаренка порядок та процедури розроблення, розгляду, затвердження, моніторингу і періодичного перегляду освітніх програм, дотримання принципів і процедур забезпечення якості вищої освіти регулюються «Положенням про організацію освітнього процесу у СумДПУ імені А.С. Макаренка» (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_bb7d2.pdf), та розробленим відповідно до п.2.4. цього положення окремим положенням Університету – «Положенням про освітні програми у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка» (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_op_ff69e.pdf) Загальні положення щодо внутрішнього моніторингу якості освітньої діяльності у СумДПУ імені А.С. Макаренка (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/pro_vnutrishniy_monitoring_yakosti_osvitnoyi_diyalnosti_f7d9e.pdf) конкретизуються у «Положенні про комісію із забезпечення якості вищої освіти СумДПУ імені А.С. Макаренка» (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_komisiyu_iz_zabezpechennya_yakosti_vischoyi_osviti_5d370.pdf) та «Положенні про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у СумДПУ імені А.С. Макаренка» (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_sistemu_vnutrishnogo_zabezpechennya_yakosti_osvitnoyi_diyalnosti_ta_yakosti_vischoyi_osviti_620e3.pdf).

Опишіть, яким чином та з якою періодичністю відбувається перегляд ОП? Які зміни були внесені до ОП за результатами останнього перегляду, чим вони були обґрунтовані?

Відповідно до п. 2.14.1. Положення про організацію освітнього процесу у СумДПУ визначається процедура моніторингу ОПП, яка здійснюється на загальноуніверситетському та локальному рівнях. Організація та здійснення загальноуніверситетського моніторингу, метою якого є узагальнення та поширення кращих практик у межах Університету, своєчасне виявлення негативних тенденцій, допомога у формуванні самозвітів для акредитації ОПП і формування фактологічної бази для інституційної акредитації, покладається на центр забезпечення якості вищої освіти СумДПУ імені А.С.Макаренка (<https://sspu.edu.ua/universitytet/edusci/yakist-osvity>) та Навчальний відділ Університету.

На локальному рівні моніторинг та періодичний перегляд ОПП здійснюють члени робочої групи з врахуванням таких чинників як зміни щодо вимог до підготовки фахівців; виявлення додаткових можливостей для забезпечення якісної професійної підготовки здобувачів; потреби та інтереси здобувачів вищої освіти та стейкхолдерів; результати моніторингу якості освіти. До порядку денного майже кожного засідання кафедри психології вносяться питання з обговорення стану та проблем реалізації або окремих освітніх компонентів ОПП, або всього навчально-виховного процесу з підготовки фахівців спеціальності 053 «Психологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти. На кафедрі психології НН ІПП СумДПУ імені А.С. Макаренка, з ініціативи та за сприянням студентського самоврядування у грудні 2019 року здійснено локальний моніторинг щодо оцінки якості вищої освіти здобувачами та випускниками ОПП, що акредитується. Моніторинг здійснювався шляхом анонімного опитування студентів з використанням анкети, розробленої робочою групою науково-педагогічних працівників та представників студентського самоврядування на основі «Методичних рекомендацій до проведення анкетування з питань оцінювання освітнього процесу у СумДПУ імені А.С. Макаренка» (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/metod_rekomend_do_provedennya_anket_z_pitan_ocinyuvannya_osv_proc_c391e.pdf) та анкети для випускників з названих методичних рекомендацій. У лютому 2020 року за сприянням членів експертної ради стейкхолдерів ОП

(https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/nakaz_pro_zatverdzhennya_skladu_ekspertnih_rad_steykholderiv_za_op_897aa_10c09.pdf) центром з забезпечення якості освіти було проведено опитування роботодавців випускників ОП «Психологія» з використанням анкети з названих методичних рекомендацій. Результати проведеного опитування було обговорено на засіданнях кафедри психології.

Відповідно до отриманих результатів до ОПП, внесені зміни: у розділі професійної і загальної підготовки посилені практична складова; вилучена асистентська виробнича практика, дисципліна «Методика викладання психології у ЗВО» перенесена до дисциплін за вибором; розширено перелік навчальних дисциплін за вибором та баз виробничої практики; збільшено кількість годин на виконання кваліфікаційної роботи.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як здобувачі вищої освіти залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості, а їх позиція береться до уваги під час перегляду ОП

Пропозиції здобувачів вищої освіти щодо перегляду «ОПП «Психологія» збиралися шляхом подання опитування магістрантів, проведеного з ініціативи та за сприянням студентського самоврядування на основі анкети, розробленої робочою групою науково-педагогічних працівників та представників студентського самоврядування у відповідності до «Методичних рекомендацій до проведення анкетування з питань оцінювання освітнього процесу у СумДПУ імені А.С. Макаренка»

(https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/metod_rekomend_do_provedennya_anket_z_pitan_ocinyuvannya_osv_proc_c391e.pdf). Анкетування проводилося у грудні 2019 р. з використанням друкованих анкет і опрацьовувалося в ручний спосіб. У вересні 2020 р. у відповідності з рішенням «Форуму випускників СумДПУ імені А.С. Макаренка» центром

забезпечення якості вищої освіти було проведено опитування здобувачів вищої освіти. Результати обговорювалися на засіданнях кафедри психології і на їх основі було сформовано пропозиції оновлення ОПП: збільшити кількість кредитів, передбачених на підготовку до кваліфікаційного екзамену та на виконання кваліфікаційної роботи; посилити практичну складову ОПП; залучити професіоналів-практиків до організації освітнього процесу; розширити перелік навчальних дисциплін за вибором та баз виробничої практики. За результатами опитування здобувачів освіти показник задоволеності залученістю до процесів внутрішнього забезпечення якості ОПП (моніторингу навчального процесу) має високий рівень вираженості (4,2 з 5 балів).

Яким чином студентське самоврядування бере участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП

Відповідно до Статуту СумДПУ ім. А.С.Макаренка органи студентського самоврядування беруть участь в обговоренні та вирішенні питань удосконалення освітнього процесу та у заходах щодо забезпечення якості вищої освіти, вносять пропозиції щодо змісту навчальних планів і програм (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/statut_sumdpu_df175.pdf) «Положення про студентське самоврядування в СумДПУ ім. А.С.Макаренка» (<https://sspu.edu.ua/media/attachments/2019/10/11/stud-samovriaduvannia.pdf>) визначає, що органи студентського самоврядування мають право звертатися до керівництва Університету, його дорадчих і робочих органів з пропозиціями щодо вдосконалення та реформування освітнього процесу та іншими пропозиціями. Так, Мелешко Я. А., студентка 4-го курсу 0047 групи НН ІПП СумДПУ імені А.С.Макаренка, голова наукового департаменту Студентського самоврядування НН ІПП СумДПУ імені А.С.Макаренка, член експертної ради стейкхолдерів за ОП приймає участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості вищої освіти та ОПП, постійно спілкується з старостами академічних груп та окремими студентами щодо перебігу навчального процесу на ОПП, виступає ініціатором та представляє результати моніторингу та обговорення з здобувачами вищої освіти на засіданнях ради студентського самоврядування НН ІПП та засіданнях кафедри психології. Результати опитування студентів та випускників ОП, та відповідні пропозиції були обговорені на засіданні ради студентського самоврядування в січні 2020 р.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як роботодавці безпосередньо або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості

Положенням про раду роботодавців у СумДПУ ім. А.С.Макаренка» (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/polozhennya_pro_radu_robotodavciv_sumdpu_imeni_as_makarenka_5dc93.pdf) визначено порядок залучення роботодавців до процесу періодичного перегляду ОПП. У межах діяльності Експертної ради стейкхолдерів з ОП, Асоціації випускників, Відділу працевлаштування СумДПУ імені А.С.Макаренка відбувається співпраця з роботодавцями випускників ОПП «Психологія»: закладами дошкільної та загальної середньої освіти міста та області, військовою частиною 3051 Національної гвардії України, Сумським міським Сумським міським центром соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Сумським психологічним центром «Час на себе», Сумським обласним центром комплексної реабілітації дітей та осіб з інвалідністю, «Клінікою дружньою до молоді» (м. Суми), реабілітаційною установою змішаного типу Центру «Сприяння» ГО «Феліцитас» (м. Суми), «Інклюзивно-ресурсним центром Краснопілської селищної ради» Сумської обл., Центром соціально-психологічної реабілітації дітей м. Суми, КУ Інклюзивно-ресурсним центром №1 Сумської міської ради, Сімейним центром психології та розвитку «Городок» (м. Суми). Центром забезпечення якості вищої освіти СумДПУ імені А.С.Макаренка у лютому 2020 р. проводилося опитування роботодавців та їх представників щодо задоволенням рівня професійної підготовки випускників ОПП. Роботодавці та представники вищеназваних установ надали низку пропозицій щодо вдосконалення структури ОПП, змісту навчальних дисциплін та організації навчального процесу.

Опишіть практику збирання та врахування інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників ОП

Відділом працевлаштування, професійно-технічної освіти та додаткових платних послуг СумДПУ імені А.С.Макаренка на основі відповідного «Положення» (https://www.sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_viddil_pracevlashtuvannya_3e8d9.pdf) здійснюється збір інформації щодо кар'єрного шляху випускників. Кафедрою психології на постійній основі збирається інформація щодо кар'єрного шляху і аналізується траєкторія працевлаштування випускників, що навчалися за спеціальністю «053 Психологія». Випускники – психологи приймають активну участь у роботі міжнародних наукових конференцій, організованих кафедрою психології, як учасники пленарних, секційних засідань конференцій та ведучі майстер-класів. Під час безпосередньої взаємодії на заходах, спілкуванні у соціальних мережах, контактів у процесі керівництва практикою здобувачів освіти у відповідних установах, представниками професорсько-викладацького складу відбувається збір інформації щодо працевлаштування і кар'єрного шляху випускників, фіксуються дані у базі даних випускників, організований на кафедрі психології. Випускники кафедри працюють в освітніх закладах різного рівня, а також в соціальному секторі (<https://psy.sspu.edu.ua/index.php/kafedra/steikkholdery/vipuskniki-spetsial-nosti-psikhologiya>). Пропозиції стосовно вдосконалення ОПП випускники мають змогу висловити на наукових заходах, під час участі у локальному моніторингу. Висловлені побажання і зауваження, обговорюються на засіданні кафедри і приймаються відповідні рішення

Які недоліки в ОП та/або освітній діяльності з реалізації ОП були виявлені у ході здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості за час її реалізації? Яким чином система забезпечення

якості ЗВО відреагувала на ці недоліки?

В рамках процедур внутрішнього забезпечення якості ОПП, за час її реалізації виявлено ряд недоліків:

- 1) недостатнє охоплення всіх дисциплін ОПП елементами дистанційного навчання з метою забезпечення зручного та якісного доступу до навчальних ресурсів для здобувачів вищої освіти;
- 2) неточний статус навчальної дисципліни «Методика викладання психології у вищій школі» та асистентської практики;
- 3) недостатнє залучення фахівців-практиків до викладання на ОПП

За першою позицією ситуація об'єктивно суттєво змінилася з моменту введення в березні 2020 року карантину і екстреного переходу на повністю дистанційний формат навчання. Тому всі навчальні дисципліни стали викладатися дистанційно, але при цьому не всі викладачі виявилися досить підготовленими до такої форми навчальної роботи. Для надання дієвої допомоги в умовах дистанційного навчання Центр забезпечення якості вищої освіти Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка та оперативно провів серію дистанційних зустрічей з викладачами університету для надання необхідної методичної допомоги, а згодом була створена окрема сторінка на сайті університету (<https://www.sspu.edu.ua/news/distantsijne-navchannya-sumdpu-onlajn>). Лабораторія дистанційного навчання (керівник Колеснік Ю.І.) надавала постійну консультативну та технічну допомогу як в групі Viber «Дистанційне навчання СумДПУ», так і через курс підтримки на платформі Moodle (<https://dl.sspu.edu.ua/course/view.php?id=2>). На кафедрі психології активізувалася робота семінару «Технологія впровадження елементів дистанційного навчання в навчальні дисципліни кафедри», були організовані постійні консультації і технічна взаємодопомога, створений ряд навчальних відео-роликів з питань управління дистанційним навчанням на платформі Moodle, широко і активно використовувалися можливості дистанційного онлайн синхронного навчання з використанням ресурсів Zoom, Skype, Viber, Googlemeet, Facebook.

З другою позиції: навчальна дисципліна «Методика викладання психології у вищій школі» переведена в статус дисципліни за вибором, а асистентська практика анульована за рахунок чого збільшена кількість годин на виробничу практику і на виконання кваліфікаційної роботи, в якій обов'язковим компонентом є практико-прикладна складова.

З третьою позиції: вже організована серія он-лайн навчальних занять з залученням психолога-практика (<https://psy.sspu.edu.ua/index.php/85-lektsiya-mozhливosti-vikoristannya-pisochnoji-terapiji-v-roboti-psikhologa-konsultanta>), психотерапевта-нарколога (<https://psy.sspu.edu.ua/index.php/84-lektsiya-pro-mozhливosti-psihoterapevtichnoji-dopomogi-lyudyam-z-zalezhnistyju>), але проведення аналогічних занять аудиторно цілком і повністю залежить від епідеміологічних умов в Україні.

Продемонструйте, що результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти беруться до уваги під час удосконалення ОП. Яким чином зауваження та пропозиції з останньої акредитації та акредитації інших ОП були ураховані під час удосконалення цієї ОП?

Останнє експертне оцінювання відповідності освітньої діяльності навчального закладу державним вимогам щодо акредитації спеціальності 8.03010301 «Практична психологія» за ОКР «магістр» було здійснено 18-20 травня 2015 р. Експертна комісія висловила певні рекомендації щодо вдосконалення навчальної та наукової діяльності з підготовки фахівців за спеціальністю 8.03010301 «Практична психологія» ОКР «магістр», що не впливали на загальне позитивне рішення. Висловлені зауваження було в основному усунено:

- 1) викладачі кафедри психології активізували роботу по удосконаленню методичного забезпечення навчального процесу, видані навчальні посібники, що використовуються під час вивчення дисциплін: «Вікова психокорекція», «Методика та організація наукового дослідження», «Сучасні засоби психодіагностики», «Методика викладання психології у ЗВО»;
- 2) постійно оновлюються змістове та методичне забезпечення комп'ютерного тестового контролю якості знань магістрантів і використовується як у комп'ютерному класі так і на платформі дистанційного навчання Moodle;
- 3) урізноманітнено спектр інтерактивних методів навчання (застосування тренінгів, дебатів, ділових ігор, проєктного навчання та ін.), поліпшено методичне забезпечення самостійної роботи студентів – створені навчальні курси на платформі дистанційного навчання Moodle, де викладено методичне забезпечення самостійної роботи студентів; видано «Методичні рекомендації до написання кваліфікаційної роботи з психології»
- 4) активізовано використання комп'ютерних програм психологічного спрямування зокрема, в навчальній дисципліні «Сучасні засоби психодіагностики» окремо вивчаються сучасні комп'ютерні системи психологічної діагностики, одномірні та багатомірні комп'ютерні системи («Психологічний портрет», «КАТАРСИС»). Системи-оболонки (СМОЛ-експерт, АППК, ТЕСТАН та ін). При виконанні кваліфікаційних робіт переважна більшість студентів для статистичної обробки результатів дослідження використовує програму SPSS.
- 5) розширено можливості і урізноманітнено форми стажування викладачів кафедри у ЗВО – Херсонський державний університет; курси підвищення кваліфікації «Методика впровадження інформаційних технологій в навчальний процес»; Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, Школа гіпнозу GIPNOZ BRIGHT «Сучасний гіпноз та гіпнотерапія». Налагоджено наукову співпрацю з Інститутом психології імені Г.С.Костюка АПН України, Казахським національним педагогічним університетом імені Абая (м. Алмати, Казахстан); установлено зв'язки з Гродненським державним університетом імені Янки Купали (Білорусь); Державним педагогічним університетом імені Національної комісії з питань освіти у Кракові (Польща) (кафедра психології).

Опишіть, яким чином учасники академічної спільноти змістовно залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП?

Положення про внутрішній моніторинг якості освітньої діяльності в СумДПУ ім. А.С.Макаренка (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/pro_vnutrishniy_monitoring_yakosti_osvitnoyi_diyalnosti_f7d9e.pdf) регулює контроль за якістю освітнього процесу на рівнях: викладач-завідувач кафедри-декан/директор-ректор. Викладачами – через поточний контроль і якість освітнього процесу, завідувачем – через перевірку виконання викладачами усіх видів робіт індивідуальних планів, робочих навчальних програм, формування

навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін; відвідування занять викладачів тощо. Декан/директор, його заступники контролюють організацію навчального процесу; дотримання розкладу занять; відвідування занять; дотриманням вимог до оформлення результатів поточного і підсумкового контролю; готовність навчально-методичної документації кафедр. Ректор, проректори, навчальний відділ здійснюють контроль через перевірку навчальних планів; дотримання графіку освітнього процесу; відповідності навчальних планів і програм галузевим стандартам; комплектності і достатності навчально-методичного забезпечення з дисциплін; організаційно-методичного забезпечення практик; організаційно-методичного забезпечення державної атестації за всіма освітніми програмами відповідно до галузевих стандартів. Питання якості навчального процесу в університеті, інститутах, на факультетах і кафедрах розглядаються на засіданнях Вченої ради університету та ректорату не рідше одного разу на півріччя.

Опишіть розподіл відповідальності між різними структурними підрозділами ЗВО у контексті здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти

Відповідно до Статуту СумДПУ ім. А.С. Макаренка (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/statut_sumdpu_df175.pdf) основну відповідальність за якість освітнього процесу несуть ректор та керівники навчальних структурних підрозділів. Ректорат контролює якість роботи науково-педагогічних працівників та співробітників; Вчені ради Університету та інститутів визначають систему та затверджують процедури внутрішнього забезпечення якості вищої освіти. Навчальний відділ Університету здійснює внутрішній моніторинг якості освітньої діяльності відповідно до «Положення про внутрішній моніторинг якості освітньої діяльності» (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/pro_vnutrishniy_monitoring_yakosti_osvitnoyi_diyalnosti_f7d9e.pdf) та інших нормативно-правових документів. Положення про ННППП СумДПУ ім. А.С. Макаренка містить зобов'язання Інституту щодо високого рівня освітньої діяльності відповідно до чинних стандартів (https://sspu.sumy.ua/images/files/doc_files/2018/222/navchalno-naukoviy_institut_01a3f_1561061345.pdf). Положення про кафедру психології ННІ ПП (https://psy.sspu.edu.ua/images/polozhennya_pro_kafedru_psihologiyi_ostatochne_2017_r.pdf) конкретизує ці зобов'язання на рівні підготовки фахівців за ОПП «Психологія». Створення у лютому 2020 р. центру забезпечення якості вищої освіти СумДПУ імені А.С. Макаренка (<https://sspu.edu.ua/universytet/edusci/yakist-osvity>) забезпечило пошук та унормування роботи з внутрішнього моніторингу освітніх програм та якості освітнього процесу.

9. Прозорість і публічність

Якими документами ЗВО регулюється права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу? Яким чином забезпечується їх доступність для учасників освітнього процесу?

Права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу СумДПУ ім. А.С. Макаренка регулюються такими документами, як:

Статут університету https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/statut_sumdpu_df175.pdf;
Колективний договір https://sspu.edu.ua/media/attachments/2019/11/05/kolektivniy_dogovir_2019-2022.pdf;
Положення про організацію освітнього процесу https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_bb7d2.pdf;
Положення про самостійну роботу студентів https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_srs_92846.pdf; Положення про академічну мобільність студентів https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_akademichnu_mobilnist_studentiv_46e20.pdf;
Положення про порядок оцінювання знань студентів https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_poryadok_ocinyuvannya_ekts_9c538.pdf;
Положення про кваліфікаційну роботу https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/pro_kvalifikaciynu_robotu_8aad4.pdf;
Положення про розгляд скарг та звернень громадян https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/polozhennya_pro_rozglyad_skarg_ta_zvernen_gromadyan_4495d.pdf
Правила прийому для здобуття вищої освіти <https://www.sspu.edu.ua/media/attachments/2020/06/15/pravylaprojomy2020.pdf> та ін.

Усі відповідні документи розміщені на веб-сайті університету і перебувають у відкритому доступі. Правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є чіткими та зрозумілими.

Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про оприлюднення на офіційному веб-сайті ЗВО відповідного проекту з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін (стейкхолдерів). Адреса веб-сторінки

https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/10/opp_maistr_psihologiya_2020_proekt_8bb3b.pdf

Наведіть посилання на оприлюднену у відкритому доступі в мережі Інтернет інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти)

11. Перспективи подальшого розвитку ОП

Якими загалом є сильні та слабкі сторони ОП?

Сильними сторонами ОП є: відповідність її змісту сучасним вимогам до підготовки фахівців-психологів на національному рівні. Відсутність аналогічних освітньо-професійних програм підготовки магістрів (спеціалізація консультативна психологія) у регіональних закладах вищої освіти. Наявність стабільного попиту на підготовку за ОП на вітчизняному і регіональному ринках праці.

Практико орієнтований характер ОП, спрямований на розширення можливостей працевлаштування випускників. На рівні реалізації ОП дотримується вимога наближення освітнього процесу до дуальності (виробнича психологічна практика проводиться в потенційних установах/місцях працевлаштування здобувачів вищої освіти). Тісні зв'язки з роботодавцями (спільні конференції, круглі столи, запрошення на засідання кафедри). Підтримка зв'язків з випускниками, врахування їх побажань як стейкхолдерів.

Використання компетентнісного підходу як методологічного підґрунтя ОП, що відповідає вимогам Закону України в освітній галузі. Відповідність змісту навчання на ОП стратегічним цілям, що відображено в навчальному плані підготовки магістрів, актуальність комплексу дисциплін підготовки для формування програмних компетентностей.

Висококваліфікований професорсько-викладацький склад, який забезпечує підготовку магістрів за ОП. Постійне підвищення кваліфікації викладачами дисциплін ОП (стажування, навчальні проекти та програми за різними психотерапевтичними напрямками, участь у конференціях, тренінгах). Використання найсучасніших наукових здобутків викладачів кафедри для формування навчально-методичного забезпечення дисциплін. Забезпечення повного та своєчасного інформування магістрів про зміст, цілі та результати навчання з обов'язкових дисциплін навчального плану підготовки на ОП через розробку силабусів. Успішне поєднання магістрами навчання і досліджень під час реалізації ОП, що підтверджено призовими місцями на II етапі Всеукраїнської студентської олімпіади (Григорчук Л. В.), Всеукраїнському конкурсі студентських робіт (Сема Н.М.), виступи магістрів на Всеукраїнських та Міжнародних конференціях, публікації магістрів у закордонних виданнях (Вакула І., Дяченко А., Низова М., Рябоконт А. та ін.).

До слабких сторін ОП можна віднести:

1. недостатнє охоплення всіх дисциплін ОП елементами дистанційного навчання з метою забезпечення зручного та якісного доступу до навчальних ресурсів для здобувачів вищої освіти;
2. неповна досконалість розробки навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін;
3. обмежений досвід залучення роботодавців та фахівців-практиків до викладання навчальних дисциплін за ОП;
4. недостатня інтернаціоналізація діяльності за ОП «Психологія».

Якими є перспективи розвитку ОП упродовж найближчих 3 років? Які конкретні заходи ЗВО планує здійснити задля реалізації цих перспектив?

Перспективи розвитку ОП обумовлені її наявними недоліками і окреслені розпочатими трансформаціями освітньо-професійної програми та освітнього процесу в Університеті в цілому. Для підвищення ефективності ОП планується підготовка і реалізація таких заходів:

1. Розширення співпраці ЗВО з роботодавцями, постійний моніторинг і врахування вимог ринку праці до рівня кваліфікації і змісту підготовки здобувачів вищої освіти; відповідна корекція цілей та змісту ОП, уточнення набору та змісту дисциплін підготовки магістрів за ОП;
2. Вдосконалення роботи з ведення Баз даних випускників та відстежування їхнього кар'єрного зростання, зокрема запровадження опитування випускників ОП після підсумкової атестації щодо актуальності, змісту та якості викладання на ОП та щорічного опитування випускників ОП попередніх років що працюють за фахом.
3. Розширення та вдосконалення застосування інтерактивних методів навчання в процесі викладання дисциплін з метою їх вдосконалення на засадах студентоцентрованого підходу
4. Розширення спектру фахівців-практиків, які залучаються до викладання навчальних дисциплін за ОП.
5. Вдосконалення силабусу як форми представлення інформації про обов'язкові навчальні дисципліни та запровадження силабусів для навчальних дисциплін за вибором.
6. Розширення використання і вдосконалення елементів дистанційного навчання для організації продуктивної, прозорої та зручної самостійної роботи магістрів із дисциплін навчального плану, об'єктивного зворотного зв'язку; створення викладачами якісних онлайн-курсів.
7. Створення умов для відпрацювання навичок консультативної діяльності магістрами-психологами шляхом їх більш активного залучення до роботи Навчально-Наукового Центру надання психологічної допомоги населенню при кафедрі психології СумДПУ імені А. С. Макаренка
8. Удосконалення наявних та розробка нових навчальних дисциплін за вибором в структурі ОП.
9. Орієнтація наукової діяльності викладачів кафедри на міжнародні наукові стандарти, збільшення кількості публікацій у виданнях, що індексуються в міжнародних наукометричних базах.
10. Налагодження співпраці в підготовці фахівців з зарубіжними закладами вищої освіти; укладання угод про співпрацю з навчальними закладами ближнього і далекого зарубіжжя; впровадження у навчання практик ЗВО країн ЄС.

Запевнення

Запевняємо, що уся інформація, наведена у відомостях та доданих до них матеріалах, є достовірною.

Гарантуємо, що ЗВО за запитом експертної групи надасть будь-які документи та додаткову інформацію, яка стосується освітньої програми та/або освітньої діяльності за цією освітньою програмою.

Надаємо згоду на опрацювання та оприлюднення цих відомостей про самооцінювання та усіх доданих до них матеріалів у повному обсязі у відкритому доступі.

Додатки:

Таблиця 1. Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП

Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів ОП

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

***

Шляхом підписання цього документа запевняю, що я належним чином уповноважений на здійснення такої дії від імені закладу вищої освіти та за потреби надам документ, який посвідчує ці повноваження.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом/кваліфікованою електронною печаткою.

Інформація про КЕП

ПІБ: Лянной Юрій Олегович

Дата: 28.09.2020 р.

Таблиця 1. Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП

Назва освітнього компонента	Вид компонента	Силабус або інші навчально-методичні матеріали		Якщо освітній компонент потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, наведіть відомості щодо нього*
		Назва файла	Хеш файла	
Виробнича психологічна практика	практика	<i>Proghrama vyrobnychoji praktyky.pdf</i>	/FHzC5dFABb28jkkJ7NF4z8KNtEaea21rIkMoUGN7Lk=	
Сучасні засоби психодіагностики	навчальна дисципліна	<i>Suchasni zasoby psykhodiagnostyky.pdf</i>	D5ZZcMgtUXEio+9vlskFsPoHaYiiodc1OL8lA1VJpSk=	Ноутбук ACER Aspire E1-531-10052G32Mnks Проектор BenQ MS500H 9.HJ7H77.13E Проекційний екран Sopar "Simplex map" 180x180 (6180)
Профілактика і корекція відхилень у поведінці	навчальна дисципліна	<i>Profilaktyka i korekcija vidkhylenj u povedinci.pdf</i>	vrRFKUAJvYEzEkCW9xwd98CWOMa6zb64uwO5O2Omfng=	Ноутбук ACER Aspire E1-531-10052G32Mnks Проектор BenQ MX503 Картки психологічних ситуацій клієнтського запиту
Методика та організація наукового дослідження	навчальна дисципліна	<i>Metodyka ta orghanizacija naukovogho doslidzhennja.pdf</i>	C1Ioc4mQ8PQC1pGr4EQDo+9pBr1Av2t2eZin182LnYU=	Ноутбук HP 255 G3 (K3X67ES) Проектор BenQ MX503 Проекційний екран Sopar "Simplex map" 180x180
Філософія психології	навчальна дисципліна	<i>Filosofija psykhologhiji.pdf</i>	YsN3pK2EAQB9QRGhKlMKm6qXbprdkHlaCHff5eNf4fU=	Ноутбук ACER Aspire E1-521-21804G50MNKS NX.M3CEU.007 Black-Silver Проектор BenQ MX503 Проекційний екран Sopar "Simplex map" 180x180 (6180)
Психологія роботи з сім'єю	навчальна дисципліна	<i>Psykhologhija roboty z sim'jeju.pdf</i>	moROZZdTGWG1Xb4BJqkUuTEMaZoAv/H+3NjUsgKfUroE=	Ноутбук Asus X54H MB Ver.: K54HR Проектор BenQ MS500H 9.HJ7H77.13E Проекційний екран Sopar "Simplex map" 180x180 (6180)
Підготовка та захист кваліфікаційної роботи	підсумкова атестація	<i>Kvalifikacijna robota metodychni rekomendaciji.pdf</i>	ecySFMEsw93THym+tecr9jH6z4rm37vBJGtzppAQAmI=	Ноутбук ACER Aspire E1-531-10052G32Mnks Проектор BenQ MS500H 9.HJ7H77.13E Проекційний екран Sopar "Simplex map" 180x180 (6180)
Кваліфікаційний екзамен з психології та практики консультування	підсумкова атестація	<i>Proghrama kvalifikacijnogho ekzamenu.pdf</i>	V6zo48KJGKDAPw9RMGMfIF8aX9koZijaFy4+apX2yHI=	
Цифрові технології в галузі	навчальна дисципліна	<i>Cyfrovi tekhnologhiji v ghaluzi.pdf</i>	nQTL/2h2sbMOzgaE q2eM6lfeEKNGt22U8SuikMvjbS8=	Комп'ютерний клас 12 комп'ютерів AMD Athlon (tm) II x 2 245 Processor 2,90 GHz/2,00 Гб Монітор 19"
Іноземна мова за професійним спрямуванням	навчальна дисципліна	<i>Inozemna mova za profesijnym sprjamuvannjam.pdf</i>	oBsZrGp7A7YfU65hdVLTmoTkUR3TYN7B DxnORCQ+AkQ=	Ноутбук Dell Inspiron 1545 (PP41L)
Психологія вищої школи	навчальна дисципліна	<i>Psykhologhija vyshhoji shkoly.pdf</i>	+yWwufehXddqwhJ5W/mEHrQt4JdhxGy8/nlj+Zf7pIbk=	Ноутбук HP 255 G3 (K3X67ES) Проектор BenQ MX503 Проекційний екран Sopar "Simplex map" 180x180 Роздаткові картки для рефлексивного звіту Роздаткові картки з психодіагностичними методиками
Короткотривале	навчальна	<i>Korotkotryvale</i>	dsN+Yt6xXdF5uto3r	Ноутбук ACER Aspire E1-521-

кризове консультування	дисципліна	<i>kryzove konsultuvannja.pdf</i>	KMahDnDZvdT+ttfF5XsDZz9UQo=	21804G50MNKS NX.M3CEU.007 Black-Silver Проектор BenQ MS500H 9.HJ7H77.13E Проекційний екран Sopaar \ "Simplex tap\" 180x180 (6180) Набір карток із прикладами звернень до психолога; Набір карток із варіантами гострих реакцій на стрес
Сучасні технології психологічного консультування	навчальна дисципліна	<i>Suchasni tekhnologhiji psykhologhichnogho konsultuvannja.pdf</i>	twVzxZB7/R3wN3xH5M47foSA4PXeBH/E4PFEDwsy2II=	Ноутбук HP 255 G3 (K3X67ES) Проектор BenQ MS500H 9.HJ7H77.13E Проекційний екран Sopaar \ "Simplex tap\" 180x180 Таця для піску, мініатюрні іграшки, Метафоричні асоціативні карти Дитячі іграшки
Вікова психокорекція	навчальна дисципліна	<i>Vikova psykhokorekcija.pdf</i>	gJtTl/1l22RcEJNFo2ejCpfVHz+lCZ/qleO5hncxHCc=	Ноутбук ACER Aspire E1-521-21804G50MNKS NX.M3CEU.007 Black-Silver Проектор BenQ MS500H 9.HJ7H77.13E Проекційний екран Sopaar \ "Simplex tap\" 180x180 (6180)

* наводяться відомості, як мінімум, щодо наявності відповідного матеріально-технічного забезпечення, його достатності для реалізації ОП; для обладнання/устаткування – також кількість, рік введення в експлуатацію, рік останнього ремонту; для програмного забезпечення – також кількість ліцензій та версія програмного забезпечення

Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів ОП

ID викладача	ПІБ	Посада	Структурний підрозділ	Кваліфікація викладача	Стаж	Навчальні дисципліни, що їх викладає викладач на ОП	Обґрунтування
41512	Теренко Олена Олексіївна	Старший викладач, Основне місце роботи	Факультет іноземної та слов'янської філології	Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка, рік закінчення: 2009, спеціальність: 010103 Педагогіка і методика середньої освіти. Мова та література (англійська), Диплом кандидата наук ДК 021728, виданий 16.05.2014, Атестат доцента АД 001115, виданий 05.07.2018	7	Іноземна мова за професійним спрямуванням	1) Chugai O., Terenko O., Ogienko O. Methods that work: best practices of adult education in the USA //Advanced Education. – Kyiv, 2017. - #8. – P. 72-77. (Web of Science) 2) Klochko L. Terenko O. Academic Writing: the Basics. – Sumy, 2019. – 87 p. 3) Klochko L., Terenko O. English for Freshmen. – Sumy, 2017. – 98 p. 4) Теренко О. Роль освіти дорослих в економічній та соціальній адаптації мігрантів у США і Канаді // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – Суми, 2019. - №1(85). – С. 191-201. 5) Теренко О. Екстраполяція північноамериканського досвіду розвитку освіти дорослих у вітчизняний освітній простір // Освіта

							<p>дорослих: теорія, досвід, перспективи. – Київ, 2018. - №1(14). – С. 162-171.</p> <p>6) Теренко О. О. Законодавче забезпечення освіти дорослих у США і Канаді: порівняльний аналіз // Вісник національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка. – Чернігів, 2019. - №1(157). – С. 209-214.</p> <p>7) Теренко О. Північноамериканський досвід визнання результатів неформальної та інформальної освіти дорослих // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – Суми, 2018. - №9(83). – С. 48-58.</p> <p>8) Теренко О. Роль міжнародних і національних організацій у формуванні стратегії розвитку освіти дорослих у країнах Північної Америки // Естетика і етика педагогічної дії. – Київ-Полтава, 2019. - №19. – С.20-28.</p> <p>9) Terenko O. Conceptual ideas and orientators of the Northern American model of adult education // Eureka: Social and Humanities. – Tallinn, 2019. - #3(21). – P. 38-43.</p> <p>10) Terenko O. O. Influence of adult education on development of democracy and active citizenship in the USA and Canada // Euro-American Scientific cooperation. – Hamilton, 2018. – P. 34-37.</p> <p>11) Terenko O. Adult education in Canada: realities and perspectives // the Scientific heritage. – Budapest, 2019. - #35. – P. 56-58.</p> <p>12) Terenko O. O. Conceptual Model of adult education development in the USA and Canada // Pedagogy and Psychology. – Budapest, 2019. - #VII (82). - P. 56-59.</p>
120263	Щербакова Ірина	Доцент, Основне	Навчально-науковий	Диплом спеціаліста,	22	Філософія психології	Щербакова І.М. Психологічний аналіз

	Миколаївна	місце роботи	інститут педагогіки і психології	<p>Сумський державний педагогічний інститут ім. А.С.Макаренка, рік закінчення: 1994, спеціальність: , Диплом кандидата наук ДК 004210, виданий 19.01.2012, Атестат доцента 12ДЦ 037590, виданий 17.01.2014</p>		<p>психоаналітичних практик дослідження духовності / І.М.Щербакова // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології / голов. ред. А.А.Сбруєва. – Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С.Макаренка, 2014. - № 1 (35). – С. 425-432. (0,38 д.а) Щербакова І. М. Практикум з історії психології: навч. посіб. □ для студ. вищ. навч. закл. □ / І. М.Щербакова. – Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2014. – 160 с. (6.6 д.а.) Щербакова І. М. Духовна криза особистості в інтегративному вимір І. М. Щербакова // Особистість у розвитку: психологічна теорія і практика : монографія / за ред. С. Д.Максименка, В. Л.Зливкова, С. Б.Кузікової. Книга 1. – Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С.Макаренка, 2015. – С. 272-294.(1 д.а.). Щербакова І. Відповідальність у світлі смисложиттєвих орієнтацій особистості / І. Щербакова // Гуманітарний Вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»: збірник наукових праць. – Переяслав-Хмельницький, 2016. – Вип. 38. Психологія. – С. 107-122. (0,5 д.а) Наумов Д. І., Щербакова І. М. Психологічна культура та субкультурна активність молоді: методологічні основи дослідження в контексті освітньої практики // Розвиток психологічної культури особистості в процесі безперервної освіти / кол. авт. ; під ред. С. Б. Кузікової, Г. Є. Улунової. – Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2018. – С. 42-55. (1 д.а.; 0,5 д.а. особ). Щербакова І. М. Дослідження екзистенційної сповненості життя студентів / І. М.</p>
--	------------	--------------	----------------------------------	--	--	--

						<p>Щербаківа // Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / [редактори-упорядники М. Пантюк, А. Душний, І. Зимобря]. – Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2020. – Вип. 27. Том 5. – С. 248-253. (0,5 д.а) Shcherbakova I. N. Existential and spiritual fullness formation of students / I. N. Shcherbakova // Інноваційна педагогіка. Науковий журнал. – ПУ «Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій»: Видавничий дім «Гельветика», 2020. – Випуск 23, Т.1. – Рр.163-166. (0,5 д.а)</p>
85328	Тарасова Тетяна Борисівна	Доцент, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут педагогіки і психології	Диплом кандидата наук ПС 001304, виданий 27.02.1985, Атестація доцента ДЦ 024115, виданий 31.05.1990	38	<p>Психологія вищої школи</p> <p>1. Тарасова Т.Б. Психологічні аспекти інформаційних педагогічних технологій / Т.Б. Тарасова // Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології у виробництві та освіті: стан, досягнення, перспективи розвитку: матеріали Всеукраїнської науково-практичної Internet-конференції. – Черкаси, 2016. с. 80-81</p> <p>2. Тарасова Т. Б. Психологічні проблеми контролю успішності студентів / Т.Б. Тарасова // Матеріали Науково-методичної конференції "Шляхи вдосконалення позааудиторної роботи студентів" (28-29 квітня 2016 р., м. Суми) - Суми : Вид-во СумДУ, 2016. с.63-65</p> <p>3. Тарасова Т.Б. Психологія навчального процесу у сучасному ВНЗ: від взаємодії до сумісної діяльності / Т.Б. Тарасова // Інноваційний розвиток вищої освіти: глобальний та національний виміри змін : матеріали VI</p>

Міжнародної науково-практичної конференції (06–07 квітня 2017 року, м. Суми). – Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2017. с. 150 – 153

4. Тарасова Т.Б. Вдосконалення навчально-професійної діяльності першокурсників в процесі психологічної освіти / Т.Б. Тарасова // Соціально-економічні та гуманітарні аспекти світових інноваційних трансформацій: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (26–28 квітня 2017 р., Київ-Суми). – Суми, 2017. с. 19 – 22

5. Тарасова Т.Б. Формування професійних компетентностей майбутніх педагогів в умовах дистанційної навчально-професійної діяльності /Т.Б. Тарасова // Наукова діяльність як шлях формування професійних компетентностей майбутнього фахівця (НПК-2017) : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 7-8 грудня 2017 р., м. Суми; у 2-х частинах. – Суми : ФОП Цьома С.П., 2017. – Ч. 1. –с. 78 – 80

6. Тарасова Т.Б. Психологічні аспекти дистанційного навчання у вищому навчальному закладі /Т.Б. Тарасова // Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології у виробництві та освіті: стан, досягнення, перспективи розвитку: матеріали Всеукраїнської науково-практичної Internet-конференції (12 – 18 березня 2018 р.). – Черкаси, 2018. с. 104 – 106

7. Тарасова Т.Б. Образ "ідеального викладача" в процесі професійної підготовки майбутніх педагогів / Т.Б. Тарасова // Актуальні проблеми практичної

психології : збірник статей V Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (Глухів, 8-9 листопада 2018 року) / Міністерство освіти і науки України, Глухівський НПУ ім. О. Довженка [та ін.]; [ред. кол. : Н. М. Льїна, В. М. Поліщук, О. П. Сергєєнкова, В. М. Чернобровкін] ; відп. ред. Н. М. Льїна. – Глухів : Глухівський НПУ ім. О. Довженка, 2018. – 161 с.81 – 87

8. Колесник Ю.І. Психологічні проблеми ставлення викладачів закладів вищої освіти до змішаного навчання / Ю.І.Колесник, Т.Б.Тарасова // Міжнародна науково-практична конференція «Змішане навчання - інновація XXI сторіччя», 29-30 лист. 2018 р. : матеріали конф. : заред. проф. О.О. Труша. - Харків : НТУ «ХПІ», 2018 с. 53 – 59

9. Тарасова Т.Б. Проблема мотивації професійного вибору студентів першого курсу // Nowoczesna nauka: teoria i praktyka: Mater. III Międz. Konf. Nauk.-Prakt. 30 kwietnia 2019 rok. / Pod red. S. Gorniaka. – Katowice: Nowa nauka, 2019. s. 80-85 0,3

10. Тарасова Т.Б. Змішане навчання: психолого-педагогічні умови оцінювання студентів // Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології у виробництві та освіті: стан, досягнення, перспективи розвитку: матеріали Всеукраїнської науково-практичної Internet-конференції. 11-17 березня 2019 року – Черкаси, 2019. с. 166-168

11. Тарасова Т.Б. Оцінювання навчальних досягнень студентів як чинник професійного становлення майбутніх педагогів // Матеріали II Міжнародна науково-практична конференція

						<p>«Розвиток професійної майстерності педагога в умовах нової соціокультурної реальності» – Тернопіль, СМП "Тайп", 2019. – с. 233 – 235</p> <p>12. Тарасова Т. Б. Методика навчання психології у вищій школі : навчальний посібник. – Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2019. – 361 с.</p> <p>13. Тарасова Т.Б. Психологічні проблеми навчально-професійної діяльності студентів вищого навчального закладу / Т.Б. Тарасова //Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О Сухомлинського. Психологічні науки : збірник наукових праць / за ред. Н.О.Євдокімової. – №2 (15), жовтень 2015. – Миколаїв : МНУ імені В.О Сухомлинського, 2016. с 141 – 146.</p> <p>14. Тарасова Т.Б. Психологія евристичного діалогу в інформаційно-комунікативних педагогічних технологіях /Т.Б. Тарасова //Пізнавально-творча і професійна самореалізація особистості в евристичній освіті матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (22-23 лютого 2018 року, м. Суми). – Суми : ФОП Цьома С.П., 2018. –с. 286 – 288</p> <p>15. Тарасова Т.Б. Психологічні орієнтири сучасних підручників /Т.Б. Тарасова // Nowoczesna nauka: teoria i praktyka: Mater. II Międz. Konf. Nauk.-Prakt. / Pod red. S. Gorniaka. – Katowice: Nowa nauka, 2018. s.149 – 153.</p>	
173102	Кузікова Світлана Борисівна	Завідувач кафедри - професор, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут педагогіки і психології	Диплом доктора наук ДД 001571, виданий 25.01.2013, Аттестат професора	28	Профілактика і корекція відхилень у поведінці	1) Кузікова С.Б. Стратегії саморозвитку в життєвій кризі особистості: ресурсний підхід. Особистість як суб'єкт

12ПР 009221,
виданий
17.01.2014

подолання кризових ситуацій:
психологічна теорія і практика : монографія / за ред. С. Д. Максименка, С. Б. Кузікової, В. Л. Зливкова. - Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2017. – С. 397-419. Кузікова С.Б.

2) Кузікова С.Б. Толерантність до невизначеності теоретико-емпіричні розвідки. / С.Б. Кузікова, // Науковий вісник Херсонського державного університету. Збірник наукових праць. Серія: Психологічні науки. Випуск 3. Том 1. – Херсон : Херсонський державний університет, 2018. – С. 67-72.

3) Svitlana Kuzikova, Tetiana Shcherbak Hardiness as attitude and coping of person's self-development [Життєстійкість як настанова і копінг саморозвитку особистості] / Вісник ХНПУ імені Г. С. Сковороди. Психологія. Вип. 59. –Харків : ХНПУ, 2018. – С. 64-74.

4) Liubov Pshenychna ,Svitlana Kuzikova, Boris Kuzikov, Tetiana Shcherbak, Svitlana Kondratyuk, Sergey Petrenko, Olga Skyba, Usyk Dmytro Phenomenon of nervous mental stability in extreme sports [Феномен нервової психічної стійкості в екстремальних видах спорту]// Journal of Physical Education and Sport ® (JPES), Vol 19 (Supplement issue 4), Art 195 pp. 1349 – 1354, 2019

5) Kuzikova S. B. Psychological culture in phenomenology of personality self-development [Психологічна культура у феноменології саморозвитку особистості]/ Modern research of the representatives of psychological sciences : collective monograph / O. Ye. Blynova, Yu. O. Bystrova, I. M. Halian, O. M. Kikinezhdi, etc. – Lviv-Toruń : Liha-Pres, 2019. – S. 103-122.

6) Кузікова С. Б.,

						<p>Шербак Т. І. Психологічні особливості перебігу кризи середнього віку // Науковий вісник Херсонського державного університету. Збірник наукових праць. Серія: Психологічні науки. Випуск 2. – Херсон : Херсонський державний університет, 2020. – С. 132-138.</p> <p>7) Svitlana B. Kuzikova, Tetiana I. Shcherbak Socio-psychological factors of personal experience of happiness [Соціально-психологічні чинники переживання щастя особистістю] / Вісник ХНПУ імені Г. С. Сковороди. Психологія. Вип. 62. –Харків : ХНПУ, 2020. – С. 200-213.</p>	
149734	Єрмакова Наталія Олександрів на	Доцент, Основне місце роботи	Навчально- науковий інститут педагогіки і психології	<p>Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний інститут ім. А.С. Макаренка, рік закінчення: 1997, спеціальність: , Диплом кандидата наук ДК 045794, виданий 09.04.2008, Атестат доцента 12ДЦ 028016, виданий 01.07.2011</p>	16	Психологія роботи з сім'єю	<p>1. Ануфрієва Н.М., Зелінська Т.М., Єрмакова Н.О. Соціальна психологія: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. / Н.М. Ануфрієва Т.М. Зелінська, Н.О. Єрмакова – К.: Каравела. – 2016. – 370 с. (з грифом МОН: лист №1/11-15637 від 09.12. 2016 року)</p> <p>2. Єрмакова Н.О., Сорокіна К.О. Особливості самооцінки дошкільників із розлучених сімей / Н. О. Єрмакова, К.О. Сорокіна // Матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми сучасної науки - 2014» (07.07.-15.07.2014 р.). – Вип. 18. – Серія «Психологія і соціологія». – Перемишль: Наука і студія. – 88 с. – С. 74-78.</p> <p>3. Єрмакова Н.О. Довіра до себе як складова психологічної культури особистості / Психологічна культура: види, інваріанти, розвиток: монографія / кол. авт.; відп. ред. Г.Є. Улунова. – Суми : ВВП «Мрія», 2014. – 404 с. □ С. 134–155. (1,4 д.а.)</p> <p>4. Єрмакова Н.О. Дослідження особливостей прояву схильності</p>

використовувати емоції в цілях маніпулювання оточуючими в юнацькому віці / Н. О. Єрмакова // Актуальні питання сучасної психології : зб. наук. праць [за ред. : Кузікової С.Б., Шербакової І.М.]. – Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2015. – Т. 1. – 320 с.

5. Єрмакова Н.О. Особистісні детермінанти самопрезентаційної поведінки сучасної молоді / Н. О. Єрмакова. // Теоретичні і прикладні проблеми психології. – Зб. наук.праць. – № 2 (46). – Сєверодонецьк: Вид-во Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля, 2018. – 292 с. – С. 115-125.

6. Єрмакова Н.О. Дослідження суїцидальних тенденцій у підлітковому віці. / Н. О. Єрмакова. // Теоретичні і прикладні проблеми психології. – Зб. наук. праць. - № 2 (37) 2017. – Том 2. – Сєверодонецьк: Вид-во Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля, 2017. – 242 с. – С. 137-145.

7. Єрмакова Н. О. Нарцисичні прояви сучасної студентської молоді //Актуальні проблеми психології: Зб.наук.пр. Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України. - Т.14: Методологія і теорія сучасної психології. - Вип.2. - К.- Ніжин: Видавець «ПП Лисенко М.М.», 2019. - 472 с. - С. 105-119

8. Єрмакова Н. О. Копінг-поведінка як особистісний ресурс у кризових ситуаціях життя // Особистість як суб'єкт подолання кризових ситуацій : монографія / [за ред. : С. Д. Максименка, С. Б. Кузікової, В. Л. Зливкова]. – Книга 2. – Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2017. –

						540 с. – С. 278-300. 9. Єрмакова Н. О., Авраменко А. О. Сімейна криза у молодих сім'ях та шляхи її подолання / Н. О. Єрмакова, А. О. Авраменко. // Особистість у кризових умовах та критичних ситуаціях життя: матеріали ІV Міжнародної науково-практичної конференції (22-23 лютого 2018 року, м. Суми) / Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка. – Суми : Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2018. – 428 с. – С. 348-350.
31598	Вертель Антон Вікторович	Доцент, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут педагогіки і психології	Диплом магістра, Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка, рік закінчення: 2004, спеціальність: 000009 Управління навчальним закладом, Диплом кандидата наук ДК 030555, виданий 29.09.2015, Атестат доцента АД 00113, виданий 05.07.2018	10	Сучасні засоби психодіагностики 1). Вертель А. В. Психодіагностика: практикум / А. В. Вертель, Н. О. Данильченко. – Суми: Вид-во СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2015. – 140 с. 2) Щербакова І.М. Концептуалізація дослідження мотивів донорства крові [Текст] / І.М. Щербакова, А.В. Вертель, С.М. Дмитрук // Педагогічна освіта: Теорія і практика. Психологія. Педагогіка: зб. наук. пр. / Київ. ун-т ім. Б. Грінченка / редкол.: Огнев'юк В.О., Хоружа Л.Л. [та ін.]. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. – № 25, 2016. – С. 115–119. 3). Кондратюк С. Використання досвіду управління якістю освітніх послуг у системі середньої освіти Великої Британії / С. Кондратюк, О. Шаповалова, А. Вертель // Наука і освіта. Науково-практичний журнал Південноукраїнського національного педагогічного університету. Серія. Педагогіка. – Випуск 2, 2018. – С. 50–64. (Web of Science). 4) Vertel A. Motivational factors as a condition for the creative activity development of future psychologists / A. Vertel, I. Vakula //

						<p>Dynamics of the development of world science. Abstracts of the 13th International scientific and practical conference. (September 2-4, 2020). Perfect Publishing. Vancouver, Canada. 2020. Pp. 71–73.</p> <p>5). Ivaniĭ, I., Vertel, A., Zlenko, N., Butenko, V., & Biler, S. (2020). Competence and Professional Skills in Training Future Specialists in the Field of Physical Education and Sports. Propósitos y Representaciones, 8 (SPE2), e690. Doi: http://dx.doi.org/10.20511/pyr2020.v8nSPE2.90 (Web of Science)</p>	
31598	Вертель Антон Вікторович	Доцент, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут педагогіки і психології	<p>Диплом магістра, Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка, рік закінчення: 2004, спеціальність: 000009 Управління навчальним закладом, Диплом кандидата наук ДК 030555, виданий 29.09.2015, Атестат доцента АД 001113, виданий 05.07.2018</p>	10	Методика та організація наукового дослідження	<p>1). Вертель А. В. Синхронистичность и апофения: философско-психологический анализ [Текст] / А. В. Вертель // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Психологічні науки. – Випуск 5, 2015. – С. 151–156.</p> <p>2). Вертель А. В. Синхронистичность и психофизическая проблема, или альтернативные интерпретации квантовой механики [Текст] / А. В. Вертель // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Психологічні науки. – Випуск 1, 2016. – С. 14–19.</p> <p>3). Вертель А. Проблема часу в неклассичній психології [Текст] / А. Вертель // Практичні аспекти філософії часу: [монографія]; за ред. Є. О. Лебеда. – Суми: Сумський державний університет, 2017. – С. 23–38.</p> <p>4). Вертель А. В. Новая психология или современный миф: к вопросу о методологической состоятельности психоаналитических концепций [Текст] / А. В. Вертель, Е. Н. Пасько // Науковий вісник Херсонського державного</p>

						<p>університету. Серія Психологічні науки. – Випуск 2. – Т. 1, 2017. – С. 138–144.</p> <p>5) Вертель А. В. Сцієнтиське самонерозуміння психоаналізу [Текст] / А. В. Вертель, Т. О. Мотрук // Філософія науки: традиції та інновації: науковий журнал / МОН України, Сумський держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка. – Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2019. – № 1 (19). – С. 24–33.</p>	
58020	Дворніченко Лариса Леонідівна	Доцент, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут педагогіки і психології	<p>Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний інститут ім. А.С. Макаренка, рік закінчення: 1994, спеціальність: , Диплом кандидата наук ДК 004217, виданий 17.02.2012, Атестат доцента 12ДЦ 039514, виданий 26.06.2014</p>	21	Сучасні технології психологічного консультування	<p>1) Дворніченко Л. Л. Практичні аспекти роботи психолога консультанта з категорією «щастя» / Дворніченко Л.Л. // Науковий вісник Херсонського державного університету. [Збірник наукових праць] Серія: «Психологічні науки». Випуск 2. Т 1. – 2017. : Херсон: Видавничий дім «Гельветика». – 187с. – С. 94 – 99. (index Copernicus) 0,5 д.а.</p> <p>2) Василевська О. І., Дворніченко Л. Л. Метафора в роботі психолога консультанта / О. І. Василевська, Л.Л.Дворніченко // Психологія і особистість № 2 (12). – 2017: [наук. журнал] / Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України ; Полтав. нац. пед. ун-т імені В.Г. Короленка. – К. ; Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка. – 334с. – С. 214 – 223. (index Copernicus) 0,25 д.а.</p> <p>3) Дворніченко Л. Л. Психологічні особливості креативності майбутніх психологів консультантів. / Дворніченко Л.Л. // Теоретичні і прикладні проблеми психології № 1 (42). – 2017. [збірник наукових праць] / голов.ред. Н.Є. Завадська. – Северодонець : Вид-во Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. – 336 с. – С.67-75. (фахове видання) 0,5 д.а.</p> <p>4) Василевська О. І.,</p>

						<p>Дворніченко Л. Л. Особливості використання гумору у консультативній взаємодії. / О.І. Василівська, Л.Л. Дворніченко // Науковий вісник ХДУ. Серія Психологічні науки. №2, 2019. – С.160 – 166.(index Sorernicus), фахове видання, 0,25 д.а.</p> <p>5) Василівська О. І., Дворніченко Л. Л. Методи арт-терапії в консультуванні / О.І. Василівська, Л.Л. Дворніченко // «Теорія і практика сучасної психології» №2. – 2019 index Sorernicus), фахове видання, 0,25 д.а.</p> <p>6) Василівська О. І., Дворніченко Л. Л. «Казкотерапія як засіб психологічної роботи з різними віковими категоріями» // «Вісник Львівського університету. Серія психологічні науки» № 6/2020, С.24 - 32, 0,5 д.а</p> <p>7) Дворніченко Л. Л. Психологічне консультування як творчість: філософсько-психологічні аспекти допомоги іншому / Л.Л.Дворніченко // Теоретичні і прикладні проблеми психології № 2 (37). – том 2. – 2015. Збірник наукових праць – Северодонецк : Вид-во Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля, 2015. – С.123-129. 0,5 д.а.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Сертифікат психолога-консультанта у напрямку Позитивної психотерапії №242-N виданий Весбаденською академією психотерапії • Сертифікат психолога-консультанта № БК 08Н виданий Українським Інститутом Позитивної крос-культурної психотерапії і менеджменту. 	
173102	Кузікова Світлана Борисівна	Завідувач кафедри - професор,	Навчально-науковий інститут	Диплом доктора наук ДД 001571,	28	Вікова психокорекція	1) Кузікова С. Б. Теорія і практика вікової психокорекції: Навч.

		Основне місце роботи	педагогіки і психології	виданий 25.01.2013, Аттестат професора 12ПР 009221, виданий 17.01.2014		посібник. – 4–те вид., стер. - Суми: ВТД «Університетська книга», 2020. – 384 с. 2) Кузікова С. Б. Основи психокорекції [Текст] : навч. посіб. / С.Б. Кузікова. - К. : Академвидав, 2012. – 320 с. – (Серія «Альма–матер»). 3) Кузікова С. Б. Психологічні основи становлення суб'єкта саморозвитку в юнацькому віці [Текст] : монографія/ С. Б. Кузікова ; Сум. держ. пед. ун–т ім. А. С. Макаренка. - Суми : МакДен, 2020. – 410 с. 4) Кузікова С. Б. Психологічні умови та технології підготовки студентів-психологів до психокорекційної діяльності / С. Б. Кузікова // Розвиток психологічної культури особистості в процесі безперервної освіти / кол. авт.; під ред. С. Б. Кузікової, Г. Є. Улунової. – Суми : Вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2018. – С. 133-152. 5) S. Kuzikova Theoretical applicable modeling of psychocorection and personal development [Теоретико-прикладне моделювання психокорекції та розвитку особистості] / С. Б. Кузікова // Вісник ХНПУ імені Г.С. Сковороди. Психологія, Вип. 1 (57). – Х. : ХНПУ, 2018. – С. – 119-131. S. Kuzikova, V. Zlivkov, S. Lukomska. Effective t-group counselor in the context of modern empirical research [Особистість ефективних ведучих т-груп в контексті сучасних емпіричних досліджень] / Kuzikova S., Zlivkov V., Lukomska S. // "Психологія особистості" [Науковий журнал]. – Івано-Франківськ : Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2019. – № 1 (10). – С. 209-215.
87276	Мотрук Тетяна Олександрівна	Доцент, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут педагогіки і психології	Диплом спеціаліста, Харківський державний університет, рік закінчення:	16	Короткотривале кризове консультування 1) Мотрук Т. О. Особливості консультування клієнта, що знаходиться у постстресовому стані /

1994,
спеціальність:
, Диплом
кандидата наук
ДК 014655,
виданий
31.05.2013,
Атестат
доцента 12ДЦ
046891,
виданий
25.02.2016

Т. О. Мотрук // Теоретичні і прикладні проблеми психології: збірник наукових праць Східноукраїнського Національного університету імені Володимира Даля. – Вип. 2 (43). – Северодонецьк, 2017. – С. 156–165.
2) Мотрук Т. О. Соціальна складова механізмів психічного захисту в оцінці травматичних подій / Т. О. Мотрук // Особистість у кризових умовах та критичних ситуаціях життя: психотехнології особистісних змін: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції (16-17 лютого 2017 року, м. Суми). – Суми : Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2017. – 232 с.
3) Пасько К. М., Мотрук Т. О. Особливості стресостійкості мобілізованих Військовослужбовців [Текст] / Пасько К. М., Мотрук Т. О. // Психологічний часопис : збірник наукових праць / за ред. С.Д. Максименка. – № 12. – Вип. 5. – Київ : Інститут психології імені Г. С. Костюка Національної академії педагогічних наук України, 2019. – С. 72-86.
4) Мотрук Т.О. Практика самоусвідомленості – потреба сьогодення / Т. О. Мотрук // Матеріали III Міжнародної наукової конференції «Modernization of the education system: world trends and national peculiarities», conference proceeding, February 21th 2020. Kaunas : – Izdevnieciba «Baltija publishing», – С. 70-74.

Річна спеціалізована програма «КІПТ+. Базові техніки КІПТ для консультування та коучингу», 2019-2020 р. Кількість годин очного навчання – 60 годин теорії та 60 годин розвитку практичних навичок, 50 годин самостійного

62008	Семеніхіна Олена Володимирівна	Завідувач кафедри, професор, Основне місце роботи	Фізико-математичний факультет	<p>Диплом магістра, Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, рік закінчення: 2019, спеціальність: 281 Публічне управління та адміністрування, Диплом доктора наук ДД 006307, виданий 28.02.2017, Атестат професора АП 000397, виданий 16.05.2018</p>	22	Цифрові технології в галузі	<p>навчання. Львів, УКУ. 1. Olena Semenikhina, Marina Drushlyak, Inna Zigunova, Dmytro Budyanski. GeoGebra as Means of Improving the Quality of Education. Proceedings of the 14th International Conference on ICT in Education, Research and Industrial Applications. Integration, Harmonization and Knowledge Transfer. Volume I: Main Conference (ICTERI 2018), Kyiv, Ukraine, May 14-17, 2018. http://eur-ws.org/Vol-2105/10000331.pdf (SCOPUS) 2. Semenikhina E., Drushlyak M., Shishenko I., Zigunov V. Using a praxeology approach to the rational choice of specialized software in the preparation of the computer science teacher. TEM JOURNAL – Technology, Education, Management, Informatics. 2018. Vol.7, No. 1. P. 164-170. (SCOPUS) 3. Семеніхіна О.В., Семенов О.М., Друшляк М.Г. Формування у майбутніх учителів умінь раціонально обрати програмний засіб: праксеологічний підхід. Інформаційні технології і засоби навчання. 2018. Том 63, №1. С. 230-241. (Web Of Science) 4. Семеніхіна О.В., Руденко Ю.О. Проблеми навчання програмувати учнів старших класів та шляхи їх подолання. Інформаційні технології і засоби навчання. 2018. Том 66. №4. С. 54-64. (Web Of Science) 5. Semenikhina E., Drushlyak M., Bondarenko Yu., Kondratiuk S., Dehtiarova N. Cloud-based service GeoGebra and its use in the educational process: the BYOD-approach. TEM JOURNAL – Technology, Education, Management, Informatics. 2019. Vol.8, No.1. P. 65-72. (SCOPUS, Web Of Science)</p>
-------	--------------------------------	---	-------------------------------	--	----	-----------------------------	--

6. Semenikhina O.V., Drushlyak M.G., Bondarenko Yu.A., Kondratiuk S.M., Ionova I.M. Open Educational Resources as a Trend of Modern Education. Proceedings of 42 International convention on information and communication technology, electronics and microelectronics "MIPRO 2019", Opatija (Croatia), may 20-24, 2019. P. 779-782.

7. Shamonina V., Semenikhina O., Drushlyak M., Lynnyk S. Computer visualization of logic elements of the information system based on PROTEUS. 15th International Conference on ICT in Education, Research, and Industrial Applications (ICTERI 2019). Kherson, June 12-15, 2019. P.459-463. (SCOPUS)

8. Shamonina V.H., Semenikhina O.V., Proshkin V.V., Lebid O.V., Kharchenko S.Ya., Lytvyn O.S. Using the Proteus virtual environment to train future IT professionals. 2nd International Workshop on Augmented Reality in Education, AREdu 2019; Kryvyi Rih; Ukraine; 22 March 2019. Volume 2547, 2020, Pages 24-36. (SCOPUS)

9. Omelyanenko V., Kudrina O., Semenikhina O., Zihunov V., Danilova O., Liskovetska T. Conceptual aspects of modern innovation policy. European Journal of Sustainable Development, 2020. Vol. 9, #2, Pp. 238 – 249. DOI: 10.14207/ejsd.2020.v9n2p238. (Web Of Science).

10. Olga Kudrina, Vira Shpileva, Yuliia Klius, Olena Lavrova, Oleksiy Esmanov, Olena Semenikhina. Industrial Enterprise Tax Transaction Costs Planning Using Digital Tools. TEM Journal. Volume 9, Issue 2, Pages 619-624. DOI: 10.18421/TEM92-26, May 2020. (SCOPUS)

11. Olena Semenikhina, Marina Drushlyak, Serhii Lynnyk, Inna

Kharchenko, Hanna Kyryliuk, Olena Honcharenko. On Computer Support of the Course "Fundamentals of Microelectronics" by Specialized Software: the Results of the Pedagogical Experiment. TEM Journal. Volume 9, Issue 1, Pages 309-316. DOI: 10.18421/TEM91-43, February 2020. (SCOPUS)

12. Shamonina, V. H., Semenikhina, O. V., Proshkin, V. V., Lebid, O. V., Kharchenko, S. Y., & Lytvyn, O. S. (2020). Using the proteus virtual environment to train future IT professionals. Paper presented at the CEUR Workshop Proceedings, 2547. 2020. 24-36 (SCOPUS)

П. 2 – наявність не менше 5 наукових публікацій у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України

1. Семеніхіна О., Безуглий Д. Необхідність формування у вчителів умінь візуалізувати предметні знання як провідна стратегія розвитку освіти в Україні. Гірська школа Українських Карпат. 2017. № 16. С. 45-49.

2. Семеніхіна О.В., Шамо́ня В.Г., Удовиченко О.М., Юрченко А.О. Закони зорового сприйняття та їх урахування в навчальному процесі. Наукові записки. Випуск 12. Серія : Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти. Частина 1. Кропивницький : РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2017. С. 181-185.

3. Семеніхіна О.В., Друшляк М.Г. Організація автоматизованого контролю у професійній підготовці вчителя: аналіз залучення програм динамічної математики. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід,

						<p>проблеми. Зб. наук. пр. Київ-Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2018. Вип. 51. С. 274-278.</p> <p>4. Шамо́ня В.Г., Семеніхі́на О.В. Вивчення цифрової логіки майбутніми бакалаврами з комп'ютерних наук. Фізико-математична освіта. 2018. Вип. 4(18). С. 26-32.</p> <p>5. Шамо́ня В.Г., Семеніхі́на О.В., Друшляк М.Г. Використання середовища Proteus для візуального моделювання роботи базових елементів інформаційної системи. Фізико-математична освіта. 2019. Вип. 2(20). С. 160-165.</p> <p>2. Семеніхі́на О. В. Професійна готовність майбутнього вчителя математики до використання програм динамічної математики: теоретико-методичні аспекти : монографія. Суми : Вид-во «Мрія», 2016. 268 с.</p> <p>3. Семеніхі́на О.В. Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання математики: навч. посіб. / О.В. Семеніхі́на, М.Г. Друшляк. Суми: СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2017. 144 с.</p> <p>4. Семеніхі́на О.В., Друшляк М.Г., Шамо́ня В.Г. Комп'ютерна математика. СКМ MAPLE: Навчально-методичний посібник. Суми: СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2017. 174 с.</p>
--	--	--	--	--	--	---

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

Програмні результати навчання ОП	ПРН відповідає результату навчання, визначеному стандартом вищої освіти (або охоплює його)	Обов'язкові освітні компоненти, що забезпечують ПРН	Методи навчання	Форми та методи оцінювання
ПР6. Розробляти	☒	Виробнича	Практико-орієнтоване	Формувальне оцінювання.

<p><i>просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.</i></p>		<p>психологічна практика</p>	<p>навчання. Метод обговорення вирішення практичних завдань. Метод проектів. Метод самостійного навчання розробки програм психологічних інтервенцій.</p>	<p>Обговорення та взаємооцінювання виконаних індивідуальних/групових завдань практики. Усне опитування, зустрічі та опитування під час виконання завдань практики з керівником бази практики та усні коментарі за його результатами, настанови керівників практики в процесі виконання магістрантами практичних завдань, обговорення та взаємооцінювання студентами під час розв'язання практичних завдань, своєчасне виконання звіту з виробничої практики. Письмовий звіт. Обговорення та взаємооцінювання завдань виконаної самостійної роботи. Самооцінювання-рефлексія. Групова дискусія. Сумативне оцінювання. Презентація та захист звіту з практики на підсумковій конференції.</p>
		<p>Профілактика і корекція відхилень у поведінці</p>	<p>Проблемна лекція. Лекція із застосуванням техніки зворотного зв'язку.. Метод проектів. Брейнстормінг. Семінар-практикум відповідно до плану завдань пошукового та дослідного характеру. Науково-дослідні професійно-спрямовані навчальні проекти, створення мультимедійних презентацій проекту. Професійно-зорієнтовані практичні завдання, навчальне моделювання професійних ситуацій, проблемно-пошукові завдання та обговорення їх вирішення</p>	<p>Формувальне оцінювання. Показники систематичності та активності роботи студента на практичних/семінарських заняттях. Обговорення та взаємооцінювання завдань самостійної роботи. Розв'язання ситуаційних завдань в малих групах. Рефлексивні самозвіти. Аналіз та вирішення проблемних ситуацій. Групова дискусія. Виконання індивідуальних практичних завдань. Сумативне оцінювання. Презентація індивідуального навчально-дослідного завдання.</p>
		<p>Підготовка та захист кваліфікаційної роботи</p>	<p>Визначення мети та форми профілактично-просвітницької роботи, що адекватні отриманим теоретичним та експериментальним даним, складання планів-конспектів заходів, поточні консультації з керівником</p>	<p>Формувальне оцінювання. Співбесіда з керівником роботи, виступи на конференціях, передзахист кваліфікаційної роботи. Сумативне оцінювання. Публічний захист кваліфікаційної роботи.</p>
<p><i>ПР5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.</i></p>	<p>☒</p>	<p>Виробнича психологічна практика</p>	<p>Практико-орієнтоване навчання. Метод обговорення вирішення практичних завдань. Метод проектів. Метод самостійного навчання розробки програм психологічних інтервенцій.</p>	<p>Формувальне оцінювання. Обговорення та взаємооцінювання виконаних індивідуальних/групових завдань практики. Усне опитування, зустрічі та опитування під час виконання завдань практики з керівником бази практики та усні коментарі за його результатами, настанови керівників практики в процесі виконання магістрантами практичних завдань, обговорення та</p>

		взаємооцінювання студентами під час розв'язання практичних завдань, своєчасне виконання звіту з виробничої практики. Письмовий звіт. Обговорення та взаємооцінювання завдань виконаної самостійної роботи. Самооцінювання-рефлексія. Групова дискусія. Сумативне оцінювання. Презентація та захист звіту з практики на підсумковій конференції.
Профілактика і корекція відхилень у поведінці	Проблемна лекція. Міні-лекція. Лекція із застосуванням техніки зворотного зв'язку. Лекція-консультація. Семінар-дискусія. Метод навчальних проєктів, кейсів. Семінар-практикум відповідно до плану завдань пошукового та дослідного характеру. Науково-дослідні професійно-спрямовані навчальні проєкти, ділові ігри, професійно-зорієнтовані практичні завдання, проблемно-пошукові завдання та обговорення їх вирішення	Формувальне оцінювання. Показники систематичності та активності роботи студента на практичних/семінарських заняттях. Обговорення та взаємооцінювання завдань самостійної роботи. Розв'язання ситуаційних завдань в малих групах. Рефлексивні самозвіти. Виконання індивідуальних практичних завдань. Сумативне оцінювання. Презентація навчальних проєктів. Письмове, усне опитування. Виконання комплексної контрольної роботи
Психологія роботи з сім'єю	Лекції-візуалізації; евристичний метод, міні-лекції; метод проєктів; семінар-дискусія. case-study.	Формувальне оцінювання. Показники систематичності та активності роботи студента на практичних/семінарських заняттях, письмовий звіт, розв'язання ситуаційних завдань в малих групах. Сумативне оцінювання. Презентація навчальних проєктів
Короткотривале кризове консультування	Лекція візуалізація. Лекція з елементами тренінгу. Аналіз проблемних ситуацій. Метод розв'язання задач.	Формувальне оцінювання. Показники систематичності та активності роботи студента на практичних/семінарських заняттях. Взаємоконтроль відповідей та виконання завдань. Обговорення та взаємооцінювання виконаних індивідуальних/групових практичних завдань. Обговорення та взаємооцінювання завдань самостійної роботи. Колективне оцінювання. Аналіз та вирішення проблемних ситуацій. Групова дискусія. Виконання індивідуальних практичних завдань. Сумативне оцінювання. Презентація проєктів тренінгових програм. Презентація індивідуального навчально-дослідного завдання
Кваліфікаційний екзамєн з психології та практики консультування	Ознайомлення з програмою кваліфікаційного іспиту, поточні консультації з викладачами	Сумативне оцінювання. Повнота, точність, обґрунтованість відповіді на кваліфікаційному іспиті.

<p>ПР7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.</p>	<p>☒</p>	<p>Виробнича психологічна практика</p>	<p>Практико-орієнтоване навчання. Метод обговорення вирішення практичних завдань. Метод проектів. Метод самостійного навчання представлення результатів досліджень під час роботи в структурному підрозділі бази практики. Метод створення мультимедійних презентацій під час здійснення практичної діяльності на базі практики. Підготовка мультимедійної презентації проекту звіту з проходження практики.</p>	<p>Формувальне оцінювання. Обговорення та взаємооцінювання виконаних індивідуальних/групових завдань практики. Усне опитування, зустрічі та опитування під час виконання завдань практики з керівником бази практики та усні коментарі за його результатами, настанови керівників практики в процесі виконання магістрантами практичних завдань, обговорення та взаємооцінювання студентами під час розв'язання практичних завдань, своєчасне виконання звіту з виробничої практики. Письмовий звіт. Обговорення та взаємооцінювання завдань виконаної самостійної роботи. Самооцінювання-рефлексія. Групова дискусія. Сумативне оцінювання. Презентація та захист звіту з практики на підсумковій конференції.</p>
		<p>Цифрові технології в галузі</p>	<p>Словесні: лекція, розповідь, пояснення Наочні: ілюстрування, демонстрація Практичні: захист проекту, звіт з лабораторних робіт, самостійне створення тестів за допомогою спеціального програмного забезпечення</p>	<p>Формувальне оцінювання. Співбесіда, фронтальне опитування, тестові завдання, індивідуальне опитування, спільна робота над документами в режимі реального часу, анкетування стосовно навчальної дисципліни Сумативне оцінювання. Виконання контрольних завдань.</p>
		<p>Філософія психології</p>	<p>Навчальні дискусії, метод проектів, організація самостійної роботи студента, підготовка студентських презентацій та виступів.</p>	<p>Формувальне оцінювання. Письмове, усне опитування, перевірка і оцінка виконання практичних завдань для самостійної роботи, презентація та захист дослідницької роботи (есе за вільно обраною темою), поточне тестування в декілька спроб (тестування за розділами курсу). Сумативне оцінювання. Підсумкове одноразове тестування (підсумкове залікове тестування)</p>
		<p>Методика та організація наукового дослідження</p>	<p>Проблемна лекція. Лекція-візуалізація. Лекція із застосуванням техніки зворотного зв'язку. Семінар-бесіда. Семінар-дискусія. Метод проектів. Брейнстормінг.</p>	<p>Формувальне оцінювання. Обговорення та взаємооцінювання виконаних індивідуальних/групових практичних завдань. Обговорення та взаємооцінювання завдань самостійної роботи. Колективне оцінювання. Групова дискусія. Сумативне оцінювання. Презентація навчальних проектів. Усне опитування</p>
		<p>Іноземна мова за професійним спрямуванням</p>	<p>Словесні: розповідь, пояснення Наочні: ілюстрування,</p>	<p>Формувальне оцінювання. Співбесіда, фронтальне опитування, тестові</p>

			демонстрація Практичні: підготовчі, вступні, пробні та тренувальні вправи, складання анотації до статті, написання резюме до дипломної роботи, метод круглого столу, «фішбоун», навчальна гра «методу»	завдання, індивідуальне опитування, розв'язання задач і вирішення проблемних ситуацій репродуктивного, конструктивного і творчого рівнів,. Сумативне оцінювання. Підсумкове опитування.
		Психологія вищої школи	Навчальне моделювання експерименту. Проблемні есе. Семінар-бесіда Метод проектів. Професійно-зорієнтовані практичні завдання. Навчальні дискусії.	Формувальне оцінювання. Письмовий звіт. Обговорення та взаємооцінювання виконаних індивідуальних/групових практичних завдань. Рецензування виконаних однокурсниками робіт та завдань. Розв'язання ситуаційних завдань в малих групах. Понятійний диктант з самооцінюванням. Письмові роботи по розділах навчальної програми. Поточне тестування в декілька спроб. Сумативне оцінювання. Іспит усний різнорівневий
		Підготовка та захист кваліфікаційної роботи	Обрання методів математичної обробки отриманих результатів емпіричного дослідження, створення мультимедійних презентацій проміжних та підсумкового виступів з кваліфікаційної роботи, поточні консультації з керівником	Формувальне оцінювання. Виступи на засіданнях гуртка або проблемної групи, виступи на конференціях, співбесіда з керівником роботи, поточні звіти та передзахист кваліфікаційної роботи. Сумативне оцінювання. Публічний захист кваліфікаційної роботи.
<i>ПР2. Вміти організувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів</i>	☒	Сучасні засоби психодіагностики	Проблемна лекція. Лекція-візуалізація. Лекція із застосуванням техніки зворотного зв'язку. Міні-лекція. Семінар-практикум відповідно до плану завдань пошукового та дослідного характеру. Семінар-бесіда. Семінар-дискусія.	Формувальне оцінювання. Письмовий звіт. Обговорення та взаємооцінювання виконаних індивідуальних/групових практичних завдань. Обговорення та взаємооцінювання завдань самостійної роботи. Самооцінювання-рефлексія. Групова дискусія. Виконання індивідуальних практичних завдань. Сумативне оцінювання. Іспит усний
		Методика та організація наукового дослідження	Проблемна лекція. Лекція-візуалізація. Лекція із застосуванням техніки зворотного зв'язку. Міні-лекція. Евристичний метод. Семінар-практикум відповідно до плану завдань пошукового та дослідного характеру. Семінар-бесіда. Семінар-дискусія. Метод проектів.	Формувальне оцінювання. Письмовий звіт. Обговорення та взаємооцінювання виконаних індивідуальних/групових практичних завдань. Обговорення та взаємооцінювання завдань самостійної роботи. Самооцінювання-рефлексія. Групова дискусія. Сумативне оцінювання. Презентація навчальних проектів. Усне опитування
		Виробнича психологічна практика	Практико-орієнтоване навчання, яке передбачає практичне оволодіння сучасними психодіагностичними технологіями; робота в	Формувальне оцінювання. Обговорення та взаємооцінювання виконаних індивідуальних/групових завдань практики. Усне

			структурному підрозділі бази практики як метод самостійного навчання сучасним ефективним валідним та надійним методам психологічного дослідження. Обговорення вирішення проблемно-пошукових завдань.	опитування, зустрічі та опитування під час виконання завдань практики з керівником бази практики та усні коментарі за його результатами, настанови керівників практики в процесі виконання магістрантами практичних психодіагностичних завдань, обговорення та взаємооцінювання студентами під час розв'язання практичних завдань. Обговорення та взаємооцінювання завдань виконаної самостійної психодіагностичної роботи. Рефлексивні самозвіти. Групова дискусія. Сумативне оцінювання. Презентація та захист звіту з практики на підсумковій конференції.
		Підготовка та захист кваліфікаційної роботи	Складання розгорнутого плану експериментальної частини кваліфікаційної роботи, поточні консультації з керівником	Формувальне оцінювання. Виступи на засіданнях гуртка або проблемної групи, поточні звіти та передзахист кваліфікаційної роботи. Сумативне оцінювання. Публічний захист кваліфікаційної роботи.
<p><i>ПР3.</i> Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.</p>	☒	Виробнича психологічна практика	Практико-орієнтоване навчання, яке передбачає практичне оволодіння навичками узагальнення емпіричних даних, формулювання висновків та рекомендацій за результатами проведених психодіагностичних обстежень; самостійне навчання. Метод обговорення вирішення практичних завдань.	Формувальне оцінювання. Обговорення та взаємооцінювання виконаних індивідуальних/групових завдань практики. Усне опитування, зустрічі та опитування під час виконання завдань практики з керівником бази практики та усні коментарі за його результатами, настанови керівників практики в процесі виконання магістрантами практичних завдань, обговорення та взаємооцінювання студентами під час розв'язання практичних завдань, своєчасне виконання звіту з виробничої практики. Письмовий звіт. Обговорення та взаємооцінювання завдань виконаної самостійної роботи. Самооцінювання-рефлексія. Групова дискусія. Сумативне оцінювання. Презентація та захист звіту з практики на підсумковій конференції.
		Сучасні засоби психодіагностики	Лекція-візуалізація. Лекція із застосуванням техніки зворотного зв'язку. Евристичний метод. Семінар-практикум відповідно до плану завдань пошукового та дослідного характеру. Семінар-бесіда. Семінар-дискусія.	Формувальне оцінювання. Письмовий звіт. Обговорення та взаємооцінювання виконаних індивідуальних/групових практичних завдань. Обговорення та взаємооцінювання завдань самостійної роботи. Самооцінювання-рефлексія.

				Групова дискусія. Виконання індивідуальних практичних завдань. Сумативне оцінювання. Іспит усний
		Методика та організація наукового дослідження	Лекція-візуалізація. Лекція із застосуванням техніки зворотного зв'язку. Міні-лекція. Евристичний метод. Семінар-практикум відповідно до плану завдань пошукового та дослідного характеру. Семінар-бесіда. Семінар-дискусія.	Формувальне оцінювання. Письмовий звіт. Обговорення та взаємооцінювання виконаних індивідуальних/групових практичних завдань. Обговорення та взаємооцінювання завдань самостійної роботи. Самооцінювання-рефлексія. Групова дискусія. Виконання індивідуальних практичних завдань. Сумативне оцінювання. Презентація навчальних проєктів. Усне опитування
		Цифрові технології в галузі	Словесні: лекція, пояснення, інструктаж Наочні: презентація, навчальне відео, демонстрація можливостей прикладного програмного забезпечення Практичні: лабораторні та семінарські заняття, захист проєкту, створення хмаро-орієнтованого навчального середовища	Формувальне оцінювання. Співбесіда, фронтальне опитування, тестові завдання, індивідуальне опитування, спільна робота над документами в режимі реального часу. Сумативне оцінювання. Виконання контрольних завдань.
ПР4. Роботи психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій	☒	Виробнича психологічна практика	Практико-орієнтоване навчання, яке передбачає виконання практичних проблемно-пошукових завдань; робота в структурному підрозділі бази практики як метод самостійного навчання сучасним ефективним прогностичним вмінням щодо індивідуального та групового розвитку. Метод обговорення вирішення практичних завдань.	Формувальне оцінювання. Обговорення та взаємооцінювання виконаних індивідуальних/групових завдань практики. Усне опитування, зустрічі та опитування під час виконання завдань практики з керівником бази практики та усні коментарі за його результатами, настанови керівників практики в процесі виконання магістрантами практичних завдань, обговорення та взаємооцінювання студентами під час розв'язання практичних завдань, своєчасне виконання звіту з виробничої практики. Письмовий звіт. Обговорення та взаємооцінювання завдань виконаної самостійної роботи. Самооцінювання-рефлексія. Групова дискусія. Сумативне оцінювання. Презентація та захист звіту з практики на підсумковій конференції.
		Профілактика і корекція відхилень у поведінці	Проблемна лекція. Лекція-конференція. Семінар-бесіда. Семінар-дискусія. Брейнстормінг. Евристичний метод. Семінар-практикум відповідно до плану завдань пошукового та дослідного характеру. Навчальне моделювання експерименту,	Формувальне оцінювання. Самоаналіз відповідей та виконання завдань. Розв'язання ситуаційних завдань в малих групах. Рефлексивні самозвіти. Аналіз та вирішення проблемних ситуацій. Групова дискусія. Сумативне оцінювання. Письмове, усне

	навчальне моделювання професійних ситуацій, проблемно-пошукові завдання та обговорення їх вирішення	опитування. Виконання комплексної контрольної роботи
Сучасні засоби психодіагностики	Проблемна лекція. Аналіз та обговорення психологічних ситуацій. Лекція із застосуванням техніки зворотного зв'язку. Семінар-бесіда. Брейнстормінг. Семінар-практикум відповідно до плану завдань пошукового та дослідного характеру.	Формувальне оцінювання. Обговорення та взаємооцінювання виконаних індивідуальних/групових практичних завдань. Обговорення та взаємооцінювання завдань самостійної роботи. Самооцінювання-рефлексія. Аналіз та вирішення проблемних ситуацій. Групова дискусія. Виконання індивідуальних практичних завдань. Сумативне оцінювання. Іспит усний
Сучасні технології психологічного консультування	Проблемна лекція. Пояснення. Метод організації рефлексії. Моделювання консультативної ситуації. Зображувальні методи	Формувальне оцінювання. Показники систематичності та активності роботи студента на практичних/семінарських заняттях. Самоаналіз відповідей та виконання завдань. Обговорення та взаємооцінювання виконаних індивідуальних/групових практичних завдань. Самооцінювання-рефлексія. Розв'язання ситуаційних завдань в малих групах. Групова дискусія. Виконання індивідуальних практичних завдань. Сумативне оцінювання. Аналіз проблемної ситуації
Психологія роботи з сім'єю	Лекції-візуалізації; Лекції із застосуванням техніки зворотного зв'язку, проблемні лекції, метод проєктів; case-study, рольові ігри.	Формувальне оцінювання. Показники систематичності та активності роботи студента на практичних/семінарських заняттях, взаємоопитування, аналіз та вирішення проблемних ситуацій, групова дискусія. Сумативне оцінювання. Презентація навчальних проєктів
Короткотривале кризове консультування	Лекція з елементами тренінгу. Використання проблемних ситуацій. Рольові ігри «психолог-консультант-клієнт». Аналіз та обговорення психологічних ситуацій. Опора на наукове обґрунтування та індивідуальний досвід учасників процесу.	Формувальне оцінювання. Самоаналіз відповідей та виконання завдань. Взаємоконтроль відповідей та виконання завдань. Обговорення та взаємооцінювання виконаних індивідуальних/групових практичних завдань. Обговорення та взаємооцінювання завдань самостійної роботи. Розв'язання ситуаційних завдань в малих групах. Понятійний диктант з самооцінюванням. Експрес письмові роботи з взаємним оцінюванням. Письмові роботи по розділах навчальної програми. Колективне оцінювання. Аналіз та вирішення

				<p>проблемних ситуацій. Групова дискусія. Виконання індивідуальних практичних завдань. Сумативне оцінювання. Презентація індивідуального навчально-дослідного завдання</p>
		Вікова психокорекція	<p>Проблемна лекція. Лекція-конференція. Семінар-бесіда. Семінар-дискусія. Брейнстормінг. Евристичний метод. Семінар-практикум відповідно до плану завдань пошукового та дослідного характеру. Навчальне моделювання професійних ситуацій, проблемно-пошукові завдання та обговорення їх вирішення</p>	<p>Формувальне оцінювання. Самоаналіз відповідей та виконання завдань. Розв'язання ситуаційних завдань в малих групах. Рефлексивні самозвіти. Аналіз та вирішення проблемних ситуацій. Групова дискусія. Сумативне оцінювання. Письмове, усне опитування.</p>
<p>ПР8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.</p>	☒	<p>Виробнича психологічна практика</p>	<p>Практико-орієнтоване навчання, яке передбачає виконання практичних проблемно-пошукових завдань; робота в структурному підрозділі бази практики як метод самостійного навчання вмінню звертатися за супервізією. Метод обговорення вирішення практичних завдань.</p>	<p>Формувальне оцінювання. Обговорення та взаємооцінювання виконаних індивідуальних/групових завдань практики. Усне опитування, зустрічі та опитування під час виконання завдань практики з керівником бази практики та усні коментарі за його результатами, настанови керівників практики в процесі виконання магістрантами практичних завдань, обговорення та взаємооцінювання студентами під час розв'язання практичних завдань, своєчасне виконання звіту з виробничої практики. Письмовий звіт. Обговорення та взаємооцінювання завдань виконаної самостійної роботи. Самооцінювання-рефлексія. Групова дискусія. Сумативне оцінювання. Презентація та захист звіту з практики на підсумковій конференції.</p>
		Психологія вищої школи	<p>Проблемна лекція. Лекція-конференція. Лекція із застосуванням техніки зворотного зв'язку. Семінар-бесіда. Семінар-дискусія. Метод проектів. Брейнстормінг. Навчальне моделювання експерименту. Проблемні есе. Ділові ігри. Професійно-зорієнтовані практичні завдання. Рольові ігри.</p>	<p>Формувальне оцінювання. Показники систематичності та активності роботи студента на практичних/семінарських заняттях. Самоаналіз відповідей та виконання завдань. Взаємоконтроль відповідей та виконання завдань. Обговорення та взаємооцінювання виконаних індивідуальних/групових практичних завдань. Самооцінювання-рефлексія. Рецензування виконаних однокурсниками робіт та завдань. Відзив на виступ однокурсників на практичних та семінарських заняттях. Аналіз та вирішення проблемних ситуацій. Групова дискусія. Сумативне оцінювання. Іспит усний різнорівневий.</p>

		Сучасні технології психологічного консультування	Лекція. Пояснення. Розповідь. Розв'язування задач. Методи організації рефлексії.	Формувальне оцінювання. Показники систематичності та активності роботи студента на практичних/семінарських заняттях. Самоаналіз відповідей та виконання завдань. Взаємоконтроль відповідей та виконання завдань. Обговорення та взаємооцінювання виконаних індивідуальних/групових практичних завдань. Обговорення та взаємооцінювання завдань самостійної роботи. Розв'язання ситуаційних завдань в малих групах. Самооцінювання – рефлексія. Аналіз та вирішення проблемних ситуацій. Групова дискусія. Сумативне оцінювання. Розв'язання проблемної ситуації.
		Короткотривале кризове консультування	Лекція з елементами тренінгу. Семінар – розгорнута бесіда. Семінар-дискусія.	Формувальне оцінювання. Показники систематичності та активності роботи студента на практичних/семінарських заняттях. Взаємоопитування. Самоаналіз відповідей та виконання завдань. Взаємоконтроль відповідей та виконання завдань. Обговорення та взаємооцінювання виконаних індивідуальних/групових практичних завдань. Обговорення та взаємооцінювання завдань самостійної роботи. Сумативне оцінювання. Ітогове одноразове тестування. Презентація навчальних проєктів. Презентація індивідуального навчально-дослідного завдання.
<i>ПР9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.</i>	☒	Виробнича психологічна практика	Практико-орієнтоване навчання, яке передбачає виконання практичних проблемно-пошукових завдань. Метод обговорення вирішення етичних дилем під час виконання практичних завдань. Метод самостійного навчання розв'язання етичних дилем з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності під час роботи в структурному підрозділі бази практики.	Формувальне оцінювання. Обговорення та взаємооцінювання виконаних індивідуальних/групових завдань практики. Усне опитування, зустрічі та виконання завдань практики з керівником бази практики та усні коментарі за його результатами, настанови керівників практики в процесі виконання магістрантами практичних завдань, обговорення та взаємооцінювання студентами під час розв'язання практичних завдань, своєчасне виконання звіту з виробничої практики. Письмовий звіт. Обговорення та взаємооцінювання завдань

		виконаної самостійної роботи. Самооцінювання-рефлексія. Групова дискусія. Сумативне оцінювання. Презентація та захист звіту з практики на підсумковій конференції.
Методика та організація наукового дослідження	Проблемна лекція. Лекція-конференція. Лекція із застосуванням техніки зворотного зв'язку. Семінар-бесіда. Семінар-дискусія. Брейнстормінг.	Формувальне оцінювання. Обговорення та самооцінювання виконаних індивідуальних/групових практичних завдань. Обговорення та самооцінювання завдань самостійної роботи. Самооцінювання-рефлексія. Аналіз та вирішення проблемних ситуацій. Групова дискусія. Сумативне оцінювання. презентація навчальних проектів. Усне опитування
Кваліфікаційний екзамєн з психології та практики консультування	Ознайомлення з програмою кваліфікаційного іспиту, поточні консультації з викладачами	Сумативне оцінювання. Повнота, точність, обґрунтованість відповіді на кваліфікаційному іспиті.
Філософія психології	Навчальні дискусії, метод проектів, організація самостійної роботи студента, підготовка студентських презентацій та виступів.	Формувальне оцінювання. Письмове, усне опитування, перевірка і оцінка виконання практичних завдань для самостійної роботи, обговорення виконаних практичних завдань для самостійної роботи, підготовка презентації (есе за вільно обраною темою), поточне тестування в декілька спроб (тестування за розділами курсу). Сумативне оцінювання. Підсумкове одноразове тестування (підсумкове залікове тестування)
Профілактика і корекція відхилень у поведінці	Проблемна лекція. Лекція-конференція. Лекція-бесіда Лекція із застосуванням техніки зворотного зв'язку. Семінар-бесіда. Семінар-дискусія. Семінар-практикум відповідно до плану завдань пошукового та дослідного характеру. Проблемні есе. Ділові ігри-ситуації, професійно-зорієнтовані практичні завдання, проблемно-пошукові завдання та обговорення їх вирішення	Формувальне оцінювання. Самоаналіз відповідей та виконання завдань. Рефлексивні самозвіти. Аналіз та вирішення проблемних ситуацій. Групова дискусія. Сумативне оцінювання. Письмове, усне опитування
Сучасні засоби психодіагностики	Проблемна лекція. Лекція-конференція. Лекція із застосуванням техніки зворотного зв'язку. Семінар-бесіда. Семінар-дискусія. Брейнстормінг.	Формувальне оцінювання. Обговорення та самооцінювання виконаних індивідуальних/групових практичних завдань. Обговорення та самооцінювання завдань самостійної роботи. Самооцінювання-рефлексія. Аналіз та вирішення проблемних ситуацій. Групова дискусія. Сумативне оцінювання. Іспит усний

		Психологія вищої школи	Проблемні лекції. Рольові ігри. Навчальні дискусії. Навчальне моделювання професійних ситуацій Науково-дослідні професійно-спрямовані навчальні проекти. Проблемно-пошукові завдання, обговорення їх вирішення.	Формувальне оцінювання. Показники систематичності та активності роботи студента на практичних/семінарських заняттях. Письмові роботи по розділах програми. Розв'язання ситуаційних завдань в малих групах. Аналіз та вирішення проблемних ситуацій. Групова дискусія Сумативне оцінювання. Іспит усний різнорівневий
		Короткотривале кризове консультування	Лекція-конференція. Пояснювальні лекції. Семінар – розгорнута бесіда. Семінар-дискусія.	Формувальне оцінювання. Розв'язання ситуаційних завдань в малих групах. Аналіз та вирішення проблемних ситуацій. Групова дискусія. Виконання індивідуальних практичних завдань. Сумативне оцінювання. Презентація навчальних проектів. Презентація індивідуального навчально-дослідного завдання.
		Сучасні технології психологічного консультування	Розповідь. Пояснення. Вказівки. Бесіда. Дискусії. Моделювання життєвих ситуацій. Аналіз життєвих ситуацій.	Формувальне оцінювання. Показники систематичності та активності роботи студента на практичних/семінарських заняттях. Самоаналіз відповідей та виконання завдань. Взаємоконтроль відповідей та виконання завдань. Обговорення та взаємооцінювання виконаних індивідуальних/групових практичних завдань. Обговорення та взаємооцінювання завдань самостійної роботи. Самооцінювання-рефлексія. Групова дискусія. Сумативне оцінювання. Аналіз та вирішення проблемних ситуацій. Письмове, усне опитування.
		Підготовка та захист кваліфікаційної роботи	Письмове обґрунтування актуальності обраної теми у зв'язку з соціальними нормами різного рівня та загальнолюдськими цінностями, поточні консультації з керівником	Формувальне оцінювання. Виступи на конференціях, поточні звіти та передзахист кваліфікаційної роботи. Сумативне оцінювання. Публічний захист кваліфікаційної роботи.
		Вікова психокорекція	Проблемна лекція. Лекція-конференція. Лекція-бесіда. Лекція із застосуванням техніки зворотного зв'язку. Семінар-бесіда. Семінар-дискусія. Семінар-практикум відповідно до плану завдань пошукового та дослідного характеру. Ділові ігри-ситуації. Професійно-зорієнтовані практичні завдання. Проблемно-пошукові завдання та обговорення їх вирішення	Формувальне оцінювання. Самоаналіз відповідей та виконання завдань. Рефлексивні самозвіти. Аналіз та вирішення проблемних ситуацій. Групова дискусія. Сумативне оцінювання. Письмове, усне опитування.
ПР10. Здійснювати аналітичний	☒	Філософія психології	Метод проектів, робота із біографічно-	Формувальне оцінювання. Письмове, усне опитування,

<p>пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.</p>		<p>бібліографічною інформацією; організація самостійної роботи студента, підготовка студентських презентацій та виступів.</p>	<p>самоаналіз відповідей та виконання завдань, перевірка і оцінка виконання практичних завдань для самостійної роботи, обговорення виконаних практичних завдань для самостійної роботи, підготовка, презентація та захист дослідницької роботи (есе за вільно обраною темою), поточне тестування в декілька спроб (тестування за розділами курсу). Сумативне оцінювання. Підсумкове одноразове тестування (підсумкове залікове тестування)</p>
	<p>Психологія вищої школи</p>	<p>Лекції-бесіди. Проблемно-пошукові завдання, обговорення їх вирішення. Метод проектів. Брейнстормінг. Навчальне моделювання експерименту. Проблемні есе. Навчальна конференція. Професійно-зорієнтовані практичні завдання.</p>	<p>Формувальне оцінювання. Показники систематичності та активності роботи студента на практичних/семінарських заняттях. Письмовий звіт. Опитування «ланцюжком». Взаємоконтроль відповідей та виконання завдань. Обговорення та взаємооцінювання завдань самостійної роботи. Відзив на виступ однокурсників на практичних та семінарських заняттях. Розв'язання ситуаційних завдань в малих групах. Понятійний диктант з самооцінюванням. Аналіз та вирішення проблемних ситуацій. Групова дискусія. Виконання індивідуальних практичних завдань. Сумативне оцінювання. Іспит усний різнорівневий</p>
	<p>Методика та організація наукового дослідження</p>	<p>Проблемна лекція. Лекція-конференція. Лекція-візуалізація. Лекція із застосуванням техніки зворотного зв'язку. Семінар-бесіда. Семінар-дискусія. Метод проектів. Брейнстормінг.</p>	<p>Формувальне оцінювання. Письмовий звіт. Обговорення та взаємооцінювання виконаних індивідуальних/групових практичних завдань. Обговорення та взаємооцінювання завдань самостійної роботи. Самооцінювання-рефлексія. Групова дискусія. Сумативне оцінювання. Презентація навчальних проектів. Усне опитування</p>
	<p>Підготовка та захист кваліфікаційної роботи</p>	<p>Складання плану-проспекту кваліфікаційної роботи, складання стислого реферативного огляду наукових джерел та обраних психодіагностичних методик з теми роботи, поточні консультації з керівником</p>	<p>Формувальне оцінювання. Виступи на засіданнях гуртка або проблемної групи, виступи на конференціях, поточні звіти та передзахист кваліфікаційної роботи. Сумативне оцінювання. Публічний захист кваліфікаційної роботи.</p>
	<p>Іноземна мова за професійним спрямуванням</p>	<p>Словесні: розповідь, пояснення Наочні: ілюстрування, демонстрація Практичні: підготовчі, вступні, пробні та тренувальні вправи, метод круглого столу, складання анотації до статті, написання резюме до</p>	<p>Формувальне оцінювання. Співбесіда, фронтальне опитування, тестові завдання, індивідуальне опитування, розв'язання задач і вирішення проблемних ситуацій репродуктивного, конструктивного і творчого рівнів, графічна перевірка</p>

			дипломної роботи, «фішбоун», навчальна гра «методу»	знань. Сумативне оцінювання. Підсумкове опитування.
		Кваліфікаційний екзамєн з психології та практики консультування	Ознайомлення з програмою кваліфікаційного іспиту, поточні консультації з викладачами	Сумативне оцінювання. Повнота, точність, обґрунтованість відповіді на кваліфікаційному іспиті.
<i>ПР11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.</i>	☒	Виробнича психологічна практика	Методи самостійного навчання та практико-орієнтованого навчання, які передбачають розвиток навичок здійснення адаптації та модифікації існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності. Метод обговорення вирішення практичних завдань у професійної діяльності.	Формувальне оцінювання. Обговорення та взаємооцінювання виконаних індивідуальних/групових завдань практики. Усне опитування, зустрічі та опитування під час виконання завдань практики з керівником бази практики та усні коментарі за його результатами, настанови керівників практики в процесі виконання магістрантами практичних завдань, обговорення та взаємооцінювання студентами під час розв'язання практичних завдань, своєчасне виконання звіту з виробничої практики. Письмовий звіт. Обговорення та взаємооцінювання завдань виконаної самостійної роботи. Самооцінювання-рефлексія. Групова дискусія. Сумативне оцінювання. Презентація та захист звіту з практики на підсумковій конференції.
		Профілактика і корекція відхилень у поведінці	Проблемна лекція. Лекція-конференція. Міні-лекція. Лекція із застосуванням техніки зворотного зв'язку. Семинар-дискусія. Метод проектів. Брейнстормінг. Евристичний метод. Семинар-практикум відповідно до плану завдань пошукового та дослідного характеру. Науково-дослідні професійно-спрямовані навчальні проекти, створення мультимедійних презентацій проекту. Проблемні есе. Ділові ігри, професійно-зорієнтовані практичні завдання, навчальне моделювання професійних ситуацій, проблемно-пошукові завдання та обговорення їх вирішення	Формувальне оцінювання. Показники систематичності та активності роботи студента на практичних/семинарських заняттях. Опитування «ланцюжком». Обговорення та взаємооцінювання завдань самостійної роботи. Розв'язання ситуаційних завдань в малих групах. Рефлексивні самозвіти. Аналіз та вирішення проблемних ситуацій. Групова дискусія. Виконання індивідуальних практичних завдань. Сумативне оцінювання. Презентація індивідуального навчально-дослідного завдання. Виконання комплексної контрольної роботи
		Психологія вищої школи	Навчальна конференція. Професійно-зорієнтовані практичні завдання. Відвідування та аналіз відкритого заняття. Обговорення та вирішення проблемних ситуацій у навчально-виховному процесі ЗВО.	Формувальне оцінювання. Показники систематичності та активності роботи студента на практичних/семинарських заняттях. Рецензування виконаних однокурсниками робіт та завдань. Відзив на виступ однокурсників на практичних та семинарських заняттях. Розв'язання ситуаційних завдань в малих

		<p>групах. Понятійний диктант з самооцінюванням. Експрес письмові роботи з взаємним оцінюванням. Письмові роботи по розділах навчальної програми. Аналіз та вирішення проблемних ситуацій. Виконання індивідуальних практичних завдань. Поточне тестування в декілька спроб. Сумативне оцінювання. Іспит усний різнорівневий</p>
Вікова психокорекція	<p>Проблемна лекція. Лекція-конференція. Міні-лекція. Лекція із застосуванням техніки зворотного зв'язку. Семінар-дискусія. Метод проєктів. Брейнстормінг. Евристичний метод. Семінар-практикум відповідно до плану завдань пошукового та дослідного характеру. Науково-дослідні професійно-спрямовані навчальні проєкти. Створення мультимедійних презентацій проєкту. Ділові ігри. Професійно-зорієнтовані практичні завдання. Навчальне моделювання професійних ситуацій. Проблемно-пошукові завдання та обговорення їх вирішення</p>	<p>Формувальне оцінювання. Показники систематичності та активності роботи студента на практичних/семінарських заняттях. Опитування «ланцюжком». Обговорення та взаємооцінювання завдань самостійної роботи. Розв'язання ситуаційних завдань в малих групах. Рефлексивні самозвіти. Аналіз та вирішення проблемних ситуацій. Групова дискусія. Виконання індивідуальних практичних завдань. Сумативне оцінювання. Презентація навчальних проєктів. Презентація індивідуального навчально-дослідного завдання. Письмове, усне опитування.</p>
Сучасні технології психологічного консультування	<p>Розповідь. Пояснення. Моделювання та аналіз життєвих ситуацій. Виробничо-трудова справа.</p>	<p>Формувальне оцінювання. Показники систематичності та активності роботи студента на практичних/семінарських заняттях. Самозвіти. Самооцінювання-рефлексія. Оцінювання розв'язаних задач. Самоаналіз відповідей та виконання завдань. Взаємоконтроль відповідей та виконання завдань. Обговорення та взаємооцінювання виконаних індивідуальних/групових практичних завдань. Розв'язання ситуаційних завдань індивідуально і в малих групах. Оцінювання якості виконання справ. Групова дискусія. Сумативне оцінювання. Аналіз та вирішення проблемних ситуацій.</p>
Психологія роботи з сім'єю	<p>Проблемні лекції; міні-лекції; метод проєктів; брейнстормінг; case-study. професійно-спрямовані навчальні завдання, ділові ігри.</p>	<p>Формувальне оцінювання. Показники систематичності та активності роботи студента на практичних/семінарських заняттях, самоаналіз відповідей та виконання завдань, письмовий звіт, розв'язання ситуаційних завдань в малих група Сумативне оцінювання. Презентація навчальних проєктів</p>
Короткотривале кризове	<p>Лекція-провокація, лекція-бесіда. Семінар – розгорнута</p>	<p>Формувальне оцінювання. Показники систематичності</p>

		консультування	бесіда. Семінар-дискусія.	та активності роботи студента на практичних/семінарських заняттях. Самоаналіз відповідей та виконання завдань. Взаємоконтроль відповідей та виконання завдань. Обговорення та взаємооцінювання виконаних індивідуальних/групових практичних завдань. Обговорення та взаємооцінювання завдань самостійної роботи. Аналіз та вирішення проблемних ситуацій. Групова дискусія. Виконання індивідуальних практичних завдань. Сумативне оцінювання. Презентація навчальних проектів. Презентація індивідуального навчально-дослідного завдання.
		Підготовка та захист кваліфікаційної роботи	Письмове обґрунтування вибору теоретико-методологічних концепцій та психо-діагностичного інструментарю у відповідності до теми кваліфікаційної роботи, поточні консультації з керівником	Формувальне оцінювання. Виступи на засіданнях гуртка або проблемної групи, виступи на конференціях, поточні звіти та передзахист кваліфікаційної роботи. Сумативне оцінювання. Публічний захист кваліфікаційної роботи.
		Кваліфікаційний екзамєн з психології та практики консультування	Ознайомлення з програмою кваліфікаційного іспиту, поточні консультації з викладачами	Сумативне оцінювання. Повнота, точність, обґрунтованість відповіді на кваліфікаційному іспиті.
<p><i>ПР12. Володіти ефективними методиками консультативної діяльності з клієнтами різних соціальних груп.</i></p>	☒	Виробнича психологічна практика	Практико-орієнтоване навчання, яке передбачає практичне оволодіння психоконсультативними технологіями; робота в структурному підрозділі бази практики як метод самостійного навчання сучасним ефективним методикам психологічного консультування. Обговорення вирішення проблемно-пошукових завдань.	Формувальне оцінювання. Обговорення та взаємооцінювання виконаних індивідуальних/групових завдань практики. Усне опитування, зустрічі та опитування під час виконання завдань практики з керівником бази практики та усні коментарі за його результатами, настанови керівників практики в процесі виконання магістрантами практичних завдань, обговорення та взаємооцінювання студентами під час розв'язання практичних завдань, своєчасне виконання звіту з виробничої практики. Письмовий звіт. Обговорення та взаємооцінювання завдань виконаної самостійної роботи. Самооцінювання-рефлексія. Групова дискусія. Сумативне оцінювання. Презентація та захист звіту з практики на підсумковій конференції.
		Сучасні технології психологічного консультування	Проблемне викладання навчального матеріалу. Розповідь. Пояснення. Бесіда. Спостереження. Аналіз проблемних ситуацій. Метод розв'язання	Формувальне оцінювання. Показники систематичності та активності роботи студента на практичних/семінарських заняття. Самоаналіз

			задач. Виконання вправ.	відповідей та виконання завдань. Взаємоконтроль відповідей та виконання завдань. Обговорення та взаємооцінювання виконаних індивідуальних/групових практичних завдань. Самооцінювання-рефлексія. Експертне оцінювання навичок консультативної діяльності. Аналіз та вирішення проблемних ситуацій. Групова дискусія. Сумативне оцінювання. Експертне оцінювання за зазначеним критерієм. Оцінювання розв'язаних задач та оцінювання якості виконання вправ.
		Короткотривале кризове консультування	Лекція-консультація, лекція-бесіда. Семінар – розгорнута бесіда. Семінар-дискусія.	Формувальне оцінювання. Обговорення та взаємооцінювання виконаних індивідуальних/групових практичних завдань. Обговорення та взаємооцінювання завдань самостійної роботи. Розв'язання ситуаційних завдань в малих групах. Понятійний диктант з самооцінюванням. Експрес письмові роботи з взаємним оцінюванням. Письмові роботи по розділах навчальної програми. Аналіз та вирішення проблемних ситуацій. Групова дискусія. Виконання індивідуальних практичних завдань. Сумативне оцінювання. Презентація навчальних проектів. Презентація індивідуального навчально-дослідного завдання
		Кваліфікаційний екзамєн з психології та практики консультування	Ознайомлення з програмою кваліфікаційного іспиту, поточні консультації з викладачами	Сумативне оцінювання. Повнота, точність, обґрунтованість відповіді на кваліфікаційному іспиті.
<i>ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.</i>	☒	Виробнича психологічна практика	Практико-орієнтоване навчання, яке передбачає виконання практичних проблемно-пошукових завдань; практико-орієнтоване навчання, яке передбачає практичне опанування сучасними методами і технологіями практичної психології; самостійне навчання під час роботи в структурному підрозділі бази практики; створення мультимедійних презентацій під час здійснення практичної діяльності на базі практики; підготовка мультимедійної презентації проекту звіту з проходження практики	Формувальне оцінювання. Обговорення та взаємооцінювання виконаних індивідуальних/групових завдань практики. Усне опитування, зустрічі та опитування під час виконання завдань практики з керівником бази практики та усні коментарі за його результатами, настанови керівників практики в процесі виконання магістрантами практичних завдань, обговорення та взаємооцінювання студентами під час розв'язання практичних завдань, своєчасне виконання звіту з виробничої практики. Письмовий звіт. . Обговорення та взаємооцінювання завдань виконаної самостійної

		роботи. Самооцінювання-рефлексія. Групова дискусія. Сумативне оцінювання. Презентація та захист звіту з практики на підсумковій конференції.
Вікова психокорекція	Проблемна лекція. Міні-лекція. Лекція-бесіда Семінар-бесіда. Семінар-дискусія. Евристичний метод. Семінар-практикум відповідно до плану завдань пошукового та дослідного характеру. Проблемно-пошукові завдання, обговорення їх вирішення	Формувальне оцінювання. Показники систематичності та активності роботи студента на практичних/семінарських заняттях. Опитування «ланцюжком». Самоаналіз відповідей та виконання завдань. Обговорення та самооцінювання завдань самостійної роботи. Сумативне оцінювання. Презентація індивідуального навчально-дослідного завдання. Письмове, усне опитування
Філософія психології	Метод проектів, організація самостійної роботи студента (робота із біографічно-бібліографічною інформацією; конспектування першоджерел; написання анотацій до першоджерел; конспектування основних понять курсу), підготовка студентських презентацій та виступів.	Формувальне оцінювання. Письмове, усне опитування, перевірка і оцінка виконання практичних завдань для самостійної роботи (конспектів першоджерел; анотацій до першоджерел; конспектів основних понять курсу), підготовка презентації (есе за вільно обраною темою), поточне тестування в декілька спроб (тестування за розділами курсу). Сумативне оцінювання. Підсумкове одноразове тестування (підсумкове залікове тестування)
Іноземна мова за професійним спрямуванням	Словесні: розповідь, пояснення Наочні: ілюстрування, демонстрація Практичні: підготовчі, вступні, пробні та тренувальні вправи, складання глосарію, метод круглого столу, «фішбоун», навчальна гра «методу»	Формувальне оцінювання. Співбесіда, фронтальне опитування, тестові завдання, індивідуальне опитування, розв'язання задач і вирішення проблемних ситуацій репродуктивного, конструктивного і творчого рівнів, графічна перевірка знань. Сумативне оцінювання. Підсумкове опитування.
Цифрові технології в галузі	Словесні: лекція, розповідь, пояснення, інструктаж Наочні: презентація, навчальне відео, стенди Практичні: лабораторні та семінарські заняття, захист проекту, складання глосарію, використання можливостей глобальної мережі інтернет	Формувальне оцінювання. Співбесіда, фронтальне опитування, тестові завдання, індивідуальне опитування, спільна робота над документами в режимі реального часу. Сумативне оцінювання. Виконання контрольних завдань
Методика та організація наукового дослідження	Проблемна лекція. Лекція-конференція. Лекція-візуалізація. Лекція із застосуванням техніки зворотного зв'язку. Семінар-бесіда. Семінар-дискусія. Метод проектів. Брейнстормінг.	Формувальне оцінювання. обговорення та самооцінювання виконаних індивідуальних/групових практичних завдань. Обговорення та самооцінювання завдань самостійної роботи. Самооцінювання-рефлексія. Розв'язання ситуаційних завдань в малих групах. Групова дискусія. Сумативне

		оцінювання. Презентація навчальних проєктів, усне опитування
Профілактика і корекція відхилень у поведінці	Проблемна лекція. Міні-лекція. Лекція-бесіда. Семінар-дискусія. Евристичний метод. Семінар-практикум відповідно до плану завдань пошукового та дослідного характеру. Створення мультимедійних презентацій проєкту. Проблемно-пошукові завдання, обговорення їх вирішення	Формувальне оцінювання. Показники систематичності та активності роботи студента на практичних/семінарських заняттях. Опитування «ланцюжком». Самоаналіз відповідей та виконання завдань. Обговорення та взаємооцінювання завдань самостійної роботи. Письмові роботи по розділах навчальної програми. Сумативне оцінювання. Презентація індивідуального навчально-дослідного завдання. Письмове, усне опитування. Виконання комплексної контрольної роботи
Сучасні засоби психодіагностики	Проблемна лекція. Лекція-конференція. Лекція-візуалізація. Лекція із застосуванням техніки зворотного зв'язку. Семінар-бесіда. Семінар-дискусія. Брейнстормінг.	Формувальне оцінювання. Обговорення та взаємооцінювання виконаних індивідуальних/групових практичних завдань. Обговорення та взаємооцінювання завдань самостійної роботи. Самооцінювання-рефлексія. Групова дискусія. Виконання індивідуальних практичних завдань. Сумативне оцінювання. Іспит усний
Сучасні технології психологічного консультування	Вказівки. Пояснення. Самоаналіз. Звіт. Словесні: конспект, реферат, складання тез.	Формувальне оцінювання. Показники систематичності та активності роботи студента на практичних/семінарських заняттях. Самоаналіз відповідей та виконання завдань. Обговорення та взаємооцінювання завдань самостійної роботи. Самооцінювання-рефлексія. Поточне тестування. Сумативне оцінювання. Письмове, усне опитування.
Психологія роботи з сім'єю	Лекції-візуалізації; проблемні лекції; міні-лекції; метод проєктів; семінар-дискусія, брейнстормінг.	Формувальне оцінювання. Показники систематичності та активності роботи студента на практичних/семінарських заняттях, опитування «ланцюжком», відзив на виступ однокурсників на практичних та семінарських заняттях, понятійний диктант з самооцінюванням. Сумативне оцінювання. Презентація навчальних проєктів
Короткотривале кризове консультування	Лекції-візуалізації. Пояснювальні лекції. Проблемні лекції. Виконання та презентація навчальних проєктів. Семінар – розгорнута бесіда. Семінар-дискусія. Семінар – «мозковий штурм». Семінар з використанням	Формувальне оцінювання. Обговорення та взаємооцінювання виконаних індивідуальних/групових практичних завдань. Обговорення та взаємооцінювання завдань самостійної роботи.

			проблемних ситуацій та аналізом методів консультування. Перегляд відео матеріалів на заплановану тему з подальшим аналізом.	Розв'язання ситуаційних завдань в малих групах. Понятійний диктант з самооцінюванням. Експрес письмові роботи з взаємним оцінюванням. Письмові роботи по розділах навчальної програми. Колективне оцінювання. Аналіз та вирішення проблемних ситуацій. Групова дискусія. Виконання індивідуальних практичних завдань. Сумативне оцінювання. Презентація індивідуального навчально-дослідного завдання
		Підготовка та захист кваліфікаційної роботи	Поточні консультації з керівником кваліфікаційної роботи, складання плану-проспекту роботи, написання тез та статей.	Формувальне оцінювання. Виступи на засіданнях гуртка або проблемної групи, виступи на конференціях, передзахист кваліфікаційної роботи. Сумативне оцінювання. Публічний захист кваліфікаційної роботи.
		Психологія вищої школи	Лекція-візуалізація. Проблемна лекція. Науково-дослідні професійно-спрямовані навчальні проекти. створення мультимедійних презентацій проекту. Брейнстормінг. Навчальне моделювання експерименту.	Формувальне оцінювання. Показники систематичності та активності роботи студента на практичних/семінарських заняттях. Письмовий звіт. Обговорення та взаємооцінювання виконаного групового навчального проекту у вигляді мультимедійної презентації. Рецензування виконаних однокурсниками робіт та завдань. Відзив на виступ однокурсників на практичних та семінарських заняттях. Аналіз та вирішення проблемних ситуацій. Поточне тестування в декілька спроб. Сумативне оцінювання. Іспит усний різнорівневий
<i>ПР 13. Вміти здійснювати завершений цикл надання консультативної психологічної допомоги, глибоко опанувавши методами та технологіями психологічного консультування.</i>	☒	Короткотривале кризове консультування	Лекція-провокація. Семінар-дискусія. Семінар з використанням проблемних ситуацій та аналізом методів консультування. Презентація матеріалів на заплановану тему (рольова гра) з подальшим аналізом.	Формувальне оцінювання. Показники систематичності та активності роботи студента на практичних/семінарських заняттях. Взаємоопитування. Самоаналіз відповідей та виконання завдань. Взаємоконтроль відповідей та виконання завдань. Обговорення та взаємооцінювання виконаних індивідуальних/групових практичних завдань. Обговорення та взаємооцінювання завдань самостійної роботи. Розв'язання ситуаційних завдань в малих групах. Понятійний диктант з самооцінюванням. Експрес письмові роботи з взаємним оцінюванням. Аналіз та вирішення проблемних ситуацій. Виконання індивідуальних практичних завдань. Сумативне

			оцінювання. Презентація навчальних проєктів. Презентація індивідуального навчально-дослідного завдання
	Психологія роботи з сім'єю	Проблемні лекції; метод проєктів; брейнстормінг; case-study. семінар-практикум за завданнями дослідного характеру, навчальна конференція	Формувальне оцінювання. Показники систематичності та активності роботи студента на практичних/семінарських заняттях, обговорення та взаємооцінювання виконаних індивідуальних/групових практичних завдань, письмовий звіт Сумативне оцінювання. Презентація навчальних проєктів
	Сучасні технології психологічного консультування	Проблемне викладання навчального матеріалу. Розповідь. Пояснення. Бесіда. Спостереження. Зовнішня наочність. Аналіз проблемних ситуацій. Метод розв'язання задач. Виконання вправ.	Формувальне оцінювання. Показники систематичності та активності роботи студента на практичних/семінарських заняттях. Самоаналіз відповідей та виконання завдань. Взаємоконтроль відповідей та виконання завдань. Обговорення та взаємооцінювання виконаних індивідуальних/групових практичних завдань. Обговорення, експертне оцінювання та взаємооцінювання завдань самотійної роботи. Самооцінювання-рефлексія. Розв'язання ситуаційних завдань в малих групах. Відзив на практичну консультативну діяльність однокурсників на практичних заняттях. Колективне оцінювання (зворотній зв'язок). Аналіз та вирішення проблемних ситуацій. Групова дискусія. Виконання індивідуальних практичних завдань. Сумативне оцінювання. Оцінювання індивідуальних практичних завдань